

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: Felfelős szerkesztő:
VÉSI JÓZSEF. BRAUN SANDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Dákó-gyerkőcök.

Budapest, március 12.

(s.) Egy csomó fiatalember, aki a magyar állam jóvoltából, magyar pénzen fenntartott egyetemen tanul, hazaáruló tervet forgat a fejében. Az egyikük ki is fecsegte a bűnös titkot egy dákoróman újságban, nyílt felhívást intézve a magyar főiskolák oláh nemzetiségű hallgatóihoz, hogy a budapesti nemzetközi diákkongresszuson ne a magyarországi, hanem a romániai csoporthoz csatlakozzanak, hogy ezzel is demonstrálják a külföldről ideseregülő ifjak előtt és ország-világ előtt a román királyság népevel való nemzeti egységüket. Az időelőtt való alarmnak meglelt az az üdvös hatása, hogy a készülő gonosz csinyt megtudta a kultuszminiszter és megtudta az egyetem rektora, aki nyomban rájuk csődített a hazaáruló gyerkőcökre, erőlyes figyelmeztetéssel és erőlyes vizsgálat. Erről számolt be ma *Wlassics* Gyula a képviselőháznak, válaszolva arra az interpellációra, amelyet a Kossuth-párt részéről intéztek hozzá. A választ természetesen helyesléssel vette tudomásul nemcsak a jobboldal, hanem a szélsőbal is — a néppártnak tudvalevőleg nemzetiségi kérdésben nincs véleménye — és mi csak örülni tudunk, hogy a dolog a parlament előtt tisztázódott s ezzel alkalmassá lett a komoly megbeszélésre.

Ez a téma ugyanis lényegében komoly, csak külső formájára volt egy kissé éretlen. Első pillanatra talán bajosnak látszik összeráncolt szemöldökkel vizsgálni annak a néhány gyerkőcnek fészkelődését, aki diákgyűlösen akarja megteremteni Dákóromániát, addig is, amíg a térképen is megteremtődik. De csak színre komikus ez a gyerekesziny, mert igen komoly a magja, visszatartóan sőt a háttere. Példák mutatják, — legújabbban a felekezeti reakció példája — hogy ki-

próbált utja a politikai propagandának a főiskolai fiatalság mozgósítása. A szélső elemek legkivált csakis így remélhetik, hogy eszméik befogadására preparálják a társadalmat, vagy azt a részét, amely erre alkalmas. A magyarországi oláh intelligencia erre a preparálásra, sajnos, nem igen szorul rá. A nemzetiségi agitációnak eddig is jóformán csak az intelligenciában van gyökere, mert az oláh nép jámbor, békeszerető és békétiűró, egyáltalán nem politizál, hanem megy vakon a kapulos és reverendás vezetők után. A vezetőket pedig neveli a szeminárium és az egyetem, még pedig a magyar királyi tudományegyetem, ahol az oláh ifjak szervezett csoportban vannak együtt, külön önképzőkört tartva fenn, egymás közt mindig oláhuul beszélve, magyar ifjakkal nem érintkezve. Az a *Petru Maior*ról elnevezett önképzőkör látszatra nagyon ártatlan részesség, vezetői tiltakoznak is váltig, valahányszor politikai üzemek gyanúja illeik őket. Éppen úgy, mint a *Szent Imre-Egyesület*, meg a *Kuruc-brigád*, meg a jó ég tudja még hány ilyenfajta ártatlan társaság, mind tiltakozik a felekezeti, nemzetiségi és egyéb ártalmas tendenciák ellen. A valóság mégis az, amint az eredmény mutatja, hogy az egyetemi fiatalság felekezeti és nemzetiségi csoportokra töredezett, s egy-egy alkalommal kipattan az ilyen csoportosulások igazi irányzata, amint most kipattan az oláh fiukérol.

Ezeket az irányzatokat kívülről dirigálják: ebben is megegyeznek mind. A dákögyerkőcök épp úgy, mint a többiek. Amiben veszedelmesen különböznek a többiektől, az az, hogy ezek a kis hazaáruló-fiókák nemcsak *külvülről*, hanem *külföldről* is kapják a sugallatot és a sugallat mellé nyilván egy kis pénzcskét is.

A bukaresti *Liga* majdnem szétmállott, fejének koronája lehullott, *Urechia* meghalt,

de szelleme nem nyugszik. Take *Jonescu*, Románia volt kultuszminisztere lépett a vén agitátor örökébe s amint az odaát régi szokás, az ellenzéken levő párt népszerűség-tökéjét a *hegyentüli testvérek* ügyének felkarolásával gyűjtögeti. A konspiráció a magyar állam ellen nem szünt meg, csak gyengült, ott is, ideát is. Erőrtartaléka ott van az egyetemen tanuló román fiatalságban, amely most gyerekes vigyázatlansággal lerántotta a leplet a titokban folytatott üzemekről.

Ez a kis vigyázatlanság nagyon hasznos szolgálatot tett nekünk. Először azzal, hogy az eddig titkolt fondorlatokra ráterelte a közoktatásügyi kormány és az egyetemi hatóság figyelmét, s ezzel alkalmat adott arra, hogy a felsőbbesg kíméletlen energiával mindenestől eltörölje a dákö-gyerkőcök kisded összeküvését. Ezért elismerés illeik meg a minisztert is, az egyetemi hatóságot is, s ezennel örömmel adjuk meg nekik az őket megillető elismerést. A másik hasznos eredménye a füstbement merényletnek a hazafias magyar ifjuság egyetemes felzudulása, amely nemes haraggal tiltakozott az oláhok kísérlete ellen. Ebben a tiltakozásban egyesültek az egyetem összes magyar ifjai, a kiket felekezeti torzalkodás, pártgyűlölség elválasztott eddig, de most összehozott a mindnyájukkal közös hazaszeretet. A magyar léleknek öröme ez a spontán egyesülés és csak az a kívánatos, hogy tartós is legyen.

Hogy az legyen, annak egy feltétele van: ha azok az ifjak, akik eddig, kívülről jövő ártalmas befolyásoktól megtevesztve, felekezeti jelszavak alatt szervezkedtek, nem azt nézve, hogy társaik közül ki az, aki magyarnak vallja magát, ki az, akinek lelke a haza szeretetében összedobban az övékkel, hanem azt, hogy ki melyik templomba jár: ha ezek az ifjak megszívlelik az oláh merényletnek megdöbentő tanulságát. Nézzenek vissza egy kissé,

TÁRCA.

Pogány Gábor.

(Première a Nemzeti Színházban.)

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: *Ábrányi Emil*.

Van-e aljasabb, megvásárolhatóbb jószág egy eladósodott grófnál? Van! Egy e! Adósodott — báró! Villeneuve mondta ezt, a kereső, épés Villeneuve, aki ellensége volt az arisztokraciának. Előtte bizonyosan minták lebegtek a francia mágnások körül. Látott főurakat, akik elköltötték mindenyüket, azután kényszerítették az államot, hogy jövedelmező sinecurákat adjon nekik; pénzintézeteknek, gyáraknak, iparvállalatoknak odaadták a nevüket jó pénzért bérbe; s ugyanakkor szemtelen göggel nyultak a polgárok tárcáiba soha vissza nem fizetendő kölcsönökért. Uri passzióikról nem tudtak lemondani, tehát szeretőt tartottak; de a csábos aszszonyt szintén kinevezették valamelyes fizetéses állásba; vagyis maitresseiket a kormányval fizették ki; államköltségen bujálkodtak, mint a kincstári esőördők.

Villeneuve-öt ellenséges szándék vezette az arisztokracia megítélésében; de tagadhatatlan, hogy megfigyelése éles, észrevételei közt sok az igazság; jellemzésének egy része igaz és nemcsak a francia mágnásokra, hanem a világ minden arisztokráciájára alkalmazható.

Máshol is vannak főurak, akik mindenüket elpazarolták, a gögjüköt kivéve. Ezzel a göggel azután mindent elvállalnak, ami pénz hoz, a pálinka-gyártástól kezdve a római pápaságig. Tudatlanságukat, enervált agyvelejük tohetetlenség-

gét ezzel a göggel pótolják. Ezzel a göggel egyszerű polgárok az örütek házába jutának, mert konstánknak rajtuk a Grössenwahn legsúlyosabb nemét. Amazoknál ez a dolyf imponáló, méltóságos és jövedelmező jogeim: magas közhivatalok elnyerésére. Jogeim arra, hogy az illető szatedalmazott örült maniakus lelkének egész diszharmonikájával dolgozzék ellene mindannak, ami észszerű; hogy ezzel a tébolyoszerű dolyffal — az agylágyulásnak és az ostoba nevelésnek ezzel a közös produktumával — százak és ezrek sorsát tartsa intéző hatalommal a kezében; hogy évek során át kiszámíthatatlan károkat okozzon és helyrehozhatatlan botrányokat kövessen el.

És nincsenek-e mindenütt eladósodott főurak, akik magát az ördögöt is elvették feleségül tíz-, huszmillió tallér hozomány fejében? Nem találunk-e grófokat, bárókat (általában ősi címerrel ékeskedő nemeseket) a leggonoszabb, leghimpel-lérelb parthie-vadászok közi? *Le genre du mr. Poirier*, az Augier mágnása, még nagyon honett legény ezekhez képest. *Septmonts* herceg, a Dumas hercege, már nagy akasztófára-való. *Bigny* herceg, az Ohnet hercege, ennél is nagyobb. A francia drámaírók vesszött futtatnak ezekkel a figurákkal. De a közönséges életben még többször találkoznak velük, mint a francia drámaíróknál. Nincs-e mindnyájuk friss emlékezetében az olasz Borghese-szardék házassága egy milliókkal tömött amerikai pénzes-zsák leányával? Nem pályáznak-e minduntalan koldusbotra jutott olasz és francia mágnások amerikai vas-, acél- és ezüst-kisasszonyok hozományára? A kereskedő-világ ringeket csinál buzára, gyapijura, tengerire. A főúri-világ félmilliárdos amerikai missek vagyonára köt határidő-üzleteket.

Ez a zsáner, ez a címeres emberfaj határozottan önző és számító. Modoruk, társalgásuk, az

emberekkel való érintkezésük nevelésüknél fogva talán finom és előkelő, de az a mohóság, amivel a kényelmet, a pompát, a dologtalansággal párosult érzi gyönyöröket vadásszák: ijesztően brutális. Ha van bennük érzékenység, ez nem a szív nemes érzéséből fakad, hanem inkább abból az ideges hiúságból, mely nem hajlandó tűrni, hogy sokasait, előítéleteit gáncsolják, és féltékenyen vigyáz, hogy csorba ne érje a lovagiaságnak azt a külső látszatát, amit ők becsületnek mondanak. Ha van bennük önérték, ez nem a teljesített munkán, nem a teljesített kötelességen alapul, hanem inkább abból áll, hogy eltékoztolt vagyonuk romjain büszkén árulják magukat a vevőnek, aki legtöbbet kínál értük. A szerelem édes gyöngesége nem vesz erőt rajtuk. Romantikus vértódulások nem rontják meg kalkulusaikat. Szentimentális rohamok ellen vértéve vannak. Nemes föllobbanások miatt nem eresztik ki markaikból a pozitív szákmányt. Ellenkezőleg. Éppen azért, mert az érzi gyönyöröknek, az opulens lustaságnak ezek a mohó vadászai hideg és cinikus számítók: nagyszerűen fegyelmek magukat, acélos érellyel uralkodnak magukon és naivitásokat még álmodban sem követnek el.

Annál erősebben csodálkozom, hogy a *Ferenczy* Ferenc hőse, *Pogány* Gábor, aki szintén ebből a váltajból való: megoáolja önmagát és zsánerét.

Kezdetben úgy tünteti föl a szerző, mint erős embert, hajthatatlan erélyű férfit, aki bravurral tud uralkodni magán. Tréfásan azzal fejegetik: vigyázzon magára, mert egyszer a „szerelem árja” el fogja ragadni. Gábor ur erre szilárdan és önértékesen azt válaszolja, hogy a „szerelem árja” is olyan, mint minden ár: szabályozható. Ha nagyon ostromolná: mesterségesen

nyugodtan és komolyan, amint komoly ifjakhoz illik: a keresztültüntetéseik idején kik voltak azok, akik legelsőnek siettek hozzájuk csatlakozni? Emlékezzenek vissza azokra az üdvözölő táviratokra és lelkes barátkozásra, amellyel az ő mozgalmukat erősítették ugyanazok, akik ellen most egy táborban vannak a fiatal hazafiak mind. Nézzék meg jól, kik voltak a bajtársaik akkor és kik azok most? És okuljanak egyszer s mindenkorra. Ha másért nem, már ezért az okulásért is jó volt kipattannia annak a kis hazaárulósdinak.

A budgetvita.

Budapest, március 12.

A földmívelési vitában ma csak két szóнок beszélhetett, a többi kizárította egy kosárra való interpelláció.

A két szóнок mindegyike méltó figyelemmel találkozott. A függetlenségi Eötvös Bálintra az apja miatt voltak kíváncsiak az emberek és nagy várakozással lesték, hogy Eötvös Károly sajátosan magyar eszejárásából, mesés ötletességétől és érdekes szóंनी külsőségeiből mi öröklődött át a fiába. Ebből a szempontból azonban a várakozás hamar megcsappant. Eötvös Bálint az apja lehetne saját apjának: ő a hidegebb, szakszerűbb, magyarán mondva, unalmasabb. A külső tartásában még van valami, ami emlékeztet a vajdára, de az is kevés. Nem lehet azonban eltagadni, hogy tartalmas fő, higgadt szóнок, használható ember. Az Eötvös-mértékkel mérve nem nagy, de az átlagot még mindig jóval meghaladja. A szélsőbal nagy elismeréssel hallgatta meg.

Politikai tekintetben sokkal jelentősebb volt az a beszéd, melynek során báró Feilitzsch Arthur a telepítési és erdőpolitikai kérdésekről a magyar ember fajszertelével s szakember tudásával nyilatkozott. Amit az erdők kihasználásáról s a telepítések legfontosabb szempontjairól kifejtett, azt a képviselőház pártkülönbség nélküli legnagyobb helyesléssel fogadta, és kétségtelen, hogy ezek a fejtegetések a földmívelési vitát a legbecesebb anyaggal gazdagították. Báró Feilitzsch Artur beszédére a vitában még sokszor fognak hivatkozni és nyilvánvaló, hogy honorálani fogja e beszédet Darányi Ignác miniszter is, aki ma sűrűn jöszegett. A két érdekes beszéd után áttért a Ház az interpellációkra.

Előbb Wlassics Gyula kultuszminiszter váltázott két régebbi interpellációra. A válaszok kö-

zül az egyik helyiérdekű panaszra vonatkozik, mely immár tárgyaltan; a másikat azonban az egész parlament, még az interpelláló Nessi Pál is hálás elismeréssel vette tudomásul, mert ebben a miniszter kijelentette, hogy a *fővárosi bátrai kiképzőiskolából a német nyelv oktatását, melyre 6 csak a középiskolákban fektet súlyt.*

Négy interpelláció következett ezután. Lengyel Zoltán a Kossuth-szobor, Papp Zoltán az új országház, Nessi Pál a szabadságszobor s végül ismét Papp Zoltán bizonyos fővárosi pályázatok dolgában interpelláltak. Ezekre ma még nem válaszoltak a miniszterek.

Volt azonban még egy ötödik interpelláció is, melyre jelentőségénél fogva sűrűn kellett válaszolni. Sebess Dénes kérdezte ugyanis, hogy micsoda álláspontot foglal el a magyar kultuszminiszter a budapesti román egyetemi hallgatók kongresszusi mozgalmával szemben? Hát Wlassics Gyula megmondta nyomban a maga álláspontját. Nincs a parlamentben, s ki jobban megbotránkozni a budapesti román hallgatóinak tervezett tüntetésén, mint ő. Irredentizmus az és hazafiatlanság, melynek csirjájában való elfojtására a legérélyesebben fog intézkedni. Eretilen nemzetiségi tüntetéseket a diák-kongresszuson nem tűr meg. Ez a magyar kultuszminiszter álláspontja. S hogy ezt az álláspontot az egész Ház osztatlan helyesléssel fogadta, mondani se kell. Valóságos ovációval ünnepelték nyilatkozatáért Wlassics Gyulát és köszönettel vette tudomásul a választ az interpelláló is. Azok az értilen nemzetiségi ifjak pedig ki fogják érezni a miniszter szavaiból, hogy büntetlenül nem packázhatnak a magyar állam méltóságával.

Holnap egyébként folytatják a földmívelési vitát.

A képviselőház ülése március 12-én.

— Kezdeté délelőtt 10 órakor. —

Elnök: Gróf Apponyi Albert.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Darányi Ignác, Lukács László, Horváthy Nándor.

(Bejelentések.)

Előzők: Demutajta Hegedűs Sándor képviselő levélét, melyben egészségének helyreállítása céljából öt heti szabadságot kér.

Előterjeszt gróf Andrássy Tivadarnak mint az összelérhetetlenségi állandó bizottság elnökének jelentését, mely szerint a bizottság Benke Gyula országgyűlési képviselő összelérhetetlenségi ügyét tárgyalásra előkészítette és az arra vonatkozó ügyiratokat továbbírt intézkedésre bemutatja.

A házszabályok értilimében a mai naptól számított 9-ik napon kell az itélő-bizottság tagjait ki-

szak különös korszakban születtek; és azokban együtt a magyar hazafiság mintaképeit becsüljük. A mi korszakunkban, ahol a főrangú világ még sportból sem úri többé a szépirodalmat, egy ilyen magyar báru — még ha tönkretett is — furcsa, mondhatnám: hihetetlen jelenség. S még furesább, hogy ez a magyar báru dolgozni akar és Amerikába készül; Amerikában akar megélni a munkájából. Mit értek ez alatt? Milyen munkából akar megélni? Regényeket akar írni angol nyelven? Vagy be akar állani levelezőnek valami bank-irodába? Mind jobban gyanakszom, hogy ez a Pogány Gábor kivételes, különös, fantasztikus alak. A mi társadalmunkban ilyen báruk nincsenek.

Gyanumat még inkább megerősíti az, amit Pogány Gábor szerelem dolgában cselekszik.

Hermin bárónő Abbázában megismerkedett Lindner Bertával, egy dús-gazdag arvaleánnyal, aki néhál korosmáros-atyjától másfél millió forintot örökölt. A kisasszony — aki egyébiránt kora gyermekéke óta előkelő intézetekben nevelődött — látogatást tesz a pogányvári kastélyban, hosszabb ideig ott marad és beleszeret Pogány Gábor dalis alakjába, még inkább a kiváló szellemébe. Hermin bárónő rábeszéli Gábort: mentse meg az ősi vagyont és vegye feleségül Lindner Bertát. Másfél millióból fizetnek minden adósságot és ő is celt ő, Gábor ur, mert a telehermentes birtokon háborítlanul írhat annyi regényt, amennyit akar, sőt ki is nyomathatja őket a saját költségén.

Az ajánlat észszerű. Különösen olyan ifjúra nézve, aki tud uralkodni magán és a szerelem árárt oda vezet, ahová akarja. Látnuk ugyan, hogy lappangó vonzalmat érez árva rokona, Pogány Anna iránt, akit irtalomból az édesanyja nevelt föl s aki naiv, bájos kis gazdasszonyt mutat az ősi fészekben, de természetesen találjuk, hogy ez a Párisban sokat élt, erős akaratú, olvasott, tapasztalt, művészet- és komfortimádó gavallér le-

sorsolni. Vagyis a folyó hó 21-én, pénteken, tartandó ülés első tárgya a Benke Gyula országgyűlési képviselő összelérhetetlenségi ügyében itóli hivatott itélőbizottságnak kisorsolása lesz.

(A diósádi mandátum.)

Március 12-én, az V. bíráló-bizottság elnöke: A képviselőház V. bíráló-bizottsága Berde Sándor lelei ev. ref. lelkes és társainak Gabányi Miklós országgyűlési képviselő ellen a Diósádon 1901. évi október hó 2-ikán megtartott képviselőválasztás megsemmisítése és járuléki iránt 1901. évi október hó 28-ikán 223. szám alatt a magyar országgyűlési képviselőházhoz beadott panaszja folytán a házszabályok rendelkezése szerint befizetett vizsgálat és megtartott tárgyalás után a házszabályok 69. §-a alapján szó-többséggel — elnök nem szavazott — a következő itéletet hozta:

A bizottság a Diósádon 1901. október hó 2-ikán végbement képviselőválasztás érvénybentartása mellett Gabányi Miklós megválasztott képviselőt végleg igazoltnak kimondja. A költségekre vonatkozólag a házszabályok 103. §-a értilimében végzésileg kimondatot, hogy azok költsélesen megszüntetendők.

Elnök: Minthogy ma szokatlanul sok interpelláció jeveztetett be az interpellációs könyvből és azoknál a vallás- és közoktatásügyi miniszter a mai napon két interpellációra válaszolni kíván, már két órákor tórnék át az interpellációkra. (Ellentmondások és teklátások a szélsőbaloldalon: Tizenkét órákor. Zaj. Elnök osonget.)

Nessi Pál: Kéri, hogy a szünet már 12 óra után legyen és azután azonnal térjen a Ház az interpellációkra. (Elnök helyesítés a szélsőbaloldalon.)

Madarász József: Ezt kérjük!

Elnök: T. Ház! Talán egy kis kompromisszumra juthatnánk. (Hallunk! Hallunk! jobboldal. Zaj a szélsőbaloldalon.) Előbbi előterjesztésemet odamódosítom, hogy ezt már egy órákor tegyük. (Helyesítés a Ház minden oldalán.)

A földmívelésügyi tárca.

Eötvös Bálint a vadászati törvény revízióját követeli, majd a homok-szőlő gazdaságának bajait lejtetegi részletesen. Elő kell mozdítani a szőlő- és a bor exportját s egyáltalában meg kell könnyíteni a szőlőgazdaságot. Ezután egyéb gazdasági dolgokat tárgyal s valóságos fatájrásnak minősíti a gép-ügynökök üzeimeit. A gazdasági ipart is fejleszteni kell.

Attérve a szociálpolitikai kérdések tárgyalására, hangsúlyozza a gazdasági erős és független társadalom létesítését. Szociális politikát kell követnünk nem a nemzetközi, hanem gazdasági értilemben. A kötött birtokokat mobilizálni kell mert a birtokozás egyenlőtlen volta mellett nem fogunk haladást elérni. Szerzett jogokat elkobozni nem lehet, de a kötött birtokokat parcellálni lehetne, annélkül, hogy bármely osztály sérelmet szenvedne ez által. A kisajátítás volna a legeryszerűbb módja a gazdasági válság megszüntetésének. (Helyesítés a szélsőbaloldalon.) Ezután a földadó leszállítását s a progresszív adó behozatálát követeli. Majd hangsúlyozza, hogy kötelező kell tenni a jég- és tübiztosítást s szociálpolitikai szempontból a gazdasági hitel felállítását sürgeti. 7—25 százaléka rap a gazda kölcsönt, ebből pedig gazdaságot folytatni nem lehet. Házi tüzhely védelme is kell, hogy foglalkoztassa a politikai közvéleményt. (Helyesítés a szélsőbaloldalon.) A törvényhozáshoz meg kell védeni a kis embert s meg kell alapítani hitelt. A katonaság a nyári időre szabadságra bo-

vezetné el magától; lecsapólna; új inderbe terelne. A szerelem lépcső ugyan meg lehet fekezni, mint minden más érzést. És ő azok közé tartozik, akik a szerelemnek parancsolni tudnak. Párisban létekor ezt be is bizonyította. Abból, amit néjének, Pogány Hermin bárónőnek bizalmas beszélgetés közben elmond, meggyőződünk róla, hogy Gábor urat csakugyan disz helyi illeti meg az erős akaratú báruk sorában.

A báró Pogány-esalád vagyoni helyzete nagyon siralmas. Elemi csapások járultak hozzá a nem éppen mintaszéri gazdálkodáshoz. A rakoncátlan Maros többször elcintette a földeket és semmivé tette a termést. Végre gátat emeltek, de a gát-építés óriás költségbe került. Ezenkívül báró Pogány Péter, aki egy vidéki primadonnát vett el feleségül, sok vagyont elherdált; és báró Pogány Gábornak megvolt az a költségés passziója, hogy éveket töltött Párisban, tigrisekre vadászott Benáreszben, tómerdekelt uazott és kiadatlan regényeket írt. Szóval: a család ősi fészke, Pogányvár, abban a veszedelemben forog, hogy licitáció révén gazdát cserél, ha Gábor ur valami gazdag házassággal nem veszi elejét a katasztrófának.

Pogányváron mindenki megható szeretettel, odaadással esüng, különösen Hermin bárónő, a lelkes, hazafias vén kisasszony, aki fiatalabb korában szintén foglalkozott regényírással és a mama, özvegy Pogány bárónő, aki olyan jóságos és gyöngeszivű asszony, hogy meghalna bánatában, ha Pogányvárat idegen kézre kerülne. Az ősi fészek iránt való rajongásban csak Pogány Gábor nem osztozik. Ő mindenütt jól érzi magát és a házról nincs valami magasztos fogalma. Szellemes kozmopolitának látszik, aki csak a művészetet imádja és mindenütt otthon van, ahol regényeket írhat. Tudom, hogy báró Kemény Zsigmond, báró Jósika Miklós és báró Eötvös József a magyar regényírás büszkeségei; de

gyözi a szegény bakfis iránt való rokonszervét. Alig észrevehető habozás után azt ajánlja neki, menjen férjhez Kovács Zoltánhoz, egyik gazdag és rusztikus barátjához; ő maga pedig jegyet vált Lindner Bertával, ugyanakkor, amikor Anna Kovács Zoltán menyasszonya lesz.

Ez idáig rendjén van. De most váratlanul kibukkan Pogány Gáborból a féktelen szerelmes. A tönkrejutott, akaraterős magyar báru hirtelen összekötli Werther epedését a Rómeo vulkanikus föllángolásával és a Doktor Bartholó zsörtölődő féltékenységgel. Négykére zongorázik Bertával, de folyvást hamarisan játszik, mert arra figyel, mit suttog a jovialis Kovács Zoltán Annának? Holdvilágos éjszakán, miatt a Kovács cigányai éjjeli zenét huznak a kastély kertjében, ledől a pamagra és hangosan, keservesen sir. Árguszszemekkel őzi a jegyospár tisztességét és becsületességét vadojla Annát, amikor egyszer a vőlegénye megcsókolja. Végre nem bír magával és a negyedik felvonásban szenvedélyesen kiönti, amit három felvonáson át titkolt Anna előtt. A bájos teremtes, aki titokban szintén szerette, imádtá Gábort, szelid és boldog megadással omlik a koblére, mint egy áldozatbárány. Mert Anna áldozata lesz Pogány Gábornak. De nem csak ő, hanem a Gábor édesanyja, a nagy-néje és az egész ősi birtok is. Gábor, mintha egy készülő regényéről volna szó, példálózva mondja el az összegyűlt családnak szerelme történetét. Képzelt hőse súlyos konfliktusba került. Mi legyen a megoldás? A jelenlevők eleinte gyanútlanul ajánlanak kivezető expedíciókat. Kovács, az Anna vőlegénye azt hiszi, legjobb megoldás lenne, ha a leány, aki miatt a regényhős meghasonlott a családjával, kitérne az utból és elemésztené magát. Anna holtbárány, némán hallgatja mindezt és amikor Gábor szenvedélyes töprengéséből mindig világosabb lesz Kovács Zoltán, Berta és Hermin bárónő előtt,

az, hogy a kincstárnál visszamaradó erdőbirtokok okszerű kezelhetőse és kibaszálása nem fog-e sokkal nagyobb kárt szenvedni, mint amennyi haszon érhető el a hitbizományi birtokok részére való átengedéssel. (Ugy van! Ugy van! a jobboldalon.) Egy szóval gondos, kiható, az összes viszonyokra kiterjedő és azokat márlegető felvételekre és adatgyűjtésekre és ezek alapján összeállított, az ország összes közgazdasági érdekeivel egyező terveztetve van szükség, hogy maga ez az eszme, ez a terv is az áthelyezés és áttitítés folytán a kívánt célt elérje és a közérdek és az ország hátrányára ne váljék. (Helyeslés jobboldal.)

Ezután a telepítésről szól, majd pedig kijelenti, hogy a költségvetést elfogadja. (Helyeslés jobboldal.)

Elnök az ülést felüggeszti.

(Interpelláció.)

Wlassos Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter: Bizony Akos interpellációjára azt ízei, hogy a sajlódi iskola-épület használatát a közigazgatási hatóság annak rozoga volta miatt még a múlt év elején betiltotta és ott a tankötelesek oktatása szünetelt. Az iskolaszék a vallásalapítványi uradalommal szemben azt vitatta, hogy a canonica visitatio alapján a vallásalap mint földesúr köteles ezt az iskolát újraépíttetni és hivatkozott egyúttal arra is, hogy az iskolai kegyuraság címen is fennáll a vallásalap-uralomnak ez a kötelezettsége. Az iskolaszék által felvetett kérdéseket, amelyek szorosan jogi kérdések, megvizsgáltatván, arra az eredményre jutott: először, hogy ez a sajlódi elemi iskola csakugyan katolikus jellegű, telekezeti iskola, de az 1889. évi egyházlátogatási okirat szerint, a canonica visitatio szerint, az iskolaépület fenntartása a vallásalapítványi uradalomnak terhet nem képezi. Méltánvolva azonban azt, hogy a sajlódi római katolikus nitközség nyomászott anyagi helyzetben van és méltányolva azt is, hogy ez a hiteleket sehonnan semmiéltel segeyelt nem kap épp, mivel ott egy Pálos-zárdapület van, abban egy pár helyiséget berendezett iskolai célokra és az iskolát megnyitotta. (Helyeslés.)

A Ház tudomásul vette a választ.

(A német nyelv eltörlése.)

Dr. Wlassos Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter: Nesi Pál interpellációjára a német nyelvet a fővárosi elemi iskolákból leendő kiküszöbölése tárgyában azt válaszolja, hogy a fővárosi husz iskolaszék közül a tizennégytől érkezett be előterjesztés ebben az ügyben: tizenhárom az indítvány mellet, egy az indítvány ellen volt. (Egy hang a szélsőbaloldalon: Melyik volt az?) Az indítvány ellen: A hetedik kerületi 3-ik számú iskolaszék. (Mozgás a szélsőbaloldalon.) Nem nyilatkozott hat iskolaszék. Az iskolaszéki előterjesztések a tanügyi bizottságnak adatait ki, amelyeket tárgyalás alá vevén a következő előterjesztést tette a tanácsához (Halljuk! Halljuk!): „Tiszteletteljes javaslatunk az irányul: méltóztatassék kimondani, hogy a német írás és olvasás és a német nyelv tanítása a székesfővárosi községi elemi iskoláknak tantervéből a jövő tanévtől kezdődőleg kihagyandó. Csak a lényegét idézem; ez az, amit a hitbizományi határozott.

A tanács, megkapván a bizottmányának ezt az előterjesztést, ezzel érdemileg nem foglalkozott. hanem felterjesztést tett a vezetésem alatt álló miniszteri ümbösz és a miniszteriümtől kérte az új országos tantervnek leküldését, mert közütdomású dolog az, hogy én új országos tantervet dolgoztok ki, amiből a népoktatási törvény 56. §-a alapján jogom van.

nek semmit az ötödik felvonás végén, mert akkor a darab a negyedik felvonással végződnék.)

A **Rablék**hez, Ferenczy Ferenc első drámájához mérve a **Pogány Gábor** nem visszaesés, de az első darab izgatóbb, formásabb volt. A szerző a **Rablék**ben egy mérész, tulmerész, a perverzitás és a psychopathia határán járó ötletet meglegp virtuozitással dolgozott ki. A **Pogány Gábor** témája nem ilyen eredeti, szerkezete nem ilyen egységes, bár a szerző drámaírói hivatása ebben is szembeszök. A második felvonás kitűnően van megírva és nagy hatást tett a közönségre. A tisztartóval való jelenet is nagyon szép, meleg és igaz. **Ferenczy** a realisabb tárgyhoz nem alkalmas annyira szimbolikus, sejtelmes szint, mint a **Rablék**ben, de a zenét, mint melodramatikussá elemet, többször kitűnően használja; hangulatosan fokozza vele a hatást. A párbeszéd vezetésében haladást látok. A tónus itt természetesebb, biztosabb. A mellékalkalakok festésében is kerüli a rikítóbb színeket. Csak a vidéki primadonna komikus páthosza nem való ebbe a keretbe. Ilyen figurát egy előkelő magyar család sohsem fogadna el, különösen ha mesalliance után jutott a családba. De az életben nincs is így, mert az e fajta nők inkább fejletlen akarnak mindent, ami multjukra emlékeztetné a világot.

A mai premiéren a négy asszony: **Rákosi Szidi** (özvegy Pogányné), **Török Irma** (Anna), **Hélsy Laura** (Hermin) és **Maróthy Margit** (Lindner Berta) érdekelte és sokszor igazán meghatotta a nézőtér nagy publikumát. **Császár** a címszerepben kitűnő; különösen a fojtott szenvedély lapangó erejét érezteti hatásosan. **Minályfi** kedves, jóvalis Kovács Zoltán és **Gal** a tisztartó néhány jelenetét művészi nivón tartja. A szimpathikus szerzőt zajosn tapsolták és hívták minden felvonás után, legtöbbször a második felvonás végén.

Ezt bizonyára azért tette a városi tanács, hogy az országos tantervhez idomítsa esetleg azután az ő helyi tantervet.

Megküldötte a két tervezetet a városnak, de azzal a megjegyzéssel, hogy az új országos tantervet csak akkor fogja életbe léptetni, ha a közoktatási tanács a tantervutasításokkal elkészült és egyúttal az ismételő iskolai utasításokat is felterjeszti.

Ez az új országos tanterv, talán már a jövő iskoláévtben életbe lépethető; tehát ennek alapján, valamint az iskolaszékek előterjesztése alapján a székesfőváros tanácsa most már érdemileg fogalkozhatik ezzel a kérdéssel és mihelyt a tanterv egyrésztől a tantestületek, másrésztől pedig a közoktatásügyi bizottság meghallgatása után megállapítottot, azt jóváhagyás végett fel fogja terjeszteni.

T. képviselőház! Azt nem tudom, hogy a tanács mit fog határozni; de, ha a tanács az elemi iskolákból a német írást és olvasást és a német nyelv tanítását kihagyja, ez ellen nekem nincs módomban észrevétele tenni, sőt nem is lehet a törvényről fogva; mert a törvény 56. §-a a német nyelvet az elemi iskolákban kötelező tanfgygyvá nem teszi és a német nyelv kötelező tantárgyként az állami elemi iskolák tantervében sem szerepel. És, t. Ház sulyt csak arra helyez, de erre aztán nagy sulyt helyezek, hogy a német nyelv ott tanításuk kelő eredménytel, ahol a törvényhozás akarata szerint a német nyelv, kötelező tantárgy, amilyen a polgári iskolában, a reális iskolában, a tanítóképzőben és a gimnáziumban; tanításuk pedig nemcsak a német nyelv hasznosságánál és szükségességénél fogva de tanításuk egyenesen a törvényhozás akaratólól folyólag. (Helyeslés jobboldal.) mert hiszen a törvényhozás parancsolja ugy, hogy ezekben az iskolákban a német nyelv tanítása kötelező legyen. De ahol a törvényhozás, íleg pedagógiai okokból, kötelezővé nem tette igen természetesen dolog, hogy ehhez kell magát a kormánynak is tartani.

Kérem a t. Házat méltóztatassék ezen válaszatot tudomásul venni. (Általános élénk helyeslés.)

Nesi Pál tudomásul veszi a választ, de hangsulyozza, hogy éppen a miniszter volt az, aki az egész ügyet egy leiratával kezdeményezte. Meg van győződve, hogy a fővárosi közoktatásügyi tanácsa törülni fogja a német nyelvet a tantervben, annál is inkább, mert a miniszter ur helyes álláspontra helyezkedett e tekintetben. (Helyeslés.)

A Ház tudomásul veszi a választ.

(Kossuth Lajos szobra.)

Lengyel Zoltán: Késerség fogja el, valahányszor a Kossuth-szobor ügyére gondol. A nemzet fille-reit gyűjtötte össze a szobor javára s e helyet sir-emléket akarnak állítani. Hazafiátság és botrány ez az ügy, épp olyan, mint a szabadság-szobor ügye, amelyet már 20 év óta huznak, halogatnak.

Krasznay Ferenc: Hugó Viktort másképpen ünnepeleék a iranciók!

Lengyel Zoltán: A következő interpellációt terjeszti be:

1. Hajlandó-e a miniszterelnök ur sürgősen intézkedni az iránt, hogy a Kossuth Lajosnak Budapest felállításához szobrára gyűjtött s a főváros által kezelt pénz kizárólag és minél előbb eredeti rendeltetésének céljaira fordítottassék s a szobor melébbi felállítására iránt a lépések megtéteessenek.

2. Amennyiben az összeggyűjtött összeg esetleg nem lenne elegendő, hajlandó-e a miniszterelnök ur az országos gyűjtés eszközlését kezdeményezni illetve a szükséges összegnek az állam által való fedezésére sürgősen törvényjavaslatot benyújtani?

(Az új országháza.)

Papp Zoltán a következő interpellációt terjeszti be a miniszterelnökhöz:

1. Van-e tudomása a miniszterelnök urnak arról, hogy a készülő új országház nagy építészművészeti, mint célszerűségi szempontból kontármunka?

2. Ha nincs tudomása, szándékozik-e erről oly módon tudomást szerezni, hogy a Ház elnökeivel egyetértőleg — az építésben résztvevőkön kívüli álló szakértőkkel — az egész épületet haladéknál nélkül megvizsgáltatja?

3. Ha van tudomása róla, — vagy ha magának minden részletre kiterjedőleg, ily módon tudomást szerez: szándékozik-e akár parlamenti, akár más birói uton megállapítani, hogy a teleelősség kit, vagy kiket terbel s ezt vagy ezeket, a kiderítendő kár összegéig felelőssé tenni?

4. Megvizsgáltatja-e a miniszterelnök ur a Ház elnökeivel egyetértőleg az építésben résztvevőkön kívüli álló szakértőkkel a készülő új országház képviselőházi üléstermet?

5. Ha nem vizsgáltatja meg: szándékozik-e megállapítani ily módon, minden kiséget kizárólag azt az el nem palástolható tényt, hogy a terem kicsiny és hogy ott a képviselőházi tanácskozások csak kényserrelhelyezést nyerhetnék, ami elkerülhető, mert a dolog, alapos munkával bár és nagyobb kiadással, de segíteni lehet?

6. Szándékozik-e a miniszterelnök haladéktalanul intézkedést tenni az iránt, hogy az ülésteremben az eddig folyamatban levő munkálatok beszüntettesse-nek, s hogy az ülésterem ennek feltétlen megnagyobbítása mellett, újra építtessék?

(A szabadságharc-szobor.)

Nesi Pál szégyennek tartja, hogy a szabadságharc szobráról elsikkasztották. Csak azon nemzetnek van jövője, amely meg tudja becsülni nagy férfait. Ismerteti a szobor ügyében történeteket s a következő interpellációt terjeszti be a miniszterelnökhöz:

1. Van-e tudomása arról a t. miniszterelnök urnak, hogy a székesfőváros törvényhatóság bizottsága egy Budapestben felállítandó szabadságharc-szobor felállítására tárgyában még 1882 évben mozgalmat indit-

tott, mely mozgalom folytán közel 600,000 korona gyűlt el óéira össze?

2. Felügyelő-e és ellenőrzési jogánál fogva, mint belügyi miniszter, szándékozik-e lejhívni a székesfőváros törvényhatóságát, hogy a megalakult szobor-bizottságot utasítsa, hogy a szobor létesítése iránt haladéktalanul intézkedjék?

3. Szándékozik-e a t. miniszter ur ezen szobor ügyét állandóan figyelemmel kísérni és arról a Ház-nak időről-időre jelentésében megemlékezni?

(Hazafiatlan agitáció.)

Sebess Dénes utal arra, hogy a hazai egyetemes román nemzetiségi ifjusága között hazafiatlan mozgalom indult meg, hogy ók a romániai ifjuság csoportjában vegyenek részt a kongresszuson. A román nemzetiségi ifjuság megtagadja a magyar államat.

Serbán Miklós: Ez rágalom! (Nagy zaj a szélsőbalon.)

Sebess Dénes felszólítja a minisztert, hogy üssön szét a hazafiatlan csoport között. A következő interpellációt terjeszti be:

1. Van-e tudomása a miniszter urnak arról, hogy Budapestben az év folyamán nemzetközi diákkongresszus tartatik és hogy e kongresszuson a magyar egyetemek román nyelvű hallgatói úgy fognak részt venni, hogy idegen állam, Románia egyetemi hallgatóihoz csatlakoznak, nyíllan bevallott irredentista célokkal?

2. Szándékozik-e intézkedni, hogy közögi állásunk, törvényeinkkel szemben ez a botrány meg ne történjék, szándékozik-e intézkedni, hogy e hazafiatlan mozgalom vezetői méltó büntetésüket emnyerjék.

Wlassos Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter: T. képviselőház! Az egyetemi ifjuság, mint méltóztatnak tudni, igen szép egyetértésben készülődik a nemzetközi diákkongresszusra, amely a párisi kongresszus határozata értelmében szeptemberben Budapestben fog megtartatni. En kézséggel járultam hozzá és kézséggel viselem, azaz viseli valószínűleg az állam a költségeket is, (Általános helyeslés.) amelyekbe ez kerül, mert azt akartam, hogy a külföldi egyetemi ifjuság itt a magyar ifjusággal együttesen a humanitárius és művelődési célokban összelorva, azokat a nagy előnyöket, amelyek egy ily kongresszussal járnak, a hazai ifjuság is élvezhesse. (Általános tetszés és helyeslés.) Amikor pedig mondtam, a legszebb harmóniában dolgozunk ebben, akkor olvastam — a Budapesti Hirlap fordítása szerint, — hogy a budapesti egyetem román nemzetiségi tanulója a Tribuna tegnapielőtti számában a hazai román tanulószög figyelmét lejhívja a kongresszusra, és azt írja, hogy a román tanulószög ne csak résztvegyen e kongresszuson, de egész ere vel is rajta legyen, hogy ne az álami, hanem az etnografiai hovartartozandóság szerint alakuljanak meg az egyes csoportok. A román ifjuságnak — írja a cikk — meg kell ragadnia az alkalmat arra, hogy a román királyság-beli egyetemi ifjusággal egyesülten és nemzeti egységben tűnjék fel a külföldi művelt ifjuság előtt. Ily módon lesz csak alkalmuk, hogy azoknak a nemzetiségeknek jövedő vezető elemeivel, amelyek szintegy el vannak nyomva, mint ók, a román ügy érdekében barátságot köthessenek. (Mozgás a szélsőbaloldalon.)

Sebess Dénes: Ez a dákórománizmus szelleme!

Wlassos Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter: Ez, ha igaz, a legnagyobb irredentizmus, amelyet egyáltalában valaha láttam. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Én, amint ezt olvastam, rögtön érmtekezésbe léptem az egyetem rektorával. De nem is volt szükség buzditó szavakra, mert a rektor is tudomást vevén erről, rögtön teljes ügybuzgalommal a legerélyesebb nyomozást és vizsgálatot indította meg, úgy, hogy már az iratok egy része előttem fekszik. Egyúttal a következő figyelemfelkeltést adta ki március 11-iki kelettel a rektor. (Olvassa):

Figyelemzetés. Hazafiatlan izgatás üzetik, hogy azok a magyar állampolgárok, akik román ajkuk, bár a magyar egyetem jöteleményeit élvezik, ne a belsődi ifjuság soraiban, hanem ide vendégül várt külföldiek osztályában foglaljanak állást a készülő diákkongresszuson s tüntetni erőlködjenek a vendéglátó állam törvénye és békeje ellen.

Komolyan figyelemzetem az egyetemi tanács fegyelmű hatalma alá tartozó izgatókat, hogy üzemük nem türetek s az egyetemből kizáratik minden hitelen. (Élénk tetszés a szélsőbaloldalon) aki a külföldieknek magát kínálgatva, a nemzet ifjusága körében diszsonanciát okoz és a fajgyűlöletet szítja. (Általános élénk tetszés és helyeslés.)

T. képviselőház! A rektornek ezen figyelemzetése teljes helyesléssel találkozik és kijelentem, hogy amennyiben ez igaz és amennyiben a vizsgálat eredménye a kérdéses felhívást valóban fogja beigazolni, legyenek róla meggyőződve, hogy a legerélyesebb kézzel (Általános élénk helyeslés) fogok ebbe a kérdésbe nyulni és nem fogom megengedni azt, hogy az a nemzetközi diákszövetség ilyen értelem nemzetiségi politikai tüntetésekre kizsákmányoltassék. (Hosszantartó élénk helyeslés a Ház minden oldalán.)

En megvagyok róla győződve, hogy azok a román nemzetiségi komolyabb férfiak, akiknek az ügy és saát fiaik sorsa szívükön fekszik, mindent el fognak követni, hogy ilyen diszsonancia elő ne fordulhasson és azért még csirájában a legnagyobb erélylyel elojtani ezt a mozgalmat kötelességemnek tartom. (Zajos tetszés és helyeslés.)

Kérem méltóztatassék válaszatot tudomásul venni. (Hosszantartó lelkes élénzés és helyeslés a Ház minden oldalán. Taps a szélsőbaloldalon.)

Sebess Dénes örömmel veszi tudomásul a választ és udlog kéri a minisztert, ne kicsinyelje az ügyet, mert az agitáció a hazai románok szíják a külföldön.

A Ház tudomásul veszi a választ.

(Fővárosi szállítások.)

Fapp Zoltán: A fővárosi építési bizottsága és tanácsa nyilvános árlejtéseket tart ugyan, de a közmunkákat nem mindig a legolcsóbb ajánlatot betervező iparosoknak adja ki és nem viselkedik pártatlanul. Erre az utóbbi időben számos példa volt s mindig a kisiparosok iták meg a tanács részrehajlásának levét. A következők interpellációt intézi a belügyminiszterhez:

1. Van-e tudomása a belügyminiszter urnak arról hogy a fővárosi építő-bizottmány és illetve a főváros tanácsa az utóbbi időben árlejtés útján adja ugyan ki az építési munkákat, de az olcsóbb ajánlatot még az esetben is mel őzi ha a megbízhatóság tekintetében aggyalai nem lehetnek?

2. Van-e tudomása arról, hogy most 1902. március hó 8-án is ily eljárás mellett adtak ki a fővárosnál munkákat?

3. Ha nincs tudomása, szándékozik-e tudomást szerzeni erről általában és különösen a most előfordult konkrét esetben, mely a főváros tanácsánál 46.605.902. szám alatt követteti el?

4. Ha van tudomása avagy ha magának erről tudomást szerzett: szándékozik-e e visszaéléseket a fővárosnál megszüntetni és intézkedni az iránt hogy a lennforog eseben a munkálatok ne fogantatásának addig, míg a felvitt eset felebezésileg el nem intéztetik. Es végül

5. hajlandó-e a belügyminiszter ur intézkedést tenni az iránt hogy ugy az állami mint törvényhatósági, a közbeségi építkezéseknél az építómunkálatok ne egy főállalkozónak adassanak ki, hanem minden iparágra külön pályázat nyitassék és a pályázati hirdetmények az illető megyei ipartestületek és ipartársulatoknak megküldessenek?

Elnök az ület bezárja.

BELFÖLD.

Minisztertanács. Ma délután minisztertanács volt, amelyben folyó ügyeket tárgyaltak.

Fejérváry lemondásának híre. Regisztrálván a báró Fejérváry Géza állítólagos lemondásának híret, már tegnap megirtuk, hogy legendának tartjuk a hirt s nem tudjuk elképzelni, hogy a közszereplésnek örvendő honvédelmi minisztermegváljon állásától. A *Magyar Nemzet* ma esti száma meg hozza az óhajtott demetit, még pedig a következő formában:

A sajtó egyes orgánumaiban időről-időre híresztelések merülnek fel, melyekben báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter távozását újságolják. Ezeket a híreketek többnyire a honvédelmi miniszter előrehaladt korára gyengélkedő egészségi állapotára alapítják. Legutóbb azonban már olyan *fantasztikus és abszurd kommentárral* indokolják, amely nemesak a valósággal merőben ellenkezik, de egy és más tekintetben a honvédelmi miniszter általános ismert és tisztelt egyeneségével is ellentétben áll. Az egész magyar közvélemény megnyugtatóra mondhatjuk, hogy báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter távozásának híre a *valóságnak nem felel meg*. Báró Fejérváry Géza személyével kapcsolatban több ízben felbukkant már hasonló visszavonulási hírelés, ezek a hírek azonban minden egyes alkalommal csak azt eredményezték, hogy impozáns módon nyilvánult meg személye irányában az egész magyar közvélemény tisztelete és ragaszkodása. Így történt ez sulyos betegsége alkalmából is, amikor a koronás királytól kezdve a haza legkisebb polgáráig mindenki egyaránt agyódot érte és végezetül mindenki egyaránt örvendezett szerencsés felgyógyulásán. A honvédelmi miniszter távozását újsároló hírelés ezáltal is csak szolgálatainak nagy értékét, a közvéleménynek irányában való nagy ragaszkodását dokumentálta s ezt az eredményt örömmel és bensőséggel regisztráljuk.

Az összehírdetlenségü zsüri. Gróf Apponyi Albert a képviselőház mai ülésének kezdetén bejelentette, hogy az állandó összehírdetlenségü bizottság tárgyalásra előkészítette Benke Gyula összehírdetlenségü ügyét. A képviselőház elnöke jelezte, hogy a zsürit, mely Benke ügyében ítékezni fog, a március 21-én tartandó ülésben fogja kisorsolni. Ez annyiban érdekes, mert első eset lesz, hogy az összehírdetlenségü zsüri ítékezik. Az érdeklődés éppen ezért nagy, s a házszabályok intézkedései még fokozzák az érdeklődést. A szabályok szerint ugyanis a kisorsolt zsüri nyomban leteszi az esküt, nyomban tanácskozásra vonul vissza s a tanácskozás terméből addig nem távozhathat, míg a hozzá utalt ügyet egészen le nem tárgyalta. A szabályok ebben a tekintetben nagyon szigorúak. A kisorsolásnál az ülészak elején kisorsolt nyolevan tagnak jelen kell lennie, hogy közülök az ítélező forum tizenkét rendes és három póttagját ki lehessen sorolni. Az elmaradás okául csak elháríthatatlan akadály fogad-

ható el. Aki pedig elmaradását igazolni nem tudja, a legközelebbi negyedévre képviselői tiszteletdíját elveszti. Ezek az új intézkedések okozzák, hogy a zsüri első szereplése elé nagyobb várakozással néznek.

A t. Ház husvétü szünete. Egyes újságok tudni vélik, hogy a t. Ház husvétü szünete két hétig fog tartani. Ezzel szemben mi ugy tudjuk, hogy a husvétü szünete tartamát csak maga a t. Ház fogja eldönteni, mert a hosszabb vagy rövidebb vakáció tisztán attól függ, hogy milyen tempóban halad előbbre a költségvetési vita.

A konverzió. Amint a *Bud. Tud.* értesül, a konverzióról szóló törvényjavaslatot lehetőleg már a jövő hét folyamán benyújtják a képviselőházban és előreláthatólag a pénzügyi bizottság is még a husvétü szünete előtt tárgyalni fogja a javaslatot, annak a plénumban való tárgyalása azonban előreláthatólag csak a husvétü ünnepek után történhetik meg.

Egyes lapoknak a küszöbön álló konverzióval kapcsolatban hozott a on híre hogy a pénzügyminiszter több állami beruházás létesítését elejtette, tévedésen alapszik. A beruházások egyáltalán nincsenek elejtve, csak arról nincs szó, hogy a konverzió után várható kamatmegtakarí és tőkésítési és a tőke erejéig koronajáradék fog kibocsátani. A beruházások megkezdéséhez teljesen elegendő lesz, ha egye öre csak azok, az eddigi költségvetésben már előirányzott kamathitelek vételenek igénybe, amelyek alapján körül belől 60 millió korona kellő időben beszerezhető lesz járadékkibocsátás után.

Törvényjavaslat a szabad hajózásról. Egy estilap nyomán azt írták a mai reggeli lapok, hogy Horánszky Nándor kereskedelemügyi miniszter visszavonni szándékozik a *Hegedüs* Sándor által a múlt év szeptember havában a szabad hajózás ügyében benyújtott törvényjavaslatot.

Mint megbízható forrásból értesülünk, a kereskedelemügyi miniszter e javaslatot fenntartja azzal, hogy a bizottsági tárgyalások során némi módosítást fog javasolni.

KÜLFÖLD.

A sabáol puos. Belgrádban valósággal ünneplik Nikolics örnagyot, aki Alavanciosot agyónltte. A király meghívására Nikolics állandóan Belgrádban tartózkodik. A román tisztek, akik a puos idején táviratilag üdvözölték Nikolicsot, most azzal a kéressel fordultak hozzá, hogy küldje el nekik arcképét.

Henrik herceg Amerikában. A német császár testvéröccse, Henrik porosz herceg, tegnap délután elhagyta a hobokeni kikötőt és hajója már az ocean szeli. Bucsuzáskor még egyszer megismétlődött az a lelkes ováció, amelyben a porosz hercegnek amerikai földön része volt. Henrik herceg a parancsnoki hidon állott és sapkáját lengetve, viszonzta a nagy számban egybegyült közönség üdvözlését. A kikötőben levő legtöbb hajó zászlódszt öltött. Néhány hajó egy darabig elkísérte a Deutschland-ot.

New-York, március 12.

A *Deutschland* gőzösn adott bucsulakoma délután kettel óráig tartott. A lakoma végén Henrik herceg feltüzte az *American Beauty Roset*, miközben azt mondta:

— Ez a jelvény, a mit egész utamon megosodaltam.

Azután Roosevelt elnök képviselői elbucsztak a hercegtől. Evans tengernagy, Corbin vezérőrnagy és Hill külföldi államtitkár megeg szavakkal bucsuztak el a hercegtől. Azután lefotografálták a herceget kíséretével és az elnök képviselőivel. Két óraker a herceg bucsutáviratot küldött az elnöknek. Low newyorki polgármester a város nevében üd özölte a herceget, aki erre megkérte, hogy a newyorkiaknak a következő üzenetet adja át:

— Köszönöm a newyorkiaknak minden sziveségüket amelyet nagyon meg tudok becsülni. Ha majd visszatérek Amerikába és New Yorkba érek, ugy fogom magam érezni, mintha újra otthon volnék.

New York, március 12.

Az a távirat, amelyet Henrik herceg elutazása előtt Roosevelt elnökhez intézett, így szólt:

As Egyesült-Államok elnökének. Elutazásom napján ugy önök személyesen, mint a nemzetnek, amelynek vendége voltam, meg akarom köszönni mind a sziveséget, figyelmet és barátságot, amelyet irántam érdekes országukban való látogatásom alatt tanusítottak. Remélem, hogy látogatásom megerősítette a barátságot az általam

képviselt ország és az Egyesült-Államok között. A midőn önök Istenhozzádot mondok, minden lehető sikert kívánok önök és kérem, adja át tiszteletben Rooseveltnek és Roosevelt kisaszonynak, akik o'y ebájdólan és o'y szivesen végezték illádatukat ö felsége Meteor jachtjának vízrebocsátásán. Fogadják még egyszer legszivesebb köszönetemet. Remélhetőleg viszontáitjuk egymást.

Roosevelt elnök erre a következő távirattal válaszolt:

Felér Hds. Henrik porosz hercegnek a Deutschland gőzösn. a hamburgi dokkban, Hoookenban. Nemcsak személyesen örültem látogatásának, hanem honfútasáimért is szükségét érzem, hogy örömmömnek adjak kifejezést azért, hogy önt láttam és azért a valóban jó dologért, amelyet, ugy hiszem, látogatása eredményezett, amennyiben előmozdította a barátság erőmeit Németország és az Egyesült-Államok között. Legközelebb ö hajom, hogy ez az érzelme állandóan erősbödjék. Rooseveltnek legszivesebb tiszteletet küldi és Roosevelt kisaszonny is megnénn, ha távol nem volna. Kérem adja át szives üdvözlömetet a német császár ö felségének. Még egyszer köszönöm látogatását és minden jól kívánok önök, bárhol van is. Roosevelt T.vadar.

A délafrikai háború. A londoni hadügyi hivatal még most is titkolja Methuen katasztrójájának részleteit és okait. Ezért lehetetlen ma még megállapítani a borzasztó vereség katonai jelentőségét. Még a csatater tulajdonképpen iszínheletyet sem tudják és a meglepett angol csapat nagysága felől is különbözőképpen hangzanak a táviratok. Nincs hivatalos hir *Greenfell* és *Keevelch* ezredesek csapatainak sorsáról sem s így hitelre talái egyes lapoknak az a jelentése, hogy Methuen veresége folytán *Greenfell* csapata is nagy kudarcot vallott. A sulyosan megebesült Methuen tábornok fogságba jutása is azt eredményezheti, hogy Anglia végre alkalmazkodni fog a vörös-kereszt nemzetközi rendelkezéseihöz. Az angol tábornokok intézkedése folytán a boer-táborban csak nagyon hiányos az egészségügyi szolgálat és Methuen is megsínyli ezt. Ez talán jobban emlékeztetni fogja az angolokat a genfi konvenció határozmányainak betartására, mint azok a szép szavak, amelyeket báró Richthofen tegnap a porosz képviselőházban a boer-segítő bizottságról mondott.

London, március 12.

Nagy feltűnést kelt, hogy *Edvárd* király *Brodrick* hadügyminisztert Marlboroughhouseba hivatta. A kormány utasította *Kitchener*t, hogy a boerok fogságában levő Methuen lornak minden szükségletéről lehetőség szerint gondoskodjék, arról azonban szó sincsen, hogy Methuent Kruitzingert kicséréljék.

Brüsszel, március 12.

Az európai boer delegátusok ujra kijelentették, hogy miadaddig nem hajlandók béke tárgyalásba bocsátkozni, amig az angolok a boer államok teljes függetlenségét nem biztosítják. A boer tábornokok azt jelentik, hogy a legnagyobb energiával folytatni fogják a háborút.

Berlin, március 12.

Methuen tábornok 1881-ben Berlinben katonai attasé volt, saját életének kockáztatásával megmentett egy munkást a vízbeulástól, amiért a német császár a mentő-éremmel tüntette ki.

Washington, március 12.

Wessels és *Wolmarans* boer megbizottak ma bucsulátogatást tettek Roosevelt elnöknel. A boer megbizottak még Chicagoba és más városokba mennek és március 20-ika körül ujra hajóra szállnak.

London, március 12.

Londonban a hangulat nagyon nyomott. Az alsóházban azt az eddig meg nem erősített hirt kolportálják, hogy *Greenfeld* is sulyos vereséget szenvedett. A király *Brodrick* hadügyminisztert hosszabb kihallgatáson fogadta. Az audienon állítólag, *Kitchener* politikájával ellenkezőleg, *Methuen* kicséréléséről volt szó.

Egy tekintélyes bürzeügnök affelettü bánatában, hogy *Methuent* megverték, *jöböltte magát*.

London, március 12.

A *Daily Mail* szerint a külföldön azért fogják fel o'y tragikusan az angolok legutóbbi vereségét, mert Methuen lord tábornok. Ez igaz ugyan, de a külföldön elefelelik, hogy Methunnek nem állott rendelkezésére o'y haderő, mely egy tábornok rangjának megfelelt.

Brüsszel, március 12.

Ideérkezett jelentés szerint lord *Methuen* állapotá annyira sulyos, hogy megebesült lábát amputálni kell. Minthogy azonban *Delarey* táborában nincsen orvos, nem lehetetlen, hogy Methuen belehal sebébe.

Az itteni angol kolónián azt híresztelik, hogy Kemp boer vezér serege széjjel szórta *Greenfeld* hadoszlopát.

Bécs városa milliói.

— *Botrányok a Reichsrathban.* —

Bécs, március 12.

Hol a városházán, hol a bírói ülésen, de mindig botrányjal jár az, ha *Luenger* és pártjának, a keresztény-szocialistáknak a dolga kerül szóba. Így volt ez ma is a képviselőházban, ahol a 285 milliós bécsi kölcsön illeték-mentessége került tárgyalásra, amelyről az alábbi épületes tudósítás számol be. A házhoz beérkezett irományok közt volt ma *Lecher* és társainak egy interpellációja a pénzügyminiszterhez a *manyan kormány* részéről *fiumei kereskedőknek* adott *kávéhozatali prémiumok* tárgyában. Az interpellációban azt kérdezik: 1. Tud-e valamit a miniszter ilyen prémiumok adásáról? 2. Hajlandó-e a miniszter kellő lépéseket tenni, hogy az 1899. szeptember 21-iki császári rendeleten és a magyar 1899: XXX. törvényekken alapuló viszonyosság esetleges megsértése azonnal megszünjék?

A tárgyalás folyamán a legzajosabb jelenetek *Luenger* beszéde alatt fordultak elő a keresztény-szocialisták és szociáldemokraták között. Csak úgy röpködtek a közbekiáltások. Mikor *Luenger* kifakadt a szociáldemokraták ellen, amiért a közgyűlésen elleneztek, hogy a katolikus temetőben templomot építsenek, a szociáldemokraták padjain lármá támadt s erre *Luenger* odaszólt:

— Maguknak jobb lenne, ha a *sintér dena sirt!* *Elders*eknek egy megjegyzésére *Luenger* így vágott vissza:

— Maga *szociáldemokrata Paprika Janosi!* Aztán azzal valóta *Luenger* a szociáldemokratákat, hogy csak annyi adóalapot vallanak be, amennyivel megszerzik a választói jogosultságot, s azt a követést sem fizetik meg.

Elders: *Aljasság!*
Schneider: *Csalással szereznek választói jogot!* Nagy derűtséget keltett, mikor *Horica* a többek között azt mondotta, hogy egy tábornok ismerős sírva beszélt el neki, hogy azért kellett nyugdíjba mennie, mert egy szemle alkalmával nem segítette fel egyik felebbvalójának a kabátját.

Maga a tárgyalás, vagyis inkább a botrányok sorozata a következők volt:

*Elders*nek *Vogler* szólt fel, utalva arra, hogy a keresztény-szociális községi politika mily kárára van a városnak. A közúti vasutak átváltása körül 39 1/2 milliót dobtak ki haszontalanul, mint ahogy 34 millióba kerültek az új gázművek, holott a társulat gázműveit 16 millióval meg lehetett volna váltani. Bírálta a kölcsön hovatartását, *Vogler* aggodalmát fejezte ki Bécs adóssághorriban horribilis megnövekedése miatt. A városnak 1896-ban 72 millió korona volt az adóssága s most 447 millió lesz. Az adósság tehát így rövid idő alatt megszorozódott. Ugyan tisztelt polgármester ur — kérde *Luenger*től — hát honnan vegyének az ön utódai pénzt, ha majd kell valamire?

Luenger: Az az ő dolguk! (Derűtséggel.)

Wrabetz: *Utánunk az ödvény!* Ez is elv!

Schuhmeier a mostani bécsvárosi többség uralmát a legbrutálisabb párt-uralomnak bélyegzi. Azok az urak 280 milliónyi adósságot csinálnak, amely pénzzel a polgármester tetszése szerint rendelkezik s amelyet a lakosságnak még 90 esztendő múlva is fizetnie kell.

Luenger: Hisz ez csak természetes!

Schuhmeier: De ami igazán természetes, azt ön nem mondja meg, polgármester ur. Meg kell ám mutatni az érem visszaját is. Beszél azután a városi gázmunkások rabszolgaságáról, a villamosvasut kiosztóvezetőinek túlterheltségéről, amely egyik oka a sok balesetnek. A keresztény-szociális többség a tegnapi közgyűlésen mégis ellenezte azt, hogy a kocsivezetők munkaidőjét leszállítsák. Azt mondják, hogy a kocsivezetők önként dolgoznak tovább, és *Strobach* alpolgármester azt állítja magáról, hogy ő is ilyen önkéntes továbbdolgozás révén lett olyan *jómódu emberre*. Ezt én nem hiszem; az ő vagyona inkább csak egy a munka melől, mint magából a munkából eredt. (Ellenmondás a keresztény-szocialisták részéről.)

Gessmann (kiabálva): Mit jelentens ez? Tessék konkrétul beszélni!

Schuhmeier: Tartom önt olyan okosnak, hogy ezt ki tudja magának hámozni.

Gessmann: Akkor maga egyszerűen *közönséges rágalmazó!*

Strobach: *Gazember!*

Elders (Strobachhoz): *Fogja be a száját!* (Nagy zaj. Összevieszakiabálás.)

Elnök csüngtet.

Schuhmeier: Elnök ur, az urak egyike engem rágalmazónak nevezett, egy másik pedig gazembernek mondott! (Ellenmondás a keresztény-szocialisták részéről.)

Luenger: Ki mondta?

Strobach: Én mondtam. Mert ezt nem tűröm el magától!

Luenger: *Ha mondtá, hát jól tette!*

Elders (Strobachhoz): *A munkájával maga bizony nem szerezte a pénzt.*

Schuhmeier: Nem értem, hogy az urak mért idegeskednek olyan nagyon. Nem közvetlen munkával kereste a pénzt, gondolom tehát hogy mint *kiszármányoló* jutott hozzá. *Hogy úgy lopta, erre abban a pillanatban nem gondoltam.* (A keresztény-szocialisták zajognak.)

Strobach: *Maga többet lopott!*

Schuhmeier: Az olyan ráfogások, amilyeneket az urak ellenem telhoztak, nem érnek föl a térdemig se. Amit egy *Strobach*, aki csak véletlenségből lett *alpolgármester*, meg amit egy *Gessmann* mond, az föl nem ér egy szociáldemokratához. (Luengerék nevetnek.)

Luenger: *Jusson* csak eszébe Götz von Berlichingen! (Trágár ólázás.)

Schuhmeier: Ezt *Gessmann* jegyezze meg magának. Viszadhathatnám az uraknak a szidalmakat, de elvárom, hogy az elnök vissza lojja utasítani azokat a szavakat. Nem akarok belevágni a szidalmaknak ezekbe az orgáiba. (Luengerék nevetnek.) Remélem egyébiránt hogy Bécs nemsokára meg fog szabadulni ettől a párttól, amelynek finom műveltségéről épp most győződhetünk meg, és hogy el és végre jönni az az idő, mikor Bécsnek a közigazgatása az összes lakosság kezében lesz.

Luenger: Már mint a szociáldemokraták kezében!

Schuhmeier: Az az idő is el fog jönni!

Luenger: Az ám, mint Roubaixben meg Marseillen!

Schuhmeier: Csak Bécsot egy kormányoznak!

Luenger: *A szociáldemokrata tolvajok* tönkrejuttatták Marseillet meg Roubaixt!

Elders: Nézzék maguk csak a saját tolvajait! Minden hónapban kerül egy az esküdtribóság elé! (Luengerék tiltakoznak.)

Schuhmeier: *Vannak tolvajok a keresztény-szocialisták közt is, és én nem tudom, minek kalandozik el a polgármester Marseillebe meg Roubaixbe.* Maradjon csak Bécsben a keresztény-szocialista szövetségnek. (Luengerék hevesen tiltakoznak.)

Schuhmeier azzal végzi, hogy a kölcsön illetékmentességének megadása ellen nincs kifogása. Eljön még az idő, mikor a szociáldemokraták le fogják gyűrni a luengerizmust. (Tetszés a szociáldemokraták részéről. Fekialtások a keresztény-szocialisták részéről: *Vén zsidók lesettek ti akkorára!*)

Elnök sértő kifejezések miatt rendreusítja *Schuhmeier*t, *Gessmann*t és *Strobach*ot.

Gicokner sajnálja, hogy valahányszor bécsi ügy kerül szóba, mindig *botrány* támad, amely *szégyentére válik a háznak*. Indítványozza a vita berekesztését.

Ez megtörténvén, vezérszónokokul *Wrabetz* (kontra) és *Luenger* (pro) választatnak meg.

Wrabetz elitélen kritikája a keresztény-szociálisok községi gazdálkodását és azt mondja, eljön az idő, amikor a kormánynak is viselnie kell ennek a gazdálkodásnak a következményeit.

Luenger visszautasítja a keresztény-szociálisok ellen intézett támadásokat és azt mondja, hogy *büszke arra*, hogy halomra döntötte a liberálisok által kötött közúti vasuti szerződést és hogy új gazvezetékét létesített. Egy város sem tesz többet a munkásokért, mint Bécs. Az ő gazdálkodása alatt Bécs modern nagyvárossá fejlődött.

Seitz: Maga sem találta fel a puskaport!

Luenger: *Nem tudhatja, hogy nem találtam volna-e fel, ha más fel nem találta volna előttem!* De maga, *Seitz* ur, bizonyára nem találta volna fel. (A keresztény-szociálisok nevetnek.)

Néhány helyreigazító felszólalás után *Pattai* zárószavában az elhangzott aggodalmakat igyekszik eloszlatni és elfogadásra ajánlja a bizottság indítványát.

A ház elfogadja a javaslatot és a költségvetési bizottság elnökének, *Kathreinnak* indítványára elhatározza, hogy azonnal megkezdje a költségvetési provizórium első olvasását.

Choo cseh nyelven beszél. Prazak és Ellenbogen hozzászólása után a költségvetési provizóriumot a ház a költségvetési bizottsághoz utasítja. Azután elfogadja a ház a *Károly Lajos*-vasut elsőbbségeinek konverziójáról szóló törvényjavaslatot, majd *Koerber* miniszterelnök válaszol néhány interpellációra, mire a ház átter a honvédelmi költségvetés folytatólagos tárgyalására.

A BUDAPESTI NAPLO telefonja.

Szerkesztőség 56-12
Kiadóhivatal 54-39

HIREK.

Socrates a korzón.

Polos: Csinos kis lány az ott a tulsó soron. Milyen ragyogó gyémántjai vannak. De az arca kissé megfogyott.

Socrates: Hogyan, ösmered?

Polos: Nemrégiben láttam az új Somosiban. Huszártszettekkel mulatott.

Socrates: Ugy fog ő is járni, mint a király-utcai csarnok. Egy szép napon nem akad már mulatótársa s elárverezik gyémántjait.

Polos: Herára mondom, érdekes ennek az orfeumnak a históriája. Az egész mai kor visszatükröződik benne.

Socrates: Nemde, ez a te meggyőződésed is. Bár őszintén szólva sajnálom a szegény két asszonyt, akiket talán járatlanságuk sodort a törvény elé.

Polos: Azonban a törvény nem ösmer kivételt.

Socrates: Lásd, ő *Polos*, nem ők a hibásak, hanem ez a hirtelenül rohanó élet a maga nagy igényeivel és szomorú szegénységével. A szerencsétlen vállalkozók a ma gyermekei és ez okozta vesztüket.

Polos: Mért nem igyekeztek hát észszerűbb alapokra fektetni üzletüket? Hiszen pénz nélkül az ilyeslujta mulató meg nem élhet.

Socrates: Im, hallgass reám, *Polos*. Furesa a mi népünk. Gyárainkban meghalt a munka, a föld művelői szegények, egy hatalmas, csillogó város egyesíti magában az ország minden reményét, vállalkozási kedvét és itt adnak találkozózt azok az emberek, akik szerencsejátékunk tekintik az egész életet és mint a kártyások, dupla vagy semmire játszanak. Gazdagon és előkelően akarnak élni, szeretnék, ha fogatuk volna, de irtóznak a munkától és valami törhetetlen, lázas energiálat igyekeznek a semmiből mindent csinálni.

Polos: Helyesen mondog.

Socrates: Lásd, oly kevesen vannak, kik komolyan munkálkodnak. Talán egészen közönséges, közepes tehetségű emberek, de vszorgalmukkal feltűnnek és előre jutnak, míg ugynevezett lángelmeink elmaradnak és elzúllenek.

Polos: Ug véled hát, hogy a szorgalom nagyobb dolog, mint a tehetség?

Socrates: Föltétlenül, *Polos* barátom. Lásd, a szorgalmas, munkás ember nem törődik sokat a szerencsével. Tudja, hogy ereje nem hagyja cserbe és hogy boldogulnia kell. De a tehetségek java része, ő *Polos*, sorsát a szerencsére bizza és hihetetlen merészséggel igyekszik a társadalomtól eltartatni magát. Csak jó ötleteket kutat és mint a cirkuszi bohóc, szaltomortálékkal keresi meg kenyerét. Hiszi, hogy a pompa, csillogás, szép esztendő szóardata elkápráztatja a szemeket s mindenki istápolójává szegődik.

Polos: Következtetésem kissé homályos nekem.

Socrates: Vajjon nem így járt-e az új mulató? Nehány tehetséges ember összeállott és szólott: — Pénzünk ugyan nincs, de miénk a hir, az újságok beüje. Építünk semmivel egy ragyogó házat, vakítóan feldisziájuk, összeharangozzuk a világ legszebb nőit, leghiresebb artistáit, a nép tódulni fog hozzánk s mi meggazdagszunk. Amint ezek az emberek semmivel és semmiből kőházat építettek, éppen így építenek a többiek is légvárat, munka, alap és tudás nélkül boldog jólétben akarnak átvonulni az életen, egy ideig talán sikerül is ez nekik, de egyszer bizonyosan rajtavesztenek. Ez nem egyes emberek hibája, ennek az egész városnak ez a lélekana.

Polos: Kis barátónknak már van barátja! Nézd csak, valami gentry-gyerek.

Socrates: Ő nem. Bankhivataloknak látezik s néhány év múlva már üzlete is lesz a korzón, nagy aranyokkal a kirakatban.

Utóirat.

Levelet kaptunk a mai postán: Felelet a tegnapi villamos-cikkünkre. „Figyelő öreg“, ez van alájegyezve a végére, s aki írta, megadja a személyleírását is. Otvenesztendő, legényember, termete, hát bizony — természetes. Ennélfogva a kérdést, ámbár a hölgyeknek udvarias híve, tisztelője, az ő legsajátosabb szempontjából dönti el. A villamoson még hölgy kedvéért sem kel fel.

A saját külön szempontjához derült megokolással is szolgál. Szomorú megfigyelése, tapasztalása az, hogy az utcán jártában meg van fosztva attól az örömtől, hogy a női szépségben hosszasan gyönyörködhessek. A szép hölgyek felbukkannak előtte, aztán egy szempillantás! — s apró tündérlábakon már el is tűntek a messzeszélbe. S ami számára megmarad, az csak szertefoszó, elmosódó látomány. Hiába próbált a fürge lábacskákkal versenyezni kelni, mindig végképp elmaradt a mezőnytől. A nő, aki az ő kétségtelen meggyőződése szerint oly jól tud menni, bizonyosan jól megállja helyét a villamoson is. Nem kel fel!

Ebben a felfogásban van nyílt őszinteség, izmos határozottság, keverve egy kis érthető bosszúállással. Meg van adva a kor, s minden lényeges mellékkörülmény. Itt nincs bujkálás, a „Figyelő öreg“ ur elvi alapon ül, jól körülbástyázta a helyét. Legföljebb egyetlen ponton üthet rést erős várán az éber támadás. Jól *memi* tulnyomóan csak a karcsu szépségek tudnak, s vannak hölgyek, akiknek a szépség mellé a levélíróhoz hasonló termetet adott végzetük. A „Figyelő öreg“ ur alkalmadán udvariasságból is, de valamely más okból is, keljen fel legalább az ő javukra a villamos lőcájáról. Hiszen a saját külön szempont itt esik, ez világos, s így mégis beáll abba a gárdába, amely a hölgyeknek adja az elsőseget. Mert a nagy zárvarban, amelyben annyi tenger szempontba botlik bele ugyis az ember, ez a megoldás a legkedvesebb nekünk. Legjobban megközelíti a békecségre vezető egységes eljárást.

Persze Páris boldog. Ott annyi utas szállhat csak fel a villamosra, amennyi pontosan meg van állapítva. A férfi nem kell hogy udvariaskodjék, a nőnek nem kell hálnak lennie az önfeláldozásért. A közönség a megállóhelynél értekezik a kalauzzal:

— Mennyi a hely?

— Ennyi és ennyi!

És simán lebonyolódik az elhelyezkedés.

A minapi konfliktus, amely olyan hatalmas zenebonát idézett elő a párisi villamoson, ugy hisszük, ott a legnagyobb ritkaságok közé tartozik. Szinte egészen új volt, s először is a kalauz benne a hibás, aki tévesen jelezte a megállóhelynél várakozóknak, hogy van egy hely a kocsiában; másodsorban hibás volt az utas, aki kószált valahol, s üresen hagyta az őt jogosan megillető helyet, amelyet aztán a kalauz szabadnak tartott. Ez mind megeshetett egészen természetesen, de hogy az az ur, a gáláns francia nemzet fia egészen a zendülés előidézéséig marakodott a helyéért, amelyet az a szegény nő teljesen jóhiszeműen foglalt el, ez volt a felháborító. Csunyan összekapott egy asszonynyal, holott a legrosszabb esetben, még ha sietős is volt kissé az utja, leszállhatott volna nagylelkűen s a legközelebbi villamoson folytatta volna az utját.

Az eset alkalmat adott arra, hogy megbolygassuk kissé a mi villamos-állapotainkat is a nő-kérdés szempontjából. Ismételjük, nemesnek és hasznosnak tartjuk a hölgyek iránt való udvariasságot, — a magyar karakternek az amugy is legjobban megfelel — de cserébe valamit! Hallottunk felől, magunknak is sok a megfigyelésünk arról, hogy a hölgyek, akiknek készséggel hódolunk a villamoson is, nem bálnak jól gyakran ugyanazon a területen a férfinnal. Nagyon ritkán esik az meg, hogy hölgyek helyet szorítsanak

önként az uraknak akkor, amikor minden nagyobb jóakarattal nélkül is akad még hely a lőcán.

Csekélyke vigasztalás ezzel szemben az, hogy még — hölgyek iránt sem mutatják sokszor ezt a gyöngédséget.

Omár.

Budapest, március 12.

— **BUDAPESTI NAPLO.** Március 13-én új előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tiszteit olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **A király itthon.** Ó felsége ma délután két óraker Gődöllőre utazott vadászatra amely után este hét óraker visszatért a fővárosba.

— **Gróf Festetich a Nemzeti Múzeumnak.** Gróf Festetich Rudolf, a világhírű magyar főúr, aki évekig bolygott *Tohna* nevű yachtján a csendes Óceán szigetei közt, mint már jeleztük, rendkívül érdekes néprajzi gyűjteményét a magyar Nemzeti Múzeumnak adományozta. Különösen érdekes e gyűjtemény azért, mert azokon a tájakon, a Bismarck-arcbipelágus és a Fidiszigetek környékén, ahol a gróf azt gyűjtötte, még európai utazó alig járt. A gazdag gyűjtemény különben Bécsben van, ahová tegnap mentek föl dr. Jankó János és dr. Semayer Vilibald muzeumi örök, hogy az egészet összeesomagolva Budapestre szállítsák. Gróf Festetich gyűjteményét a Bíró Lajos által gyűjtött néprajzi tárgyakkal együtt külön is ki fogják állítani.

— **Osztrák konzul Budapest.** Egy bécsi lap indítványa élénk érdeklődést keltett a bécsi kereskedők világában s kétségtelen, hogy a magyar kereskedők sem fognak kitérni valót találni benne. A *Wiener Morgen-Zeitung* avval az indítvánnyal lépett a nyilvánosság elé, hogy állítsanak föl Bécsben magyar konzulátust, Budapest pedig osztrák konzulátust. Az indítványt avval okolja meg az osztrák lap, hogy a közel négyszáz millió koronára rugó osztrák-magyar forgalom lebonyolítását az ilyen konzuli hivatalok nagyon megkönnyítik. Hivatalos helyről beszerzett vélemények szerint ennek a tervnek érdemileg semmi sem állaná útját, bár ebben a formában államjogi és nemzetközi jogi szempontból nem valósítható meg. A hivatalos körök, névszerint az osztrák kereskedelmi minisztérium üdvös dolognak tartaná egy oly intézmény létesítését, mely az osztrák és magyar forgalom lebonyolítását megkönnyítene, de nem akarnak konzulátust létesíteni, hanem valamely más kereskedelmi hatóságot. Az osztrák lap, amely az eszmét fölvetette, kérdést intézett ebben a tárgyban néhány számotérvő kereskedő-céhhez. Ezek a cégek egyértelműen úgy nyilatkoztak, hogy az eszme gyakorlatilag megvalósítható s sok üdvös hatással lesz. A Bécsben lakó nyolcvanezer magyar érdekeit senki sem óvja meg s megfordítva, minden patrónus nélkül szűkölködik az a százezer osztrák, aki Magyarországon lakik. Ennek a helyzetnek véget vetne egy konzulátus-szerű hivatal föllállása. Az életrevaló gondolat bizonyára elég fontos arra, hogy a magyar kereskedők komolyan foglalkozzanak vele.

— **Szell Kálmán üdvözlése.** Vas megye közigazgatási bizottsága mai üléséből Szell Kálmán miniszterelnöknek táviratot küldött, amelyben üdvözlé a legutóbbi királyi kitüntetésért.

— **Buoss Hegedűs Sándortól.** Hegedűs Sándor volt kereskedelmi miniszterhez, aki a hét évvel ezelődjével Sziciliába utazik üdülésre, még folyton érkezik az ország minden részéből a levélbeli és távirati üdvözlések. Legutóbb a szegedi kereskedelmi és iparkamara, a hőmezővásárhely-makó-nagyszentmiklósi helyi érdekű vasút végrehajtó-bizottsága, az első gyulai költő és szőti iparügyár r.-t. és az újpesti kereskedő és iparos ifjak önművelődési köre buuszott el a volt kereskedelmi minisztertől.

— **A szegedi árvíz emléke.** Szegeden ma is megünnepelték az 1879-iki árvíz emlékét. A templomokban mise, illetve istentisztelet volt. A középi étek lobogódiszben voltak; délelőtt tizenegy óraker *Vágó Pál* bemutatta a közönségnek teljesen elkészült árvízvédképet.

— **A nemzetközi diákszövetség.** A „Corda Fratres“ nemzetközi diákszövetség ma üést tartott, amelyen a kongresszus rendező-bizottságát egészítették ki. Elnökké: *Zsembery István*, osztályelnökké: *Daniel Gábor*, *Wlassics Tibor*, *Hindy Zoltán*, *Mány Sándor* és *Kovács Lajos* választották meg. Amint e névsorból látható, az összes ifjúsági vezetők részt vesznek a tisztikarban, s a legnagyobb buzgósággal fáradoznak azon a komoly munkán, hogy a külföldi nemzetek diákságát méltóan fogadhassák.

— **A német császár mint panasos.** Nagy Németszág tevékeny uralkodója bokros tendői mellett arrais ráér, hogy panasosként szerepeljen a bíróság előtt. Emlékezetes az insterburgi halálos párbaj, amely nagy izgalmat okozott a német nép körében. Különösen *Potsdam*-ban, ahol a lakosság igen szoros kapcsolatban él a katonasággal. Ekkor történt meg, hogy a legképtelenebb hírek keltek szárnnyra Vilmos császár ismeretes párbajtálmáról. Többek közt azt is beszélték hogy két fiatal tiszt, kiknek apja elsőrangú helyet foglal el a hadseregben s akik Vilmos császár különös kegyeltjei, egy lakománál állítólag azt monda, hogy nem törődve a császár tilalmával, mégis megverekednének, ha a becsületük úgy kíváná. Híre jött azután, hogy e kijelentés a császár füléhez is eljutott s ezért a két apát, kiknek egyike *Gossler* hadügyminiszter, másika pedig *Kessel* tábornok, reggelire magához hívatta. E két urnak azután megmondta a császár a véleményét. Állítólag utalva a két tiszt fiatal korára, így szólt: — Bármennyire is a szívemhez nőttek az apák, a fiaikat mégis épp úgy kitenném a hadseregből, mint bárki mást, aki tilalmamat megszegi.

A császárnak azt az állítólagos nyilatkozatát a *Potsdamer Zeitung* lekötölte. Gyorsan jött erre a *Deutscher Reichsanzeiger* hivatalos cáfolata, amely szerint az egészről egy szó sem igaz. Keréni kezdtek ekkor a hír terjesztője. Es így sült ki, hogy *Steinbach* titkos számtanácsos mondta azt el egy este vendéglője törzsasztalánál bizalmas barátainak. Erre a két tiszt nevében, a császár határozott utasítására panaszt emeltek *Steinbach* tanácsos, valamint *Groll Pál* szerkesztő és *Stein Frigyes* kiadó ellen.

— **A szabadelpvüpart lakomája Horánszky tiszteletére.** A szabadelpvüpartnak rendes szerdai vacsorázó társasága ma este Horánszky Nándor kereskedelmi miniszter tiszteletére gyűlt össze a rendes vacsorázó helyen, a Hungaria-szállóban. Ez alkalommal közel kétszázan jöttek össze, úgy, hogy a Hungaria dísztermét kellett igénybe venni. A mai szerdai lakomán megjelentek az ünnepeken kívül Szell Kálmán miniszterelnök, *Lukács László* pénzügyi-, *Darányi Ignác* földmívelésügyi-, *Ploz Sándor* igazságügyi-, *Wlassics Gyula* vallásügyi miniszterek, gróf *Apponyi Albert*, *Hieronymi Károly*, gróf *Tisza István*, Szell Ignác, *Mohay Sándor*, *Gulner Gyula* államtitkár, *Láng Lajos*, gróf *Szapáry Pál*, *Szemere Miklós*, *Daniel Gábor* képviselőházi alelnök báró *Feilitzsch Arthur*, *Kürthy Lajos*, *Fenyves Ferenc* főispánok, *Schmidt József*, *Csávossy Béla*, *Hódossy Imre*, *Szentiványi Árpád*, *Bolgár Ferenc*, *Nyegre László*, *Sierban Miklós*, *Ruffy Pál*, *Sciotszky János*, *Wolner Tivadar*, *Szivák Imre*, *Neumann Ármán*, ifjabb *Ábrányi Kornél*, *Cseőrgő államtitkár*, *Bíró Lajos*, *Bujanovics Sándor*, *Bornemissa Lajos*, *Hollak Arthur*, *Orley Kálmán*, *László Mihály*, gróf *Esterházy Kálmán*, *Mihályi Péter*, *Münich Aurél*, *Szerb György*, *Miklós Odón*, *Dókus Ernő*, *Kubinyi Géza*, *Benke Gyula*, *Lázár Árpád*, *Szós Pál*, *Latinovics Géza*, stb. A lakomán a fesoroltakon kívül a szabadelpvüpart tekintélyes része s a főispáni karból is többen résztvettek. Hivatalos pohárköszöntők, a szerdai vacsorák hagyományához híven nem voltak. A társaság a legvidámabb és leglelkesebb hangulatban ünnepelte Horánszky Nándort, miniszterrel történt kinevezése alkalmából. Az est egyike volt a szabadelpvüpart leglelkesebb összejöveteleinek.

— **Még egy trónörökös Szerbiában.** Eddig is sok az aspiráló már a szerb trónra, most azonban, amint ezt egy Belgrádból érkező telegramm jelenti, még egy jelentkezett. A Milán király és *Krisztics Artemiza* liaisonjából származott *Krisztics Obrent* jelölték Milán hívei trónörökösül, arra az esetre, ha Sándor király házsasságából csakugyan nem születnék meg a trónörökös.

— **A verbászi gimnázium.** Dr. *Wlassics Gyula* vallás- és közoktatásügyi miniszterrel ma délelőtt a bács-bodrogmegyei Uj-Verbász községének és környékének számos tagból álló küldöttsége tiszteltet *Latinovics Pál* főispán vezetésével. A küldöttség, melyhez dr. *Hadasz János*, az uj-verbászi kerület országgyűlési képviselője is csallakozott, Uj-Verbász községe, valamint a körülötte fekvő 69 község nevében, a megye támogatására is hivatkozva, arra kérte a minisztert, hogy az uj-verbászi algimnáziumot államosítsa. Dr. *Wlassics Gyula* miniszter, aki igen szívesen fogadta a küldöttséget, megígérte, hogy az ügyet fontolóra veszi és amennyiben a költségvetés keretében teheti, azon lesz, hogy a küldöttség óráinak megjelöljen. A küldöttség *Zsilinszky Mihály* államtitkárnál és dr. *Boncz Odón* miniszteri tanácsosnál is tiszteltet.

— **Mulatságok.** A Magyarországi Kereskedelmi Utazók Egyesülete március 15-én, este 8 1/2 óraker a Terézvárosi kaszinó összes termeiben jótékony célú alapjai javára hangversenyyel egybekötött zárkörű táncmulatságot rendez. A hangversenyen *Déry Jenő* Kápolnai Irén és *Kovács Mihály* működnek közre.

— **Járásitiszviselők egyenruhája.** A vidéki fűzőgábrák és szolgabírák körében mozgalom indult meg, amelynek az a célja, hogy a járási tiszviselők egyenruhával vagy valamely szolgálattal jelvényvel láttassanak el. Nem a cifra kiegészítők hajhászása a mozgalom indítója, hanem az a tömörkedés, amely a fűzőgábrák és szolgabírák hivatalos működése elé akadályt gördít. Egy-egy járás területe nagy, a járás közigazgatásának fejtét nem ismerik mindenütt s a fűzőgábró egyedül ismertető jelét, a huszártját nem viheti mindig és mindenütt magával. Így meg is történik, hogy a fűzőgábrónak vagy helyettesének a legválságosabb helyzetben, példának okáért tüzvész alkalmával előbb igazolnia kell magát, hogy érvényes szerezen az intézkedésének. Ha valami szolgálattal jelvényvel rendelkeznek, semmi esetre sem történhetik meg az a furcsaság, ami ma nem ritkaság, hogy mikor hivatalos kötelességét teljesítve rendelkezik, megkérdőzzék tőle a kíváncsiak: — voltaképpen kicsoda az ur? A kérdésnek világos a magyarázata, a járási központtól távolabb levő helységek népe alig ismeri a fűzőgábrót vagy a szolgabíró. Ezt a helyzetet már szélfúrók is kihasználják, egy-egy faluban megjelentek s kijelentették, hogy: — én vagyok a szolgabíró! — és nyugodtan szedték a hisztérienemberektől illetéket, olesó pénzért tettek esábo igéretet s végül előfogattal távoztak. Mindez eléggé megokolja a járási tiszviselők mozgalmának időszzerűségét és igazát. Az útjaitának a közigazgatás biztonsága mindenestre hasznát látna, akár egyenruha, akár egyéb szolgálattal jelvény tenné fölismerhetővé a járási közigazgatás intéző szerveit. A mozgalom ügyében az érdekeltek között a dunántúli vármegyékben már van meg egyezés; remélhető, hogy az összes vármegyék járási tiszviselői egyetértenek majd a reform dolgában és a közigazgatás e nagy testületé közös kívánságaképpen juttatja kérését az illetékes fórumhoz. A célszerűség szempontja bizonyára helyesen fog dönteni abban a tekintetben, hogy egyenruhával vagy szolgálattal jelvényvel láttassanak-e el a járási tiszviselők. Amennyiben azonban egyenruhát eredményezne a mozgalom, kívánatos, hogy a magyar izlésnek s a magyar hagyományoknak jusson tér az egyenruha megállapításában. A járási tiszviselők szerzte az országban a magyarság harcossai, magyar ruha illik csak a testükre. A magyar ruhától a kényelem kedvéért sem kell visszariadni, a szabóművészet magyaros izléssel tud ruhát készíteni a paszományok és zsinórok nagy terhe nélkül is. A kivétel részletekérése az egyébként, egyelőre a járási tiszviselők kívánságának méltányos elbírálásáról van szó.

— **A Pázmány-egyesület Rómában.** Rómából táviratozták nekünk: Az Országos Pázmány-egyesület zárandóklata ma reggel a lateráni templomba vonult ahol magyar énekesmisa volt. A magyar szentbeszédet dr. Lányi József, a trónörökös magyar nyelvi oktatója mondta s nagy lelkesedéssel keitve Boldogasszony anyánk énekét az egész zárandóklata énekelte. A pápa külön fogadta a magyarokat pénteken délelőtt pedig szintén külön fogadta a katolikus szerkesztőket. Fraknoi püspök esütörtökre ebédre hívta a magyar történe mi intézetbe a zárandóklata vezetőit.

— **A székiy-kivándorlás.** A Magyar Közgazdasági Társaság mai ülésén is előkelő közönség gyűlt össze, hogy meghaligassa dr. Hegedüs Loránt országgyűlési képviselőnek a székiy-kivándorlásról szóló nagyrdeklő felolvasását. Jelen voltak a felolvasónak Mohay Sándor államtitkár, gróf Széchenyi Imre, Ghyey Béla, Kautz Gyula, Berzeviczy Albert, Láng Lajos, Bedő Albert, Máday Izidor, Hollán Sándor, Fenyvessy Ferenc Ióispán, Kúlyenyi Hugó és még számosan a főváros előkelő társadalmából.

Hegedüs Loránt mai harmadik felolvasása a székiy-kivándorlás okairól szólt. A felolvasó meghatározza a különbséget az eddigi és az újabb székiy-kivándorlások között és okát egyrészt az itteni viszonyokban és a bukaresi parcellafoglalásban találja. A székiy nép természetéből, történeti és örököségi körülmények nyomása alatt több mozgékony és nyugtalanság jutott, mint Erdély többi ajaiba. Ez a nyugtalanság kísérte a székiy tiszviselőit. Erre vall az a körülmény is, hogy amikor Romániából hazaszorították, Amerikába készül. De politika és gazdasági bajok iokozták az izlékony-ságot és a leánykereskedés, az iparos-kivándorlás s a vámbáboru újabb, meg újabb lökést adtak a meginduló áramlatnak. De egyik iókoka a földjárási helyzet is, amely minden politikai jelenségnek alapja. Nemcsak a Nemere szél pusztításai, nem a talaj gyöngye mi-volta, hanem egyenesen a fekvés és, ami a székiy bajait előmozdítja. Továbbá a dékeleti Kárpátoknak völgyei hátra fordítanak az anyaországnak s Románia felé szélesednek. Ezeknek a völgyeknek a mellékét őríti a székiyesség, s ez az elhelyezkedés teszi azután azt, hogy a székiy népnek egy része ugyszólván gúgurul Romániába. Ezek a lejtők nemcsak földjárásiak, hanem társadalmiak is. Prózába írva úgy hangzik ez, hogy repakápisra székiyeket kell szerződíteni, mer: a Román munkás nem ért hozzá, legjobb kocsis a osiki székiy s székiy szobalány nélkül a bojár háttartás nem lehet meg. Mig mi eseléseket és munkásokat adunk a ro-

mán földnek és a román városoknak, addig a székiy földnek tót munkások és krajnat tégla-vetők élnek. Mig iparosokat szállítottunk át a határon, addig a kisebb székiy gyártelepeket bezárták és az iparosság városainkban össztűpő-rövidt. Ha most még megmozdul a kizsáda is, akkor aztán bejeztük azt a segítő akcióit, amelynek Románia vette hasznát, akkor aztán annyira mentünk, misszionokban, hogy magunkon hagyunk vérző, nyilt sebet. Itajunk és a székiyéségen mulik, hogy miként legyen.

Hegedüs Loránt legközelebbi felolvasása pénteken délután 6 órakor lesz.

— **Horvátszky üdvözlése.** Arad városa zajos közgyűlésen tárgyalta ma Kristófy János kereskedelmi kamarai elnök indítványát, amely szerint Horvátszky Nándort üdvözöljék kinevezése alkalmából. Hivatkozott arra, hogy az üdvözölés a kereskedelmi szerződés megújítása előtt erőt ad a miniszternek, akiben bizik, hogy a magyar érdekeket erőlyesen keresztül viszi. (Zajos helyeslés.) A függetlenségnek nagy lármával zavarták meg beszédét. A közgyűlés percekig szünetelt. Nagy Sándor ügyvéd óriási zajban felszólt és tiltakozott az üdvözölés ellen. A szabad-elvűpártiak részéről Elállt kiáltások iogadták. (Meg-megújuló lármá.) Pártpolitikai meggyőződésből tiltakozik, mert csak személyválasztás és nem rendszer-változás van. Folytonos zajban szóalt le Barabás Béla is és tiltakozik, hogy erővel hozzák be a törvényhatóságba a pártpolitikat. Az indítványnak a napirendről való levételét kéri. Institoris polgármester előadja, hogy az üdvözölés udvariassági tény, melyet a város minden miniszterrel szemben gyakorolt. Igazolt szavazás közben 77 szóval 47 ellenében az indítványt elitogadták. Avarffy Ferenc ezután indítványozza, hogy Szál Kálmán miniszterelnököt királyi kitüntetés alkalmából szintén üdvözöljék. Az indítványt 79 szóval 33 ellenében elitogadták.

— **Varsó új kormányzót kap.** Ugy lát-szik, hogy esakugyan komolyan kell venni azt, hogy a cár az eddiginél kevésbé szigorú politikát készül életbe léptetni a lengyekekkel szemben. Erre vall az, hogy Varsó nemsokára új kormányzót kap. Cserekov tábornokot, a mostani kormányzót azért koldik nyugalomba, mert nagyon kegyetlenül bánt a lengyekekkel. S ugy látszik, hogy még az orosz szempontok szerint is igazságtalanul, mert sok panaszból világított ki az, hogy ok nélkül embertelenkedett.

— **Jubiláló városi ügyész.** Erdemes polgárát ünnepel e a mult heten Késmárk sz. kir. város Kéler Pál városi ügyész személyében, aki most tölthette be szolgálatának harmincéves évfordulóját. Kéler Pált, aki a város társadalmi és politikai életének különböző is oszlopos tagja, a szabadelvűpártiak sok éven át elnöke s legutóbb képviselőjelöltje is volt, elős ör is a városi közgyűlésen részesítették viharos jóváicikban. Schwarz polgármester szép beszédben méltatta az ünnepeit bokros érdemeit, melyeket számtalan közintézet létesítése és gyarapítása körül szerzett. Este fáklás-zenevel tisztelgett nála a város, aztán tényes bankettet rendezett a polgárság.

— **Az Egyetemi Kör válsága.** Az Egyetemi Kör bizottságának két megbízottja: Aszbaner Ferenc jog-hallgató és Horváth Aladár bölcsészettan-hallgató ma délelőtt dr. Vessey Tamás egyetemi rektorral volt és átadta neki a tegnapi bizottsági ülés jelentését, melyben a kör bezárást határozták el. A rektor hosszasan beszélt a kör ügyeiről a megbízottakkal és kijelentette, hogy ügyüket a szombati tanácsülésen tárgyalás alá veszik. Egyben megígerte, hogy ba ark oroklásában támogatni fogja őket és oda fog hatni, hogy a kört mielőbb újból megnyithassák. A rektorral ezt a kijelentést a megbízottak tudatták a bizottsággal, amely lelkes élénzésel fogadta.

Az Ifjúsági Reformpárt ma délután Wallasics Tibor elnöklésével népes ülést tartott, amelyen az „Egyetemi Kör” válságát tárgyalta. A gyűlésen kimondták, hogy a reformpárt, mivel a kör bukásával az egyetemi nemzeti-párt is megtört, mint párt feloszlik és azzal a kérelemmel fordul az egyetemi tanáchoz, hogy az egyetemi kört örökre szüntesse meg és Ifjúsági olvasó-kör alakítson, amely a tanács által leterjesztendő és a közoktatási miniszter által megerősítendő egyetemi magántanár és egy ifjúsági bizottság vezetése alatt állva, az ifjúságnak a kávéházaktól való elvonását és az ifjúság társadalmi érintkezését tűzze ki feladatául és a politizálás teljesen kizárja. Egyben huszonöttagu bizottságot választottak, amely Wallasics Tibor elnöklésével megszerkeszti az egyetemi tanáchoz intézendő kérelmit és ennek tartalmát a rektorral is to-mácsolja.

— **Elkibzott tót könyv.** Turócs-Szent-Mártonból írják: A királyi ügyesség megkeresésére Ujhelyi Atilla fűzőgábró lefoglalta a turócszentmártoni részvénynyomdában a Pietor Miklós szerkesztésében és kiadásában megjelent Rychtár Z Dolny (A dolnai bíró) című könyvnek még meglevő 1250 példányát és összes képkísért. Benne van e könyvben a többek között Pochod címmel Petőfi Talpra Magyar-ja is Ján Bottó fordításában, aki a saját költeményének adja ki és nem a magyart, hanem a tótot szólítja talpra.

— **Artista pajtáság.** A budapesti artista egyesület vasárnap, e hó tizenhatodikán, délután négy órakor a Fővárosi Orfeumban segélyalapja javára nagy jótékonycélu előadást rendez. Az előadón a Folies Caprices művészszemélyzete Baumann Károly vendégéleplettel az *Éjyel a kaszárnyában* című, szellemes repertoár-darabjával vesz részt. A Fővárosi Orfeum tagjai közül is többen fel fognak lépni és számos érdekes varieté-különlegesség is lesz a műsoron.

Ez alatt a rövid hír alatt pedig egy egész emberesopornak csodálatos kollegiális együtt-érzése lappang. Az artistáról a művész nem sokot komolyan beszél. Félig befejezett emberek ügyeskedésénél egyéneknem tartja az 6 mester-ségüket s mosolyog azon, ha nagy óles plakátokon művész-ostélyt hirdetnek a csepürágók. Az igazí artistalélek pedig ezalatt komoly versenye kél a céhbéli művészek lelkével. Valamit mutat, ami a Parnasszus lakóinak lehétől kiveszett már. Ez a valami a kollegialitás, az összetartás érzése, mely számtúzi a konkurencieiból fakadó közö-nyösséget vagy gyűlölködést. Történt a napokban, hogy egy nagy artista-mulatónak a gazdája lebukott a trapézról. Arról a trapézról, melyről könnyebb lefordulni, mint az aréna trapézáról: az üzlet hintájáról. Egy kissé bezuza a fejét, s este-ben sok derék pajtásának okozott kárt. Ha a Parnasszusról bukik le valaki, a fönnmaradtok ki sem nyújtják utána a kezüket, sőt témát látnak az ilyen bukásból. De ha a trapézról bukik le valaki, akkor az artisták sietve mennek a segítségére s talpra akarják állítani elbukott pajtásukat. Ez a nemes törekvés van a mögött a hír mögött, mely az artisták vasárnapi előadásáról szól.

— **Mezőgazdasági munkabérek.** A földművelés-ügyi miniszter újabb kiváló és nagyrdeklő munkával szaporította azt a mezőgazdasági könyvtárt, melyet kiváló szakértelemmel és a praktikusság szempontjából is ritka szerencsés kézzel állított egybe. Az új kötet azokkal a mezőgazdasági munkabérekkel foglalkozik melyeket az ország minden vidékén fizeltek 1899-ben. A munka előszavában köszönetet mond a miniszter a gazdasági tudósítókak, akik a hozzájuk juttatott kérdőíveket lelkiismeretesen és pontosan töltötték ki. A kérdőívek feljötték a mezőgazdasági munkáknál fizetett napi-szám- és szakmámbérek, a munkásoknak a pénzbérek mellett adott élelmezést s az élelmezés és részben vagy egészen a pénz-bérek helyett adott terménybeli illetményeket, valamint kiterjeszkedtek mindazokra a munkálatokra, melyek a mezőgazdaság körébe szoríthatók. Az össze-állításban vármegyénként, járásonként, városonként van fölmutetve a munkabérek nagysága s ezek ismét évszakonként vannak osztályozva. A munka végül általános tájékoztatót nyújt a szakmáymunka-bérek-ről is. A napi-szám-munkabérek vármegyénként vannak fölisorolva s külön föl vannak tüntetve a férfi-, nő- és gyermek-napi-szám-bérek. A Duna balpartján levő vármegyékben a tavaszi férfimunkabérek átlaga ellátással 83. ellátás nélkül 115 fillér, a nyári munkabér 124—172, az őszi 92—120, a téli pedig 64—92 fillér közt változik. A női napi-szám a nyári hónapokban éri el maximumát s ilyenkor az ellátás nélküli napi-szám 109 az ellátással járó napi-szám pedig 78 fillér. A gyermek-napi-szám maximuma 50—72 fillér közt változik. A Duna jobb partán levő vármegyékben a maximális napi-szám szintén a nyári s 133—179 közt ingadozik. A Duna-Tisza közén a legmagasabb munkabér 178—220 fillér, a Tisza jobbpartján 125—176, a Tisza balpartján 140—181, a Tisza-Maros szögén 167—194, Erdélyben 100—134 fillér közt ingadozik. Az országos átlag tehát az, hogy a férfinapi-szám a tavaszi hónapokban 70—108; a nyári hónapokban 132—176; őszi 93—121, télen pedig 64—92 fillér. A női napi-szám a tavaszi hónapokban 50—80, nyáron 85—116, őszi 65—91; télen 45—68 fillér, míg a gyermek-napi-szám maximuma 55—77 fillér, minimuma pedig 38—54 fillér közt ingadozik.

— **Házasságok.** Bleier Gyula Budapestről eljegyezte Kuttner Eresztin kisasszonyt Domonárról. Kertész (Klein) Sándor, a Lukács és Társas ok-rásza üzletvezetője, eljegyezte Szepesi Irma kis-asszonyt.

Havás Menyhért, a Vajda A. és Társas-óg bel-tagja eljegyezte Rosenberg Leona kisasszonyt Rosenberg Dániel, a gácsi posztógyár irodafőnökének leányát.

Günner Vilmos es. kir. dunagőzhajózási hivatal-nok eljegyezte Nemsitz Szidi kisasszonyt Szombat-helyről.

Menczel Pál, a Singer és Kolman-óg bel-tagja Győrűt eljegyezte Singer Irén urhölgyet.

— **Vitrohow állapota.** Berlinből jelentik, hogy Vitrohow Rudolf állapota napról-napra javul. Lába annyira meggyógyult, hogy a szobában nagyobb nehézségek nélkül tud járni. Az orvosok azt hiszik, hogy az agg tudós húsvektor már Dére utazhat.

— **Jétékony adomány.** Schwarz Ida kisasszony az ingyen tere 1 koronát küldött hozzánk. — A szíves adományt rendeltetési helyére juttatjuk.

— **A szultán üldözési mániája.** Egy párisi lapban cikket ír egy számbűztörtő író arról, hogy milyen rettenetes a sorsa annak az Abdul Hamid nevezetű szegény embernek, aki máskülönben a törökök fényes ábrázata ura. Deran Kalóciak az író neve. Azelőtt, míg tudnivaló írásával rá nem szolgált a számbűzésre, bejáratos volt a császári palotába s följegyzései csakugyan nagyon érdekesek. A szultán palotája valóságos város; egész sereg kaszárnya, erősség és megszámlálhatatlan épület emelkedik benne és 12 ezer udvari alkalmazott, 8150 szolgál, katona stb. lakik benne. Itt él Abdul Hamid 1876 óta, tengersok rendőrtől egy egész hadtestlő s az udvaronok rajától környékezve, akik teljesen hamis világításban tünnek föl előtte Törökország és Európa helyzetét. A palotába bejutni bajos dolog. Az örököt nagy gondnal válogatják meg s gyakran fel-felváltják őket. A kémszerep bonyolult hálózatá magának a szultánnak kezében fut össze, aki életének tulajdon részét azzal tölti, hogy kémeinek jelentéseit olvassa. Birodalmával, alattvalóival ő bizony keveset törődik, főgondja magának és javainak épsége. A császári vagyon igazgatása igen nagy munka s ebben a tekintetben Abdul Hamid roppant gyanakvó és bizalmatlan. A szultán civilisztája hivatalosan 25 millió korona, de valójában 200 millióra megy a szultáni háztartás költsége évenként. Maga a hárem 40 milliót emészt fel, a konyha 30 milliót nyelt el, 25 millió a különféle jutalomdíjakra, kémei fizetésére, stb. megy el, a butorzat épen tartása és kiegészítése 17 millióval szerepel a költségvetésben s mindezen fölül „előre nem látott kiadások” címén 35 millió koronát prédálnak el a szerzályban. De noha ennyi a pénze a szultánnak, örömet sem bért szűrés kenyérről, ha nyugalmat vásárolhatna rajta. Mert örökös rettegésben él. Abdul-Hamid saját használatára 50 szobát tart fenn, amelyek részint a tulajdonképpeni palotában vannak, részint elsősorva szanaszét a parkban épült kéjlakokban. Ilyen ormán szanaszék meg nem tudja mondani, hogy a szultán hol tartózkodik akár nappal, akár éjjel. A külső kapuk előtt álló örök nem egyszer azt hiszik, hogy belűl van, holott a szultán rég kiment valamelyik melléképület. Akárhova megy, mindenüvé nyomon követi kedves öre, a mulatt Hasszán aga, akinek nyugtalan és sürkésző szeme minden meglát. Miközben újrátartat a kertek kutatók fel, ő a szobákat járja be; ő az egyedüli lény, aki előre tudja, melyik szobában szándékozik meghálni felsőes ura s mikor Abdul-Hamid mögött becsúszkodik az ajtó, őt rengeteg vérebet állít ajtaja elé. De hiába minden óvatosság! A szultán szemőre így sem száll álom. A sötétségtől annyira fél, hogy a palotát egész éjjel ki kell világítani és egy sereg szolgál egész éjjel talpon köteles lenni. Ő maga is talpon van hajnalig: lázas fejjel rója szobáit. Pitymaitkor ágyára veti magát és aludni próbál.

— **Halálozás.** Dr. *Schwarz* Zsigmond fővárosi ügyvédet tegnap délelőtti kísérték nagy részét mellett örök nyugvóhelyére a pomázi izraelita sírkertbe. Az elhunyt időtlen apósa, dr. *Diamant* Mór tereznési és sógora dr. *Diamant* Gyula vukovári főbíróként tartottak megható gyászbeszédet.

— **Özvegy borsódi Latinovics Mórné,** született *Göcz* Valéria e hónap 10-ikén nyolcvanhárom éves korában meghalt *Baján*. A jótékonyaságról messze híres uraszonnyan a *Göcz*-család utolsó sarja számlált sírba. A holtestet fölzártították *Budapestre* és itt temették el ma délután órási részvét mellett a Kerepesi-úti temetőben lévő családi sírba.

— **Turcz-Szent-Martórnó írják:** A nemrég meghalt *Révay* Nándor trebosztói nagybirtokos egyetlen, jogvégzett fia *Révay* Miklós ma huszonnyolc éves korában szintén meghalt. Halálát özvegy édes anyja gyászolja.

— **Widder** Ede tatai nyugdíjazott iskolaigazgató tegnap nyolcvankét éves korában meghalt. A magyarországnak leikes harcosa volt, kinek a Bach-korszakban sokszor meggyűlt a baja a felettes habszággal. Ötven éves tanító jubileumát ünnepelte ezélt tizenkét évvel. Ugyanekkor, szeméinek meggyengülése miatt nyugalmába vonult s röviddel ezután mindkét szemőre megvakult. A teljes vakság nehézsorát tíz évig viselte.

— **Berlinben** meghalt *Hönig* Frigyes katonai szakudományi író 54 éves korában. Hönig a 70-es évek háborúban súlyosan megsebesült és nyugdíjba vonult. Azóta a katonai szakudományokat művelte és munkáival nagy tekintélyre tett szert. Felütést kellett annak idején egy munkája amelyben Moitke hadvezérei babérjait Császárta. Bizalmas embere s katonai szakkérdésekben tanácsadója volt Bismarcknak majd később utódjának, Caprivinek is. Az életerős férfinak egy orvosi műtét sietette halálát.

— **Hágából táviratozzák:** Az orosz kápolnában ma szentelték be *Okolesznyi* osztrák-magyar követ nevének, szűtett *Solanow* hercegnőnek holtestét. Jelen volt majdnem az egész diplomáciai kar, valamint az osztrák-magyar és az orosz gyarmat tagjai.

— **Szerenostén-ottlart művésznő.** Mint nekünk *Lápcse*ől táviratozzák, ott ma este egy *Schäyer* Ludmilla nevű budapesti zongoraművésznő hangversenyezett és e közben szerenostén-ottlart. Eddig ki nem derített okból tűzet fogott a ruhájá és a leány sikoltozva menekült ki az udvarra. Sikerült még idejében megmenteni, de arcan és karján olyan súlyos égési sebeket szenvedett, hogy kórházba kellett vinni.

— **Papneveldei kormányzóhelyettes.** A budapesti központi papnevelő-intézet kormányzó hivatala végleg megüresedvén, *Vasary* Kolos bíboros hercegprímás, annak teendőivel *Kriszán* Mihály pápai kamarást bízta meg, aki hasonló minőségben már *Cselka* Nándor püspök elhalálozásakor is a legnagyobb megelégedésre egy egész esztendőre működött.

— **Matiné.** A budapesti VI. kerületi felső kereskedelmi iskola ijesdusa március 16-án, vasárnap délelőtti 10 órakor a fővárosi Vigadó nagytermében *Lenget* Sándor igazgató névnapja alkalmából matinéet rendez. A matiné változatos műsora keretében *Szabó* Aladár idővölzi az igazgatót. A zeneszámokat szavaltat valók a matiné. A szavaltatok között eredeti munka is van: *Csergő* Gyula, az intézet növendéke *Arveresen* címmel vig monológot írt, amelyet *Rákosi* Gyula ad elő.

— **Majd ha fagy!** Az idei tél csúnyán megrévalta a korosolya-sport kedvelőit. Volt hó is, hideg is, éppen csak olyan széles jégterget nem akart a város-lyegeti től föltt lakadni, amely megbírja a sok szépséges asszonyt, leányt és a jégdandyk nagy seregét, akik a tél hidegét a korosolyázás kedvéért várják. Nem volt jég és valószínű, hogy az idén a kőtők a tavalyi hó helyett már csak a tavalyi jégről dalolhatnak. Az idei jég, amely nem volt, csak azokat érdekli, akik a *Budapesti Korosolya-Egyesület* tagjai. Ezek ugyanis lefektették a hat forint tagsági díjat, amelyért nem kaptak jéget. Ezenkívül a tagok jórésze még hat forintot fizetett azért, hogy a korosolyáját az e célra berendezett szekrényekben őriztesse a szezon alatt. De az idén még ki se vitték a korosolyájukat, mert az Egyesület táblái nagy egyhangúsággal jeleztek mindennap, hogy: a Budapesti Korosolyázó-Egyesület nagy jégpályája zárva. *Zene nincs.* Hogy a tagjait az egyesület némiképp kárpótolja kirándulást tervezett a Csórba! tőhoz. A kirándulás elmaradt. Azután egy bál terve merült fel. Ez is csak terv maradt. Végre is az egyesület vezetői úgy okoskodtak, hogy ők nem tehetnek arról, ha nincs jég — és befejezték tőljüket megtartották. Ezen a ponton aztán megszűnt a jégdandyk nyugodt fagyossága is, éppen úgy, mint a jégé. Beadványt intéztek az egyesület igazgatójához, Zsigmondhoz és azt kérték, hogy az egyesület, amelynek amugy is főúleslegesen nagy a varzóna, térítse vissza legalább a szekrény-jegy árát, az egyik hat forintot. Az igazgatóság válasza rövid és stilszerűen fagyos volt: hogy a pénzt nem adja vissza. Aki gentleman és reszkiröz 12 forintot, az ne követelje vissza ezt a pénzt azért, mert a pénzért az egyesület nem nyújthat ellenszolgáltatást. Hát ez a válasz ma, dnem igazságos. De ha nem gentleman az, aki a pénzt visszaköveteli, akkor az sem gentleman, aki a pénzt megtartja. És utóvégre például egy négytagu családtól mégse lehet egészen méltányosan követelni, hogy negyvenyole forintot fizessen azért, mert nem korosolyázik. Még ha az igaz is, hogy az idén befolyt tagsági díjakat a tóban való betonépítésre akarja az egyesület felhasználni, akkor is a tagok részén van az igazság. Mert minek fizessen valaki jégdíjat, hogy jövő esztendőre más korosolyázók betonálaton fagyott jégen, amely talán nem is lesz? Ha pedig nem erre kell a pénz, akkor mért nem adják vissza a tagoknak, különösen ha ennek a visszatérítésnek a követelésére állítogaz az alapszabályok is jogot adnak nekik? A jégcsaládok humoros lelki tagjai azt a ajánlják, hogy az egyesület rengeteg nagy irodai helyiségében, amelyért horribilis házbért, 3500 forintot fizet, rendezzen be nyári jégpályát. Mert télen állandóan egy vörös plakát van az iroda ajtajára ragasztva hogy: az egyesület irodája a kis jégpályán van. Ha tehát ezért a nagy pénzért ez az iroda nem iroda, legyen legalább nyáron jégpálya. Ami humor, még ha keserű igazság van is benne. Azt hisszük, az volna a leghehelyesebb, ha az egyesület az idén tel nem használta díjak összegét, amelyet sokan törvényes uton bár, de mégis vissza akarnak követelni, oda ajándékozná az ingyen téj oszóbolt javára. Ebbe valószínűleg beleegyeznek a követelőző tagok is és az egyesület igazán jótékony cselekedettel könnyítene azon a nagy summa pénzén, amelyre valójában nincsen szüksége. Es szerenosték, ha erre a tanácsunkra nem azt a választ kapnók, amit a tagoknak adtak: majd ha fagy! Mert hiszen éppen azért adhatják oda a pénzt, mivel nem fagy. Amire különben nincs is szükségük a szegény gyerekeknek. Ő nekik már az is baj, ha hideg van. Még akkor is, ha a kalendárium már majdnem a tavaszt jelzi és a sok finom angol korosolyát a rozsda marja.

— **Majd ha fagy!** Az idei tél csúnyán megrévalta a korosolya-sport kedvelőit. Volt hó is, hideg is, éppen csak olyan széles jégterget nem akart a város-lyegeti től föltt lakadni, amely megbírja a sok szépséges asszonyt, leányt és a jégdandyk nagy seregét, akik a tél hidegét a korosolyázás kedvéért várják. Nem volt jég és valószínű, hogy az idén a kőtők a tavalyi hó helyett már csak a tavalyi jégről dalolhatnak. Az idei jég, amely nem volt, csak azokat érdekli, akik a *Budapesti Korosolya-Egyesület* tagjai. Ezek ugyanis lefektették a hat forint tagsági díjat, amelyért nem kaptak jéget. Ezenkívül a tagok jórésze még hat forintot fizetett azért, hogy a korosolyáját az e célra berendezett szekrényekben őriztesse a szezon alatt. De az idén még ki se vitték a korosolyájukat, mert az Egyesület táblái nagy egyhangúsággal jeleztek mindennap, hogy: a Budapesti Korosolyázó-Egyesület nagy jégpályája zárva. *Zene nincs.* Hogy a tagjait az egyesület némiképp kárpótolja kirándulást tervezett a Csórba! tőhoz. A kirándulás elmaradt. Azután egy bál terve merült fel. Ez is csak terv maradt. Végre is az egyesület vezetői úgy okoskodtak, hogy ők nem tehetnek arról, ha nincs jég — és befejezték tőljüket megtartották. Ezen a ponton aztán megszűnt a jégdandyk nyugodt fagyossága is, éppen úgy, mint a jégé. Beadványt intéztek az egyesület igazgatójához, Zsigmondhoz és azt kérték, hogy az egyesület, amelynek amugy is főúleslegesen nagy a varzóna, térítse vissza legalább a szekrény-jegy árát, az egyik hat forintot. Az igazgatóság válasza rövid és stilszerűen fagyos volt: hogy a pénzt nem adja vissza. Aki gentleman és reszkiröz 12 forintot, az ne követelje vissza ezt a pénzt azért, mert a pénzért az egyesület nem nyújthat ellenszolgáltatást. Hát ez a válasz ma, dnem igazságos. De ha nem gentleman az, aki a pénzt visszaköveteli, akkor az sem gentleman, aki a pénzt megtartja. És utóvégre például egy négytagu családtól mégse lehet egészen méltányosan követelni, hogy negyvenyole forintot fizessen azért, mert nem korosolyázik. Még ha az igaz is, hogy az idén befolyt tagsági díjakat a tóban való betonépítésre akarja az egyesület felhasználni, akkor is a tagok részén van az igazság. Mert minek fizessen valaki jégdíjat, hogy jövő esztendőre más korosolyázók betonálaton fagyott jégen, amely talán nem is lesz? Ha pedig nem erre kell a pénz, akkor mért nem adják vissza a tagoknak, különösen ha ennek a visszatérítésnek a követelésére állítogaz az alapszabályok is jogot adnak nekik? A jégcsaládok humoros lelki tagjai azt a ajánlják, hogy az egyesület rengeteg nagy irodai helyiségében, amelyért horribilis házbért, 3500 forintot fizet, rendezzen be nyári jégpályát. Mert télen állandóan egy vörös plakát van az iroda ajtajára ragasztva hogy: az egyesület irodája a kis jégpályán van. Ha tehát ezért a nagy pénzért ez az iroda nem iroda, legyen legalább nyáron jégpálya. Ami humor, még ha keserű igazság van is benne. Azt hisszük, az volna a leghehelyesebb, ha az egyesület az idén tel nem használta díjak összegét, amelyet sokan törvényes uton bár, de mégis vissza akarnak követelni, oda ajándékozná az ingyen téj oszóbolt javára. Ebbe valószínűleg beleegyeznek a követelőző tagok is és az egyesület igazán jótékony cselekedettel könnyítene azon a nagy summa pénzén, amelyre valójában nincsen szüksége. Es szerenosték, ha erre a tanácsunkra nem azt a választ kapnók, amit a tagoknak adtak: majd ha fagy! Mert hiszen éppen azért adhatják oda a pénzt, mivel nem fagy. Amire különben nincs is szükségük a szegény gyerekeknek. Ő nekik már az is baj, ha hideg van. Még akkor is, ha a kalendárium már majdnem a tavaszt jelzi és a sok finom angol korosolyát a rozsda marja.

— **Feljegyzés pap.** *Triest*ti jelentések szerint a pólai járástónök megöltötte *Colleoni* jesusita páternek a pólai temelokban való prédikációját és egyszerűsmdn eljelentést tett ellene a katonai hatóságnál hogy egyházi szónoklataiban sértő szavakkal illette az olasz királyi párt.

— **A leszakadt konyha.** A margitkörti konyhabeamlás ügyében a rendőrségen *Tóth* János rendőrfogalmazó vezeti a vizsgálót. Az ügyre vonatkozó iratok a vizsgálóbírónál vannak és csak ha onnan visszaérkeznek, tartják meg a helyszíni szemlét, hogy a talajviz most-e alá a ház falát, vagy más egyéb körülmény okozta-e a szerenostélenséget. A ház lakóit egyelőre kiköltöztették. A szerenostélenl járt *Varga* Istvánné felboncolást elrendelte a rendőrség.

— **Gyilkos gyermek.** A vas megyei *Kiskörte*-lyesen *Fidler* Mátyás földműves 9 éves fia szülői távollétében az asztalból kicsente atya tőtött rozsvérét. Később játékközben agyonlőtte vele a szomszédjuk 10 éves leánykáját, *Ernst* Karolinát.

— **Safe-deposit.** A *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank* a központi intézetében (V. Dorottya-utca 1.) lévő hatalmas safe-deposit helyiségeket a közönség nagy keresete következtében újabb ismét kénytelen volt kibővíteni, amely alkalommal e helyiségek a legmodernebb lényűzéssel rendezettek be. A safe-deposit pénztárakban a telek tudvalevőleg értéktárgyaikat saját, sem a bank, sem más által hozza nem térhető záruk alatt igen csekély bérleti-díj ellenében őrzítetik. A bérlet részéről mutatkozó nagy kereslet arra indította továbbá a bankot, hogy e mindinkább nélkülözhetlenül való intézményt főköjében is meghonosítsa, *budai* (II. Fő-utca 4.), *lipótvárosi* (V. Váci-körút 74.) és *terézvárosi* (VI. Andrássy-ut 21.) főkö-osztályaiban ilyen safe-deposit pénztárakat állthasson fel, melyek legutóbbi napokban a használatnak átadattak s a közönség nagy érdeklődéséből ítélve, több mint valószínű, hogy még a nyári idény beköszönése előtt az összes rekeszeket bérbe adják.

— **Öngyilkosságok.** *Beck* Gyula vasuti hivatalnok, aki a Zsigmond-utca 10-ik számú házában lakott, ma reggel leugrott a Gyár-utca 48-ik szám alatt lévő ház negyedik emeletéről és holtan terült el a kövezeten. A mentőket hívták hozzá, akik azonban már nem segíthettek rajta. Öngyilkosságának okát nem tudják, mert semmiéle írást sem hagyott hátra szerenosténi tetterre vonatkozólag. Holtestét bevitték az orvostani intézetbe. — *Braun* Ödön ügynök, akinek a Csömör-ut 123. szám alatt van a lakása, az éjszaka a Rózsa-és Amazon-utca sarkán lévő korcsmában melibe lőtte magát. A mentők bekötözték a sebét és a haldokló embert a Rókus-kórházba vitték. — *Németh* József gyógyszerári laboráns 36 éves felesége a Rókk-Szilárd-utca 27. szám alatt lévő lakásán a gyógyszerári pénzéjéből szerzett tinkturával megmérgezte magát. A kivonult mentők ellenszert adtak be, azután a Rókus-kórházba vitték. Állapota életveszélyes.

— **Lovagjáték.** A Klotild Szeretetház Egyesület javára május hóban rendezendő lovagjáték olyan nagy-szabású látványosságnak ígérkezik, amelyben a fővárosi közönségnek még eddig nem volt része. Ez alkalommal meglevenittek egy estére *Mátyás* király fejedelmi udvarát, a magyar renaiszáncenek azt a ragyogó világot, amely négy századdal ezéltől pártját ritkította Európában. Az előadás lénypontja egy teljes történelmi hűséggel bemutatandó lovagi torna lesz, amelyen az előkélo magyar társadalom legszebb hőlgyei és legdaliásabb urai a legpompásabb történelmi jelmezekben fognak megjelenni. A rendező-bizottság, amelynek élén *Szapáry* Pál és *Széchényi* Imre grófok, továbbá *Rohonczy* György altábornagy, városparancnok buzdólkodnak, reménylik, hogy az urakodóház több tagja is részt vesz az ünnepélyen. A próbák a Nemzeti Lovarda helyiségében már is serényen folynak.

— **Földrendés Oroszországban.** *Oroszországban* nagyon gyakori mostanában a földrendés. *Pétervári* táviratok szerint Búszkben tegnap délután tizenyole másodpercig tartó hullámszerű földrendést éreztek. A semabai földrendés után, amely annyi emberéletet tett tönkre és annyi vagyont pusztított el, a búszki földrendés nagy ijedelmet okozott.

— **Letartóztatott övadékkassztó.** Még a nyáron történt, hogy *Homanovszky* Hugó és *Menczer* Henrik ügynökök ellen *Szabó* János közműves, *Heldinger* Sándor kovasszegéd, *Mátyás* Márton boltiszoja, *Andriks* János asztalos, *Patrics* Károly gyáros és *Suszer* Géza cipész feljelentést tettek, hogy övadékkassztókat Mária-utca 17. szám alatti ügynöki irodájukban eliskassztották, mintegy 2—3000 korona erejéig. A rendőrség *Homanovszkyt* nyomban letartóztatta, de *Menczer* még idejében kerekelt oldott. *Menczer* most visszatért a fővárosba; azonban megjárta, mert a rendőrség tegnap kinyomozta és letartóztatta.

— **Életmentő gyermek.** Egy kis jütlandi városban a napokban három emberéletet mentett meg — egy tizenhárom éves kis fia. Három kis testvérével a jégen játszott s a vékony páncél egyszerre csak beszakadt alattuk. Ő maga is nyakig esett a jégheideg vízbe, de azért kimentette a testvéreit. A legkisebbel a négyeszendőssel könnyen ment a mentés, a többi után azonban készszer le kellett bukni a jég alá, hogy megkereshesse őket.

— **Feljegyzés pap.** *Triest*ti jelentések szerint a pólai járástónök megöltötte *Colleoni* jesusita páternek a pólai temelokban való prédikációját és egyszerűsmdn eljelentést tett ellene a katonai hatóságnál hogy egyházi szónoklataiban sértő szavakkal illette az olasz királyi párt.

— **A leszakadt konyha.** A margitkörti konyhabeamlás ügyében a rendőrségen *Tóth* János rendőrfogalmazó vezeti a vizsgálót. Az ügyre vonatkozó iratok a vizsgálóbírónál vannak és csak ha onnan visszaérkeznek, tartják meg a helyszíni szemlét, hogy a talajviz most-e alá a ház falát, vagy más egyéb körülmény okozta-e a szerenostélenséget. A ház lakóit egyelőre kiköltöztették. A szerenostélenl járt *Varga* Istvánné felboncolást elrendelte a rendőrség.

— **Gyilkos gyermek.** A vas megyei *Kiskörte*-lyesen *Fidler* Mátyás földműves 9 éves fia szülői távollétében az asztalból kicsente atya tőtött rozsvérét. Később játékközben agyonlőtte vele a szomszédjuk 10 éves leánykáját, *Ernst* Karolinát.

— **Safe-deposit.** A *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank* a központi intézetében (V. Dorottya-utca 1.) lévő hatalmas safe-deposit helyiségeket a közönség nagy keresete következtében újabb ismét kénytelen volt kibővíteni, amely alkalommal e helyiségek a legmodernebb lényűzéssel rendezettek be. A safe-deposit pénztárakban a telek tudvalevőleg értéktárgyaikat saját, sem a bank, sem más által hozza nem térhető záruk alatt igen csekély bérleti-díj ellenében őrzítetik. A bérlet részéről mutatkozó nagy kereslet arra indította továbbá a bankot, hogy e mindinkább nélkülözhetlenül való intézményt főköjében is meghonosítsa, *budai* (II. Fő-utca 4.), *lipótvárosi* (V. Váci-körút 74.) és *terézvárosi* (VI. Andrássy-ut 21.) főkö-osztályaiban ilyen safe-deposit pénztárakat állthasson fel, melyek legutóbbi napokban a használatnak átadattak s a közönség nagy érdeklődéséből ítélve, több mint valószínű, hogy még a nyári idény beköszönése előtt az összes rekeszeket bérbe adják.

— **Öngyilkosságok.** *Beck* Gyula vasuti hivatalnok, aki a Zsigmond-utca 10-ik számú házában lakott, ma reggel leugrott a Gyár-utca 48-ik szám alatt lévő ház negyedik emeletéről és holtan terült el a kövezeten. A mentőket hívták hozzá, akik azonban már nem segíthettek rajta. Öngyilkosságának okát nem tudják, mert semmiéle írást sem hagyott hátra szerenosténi tetterre vonatkozólag. Holtestét bevitték az orvostani intézetbe. — *Braun* Ödön ügynök, akinek a Csömör-ut 123. szám alatt van a lakása, az éjszaka a Rózsa-és Amazon-utca sarkán lévő korcsmában melibe lőtte magát. A mentők bekötözték a sebét és a haldokló embert a Rókus-kórházba vitték. — *Németh* József gyógyszerári laboráns 36 éves felesége a Rókk-Szilárd-utca 27. szám alatt lévő lakásán a gyógyszerári pénzéjéből szerzett tinkturával megmérgezte magát. A kivonult mentők ellenszert adtak be, azután a Rókus-kórházba vitték. Állapota életveszélyes.

— **Vihar a Gardán.** Rüdöböl táviratozzák, hogy ma a Garda tavon nagy vihar járt. Egy csónak felborult s a benne ülők elhúntak a hullámok között. Elmerült egy nagy bárka is, amelyen huszonhárom leány volt. Egynek kivételével sikerült valamennyit megmenteni.

— **Egy város pusztulása.** A *Frankfurter Zeitung*-nak táviratozzák, hogy Hlangri városát a Feketetengeter mellékén tegnap egy földrengés elpusztította. Egy óra alatt hat borzasztó lökés 3000 házat döntött romba. 20.000 ember fedél nélkül maradt. Eddigelő négy halottat és 100 sebesültet ástak ki a romok közül.

(x) **Fratelli Deisinger** küld Fiuméből 4 $\frac{1}{2}$ kgr. legfinomabb Santos-kávé 5 forint 48 krért bérmentve és elvámolva.

(x) **Gebauer Károly** os. és kir. szabad. első hazai ércokoporsó- és gyászokos-gyárának temetkezési intézete, Budapest, VII. Erzsébet-körút 28.

Miss Alice.

Pezsgősüveg volt a kezében,
S termetén csodás toalett;
Midőn Henrik Aliszt meglátta,
A bámulattól odateit.

Midőn Henrik Aliszt meglátta,
A hajó vigan zakatolt,
Meglátni őt s elszomorodni
Egy pillanatnak műve volt.

Meglátni őt s elszomorodni —
Mert módelett szép volt a missz;
„Mért vagyok herceg!” — sóhajt Henrik,
„S ő mért csak egyszerű: Alisz!”

„Mért vagyok herceg!” — sóhajt Henrik —
„Vagy ha már az vagyok, e nő
Mért nem hercegnő, s miért csak
Missz Alisz egyszerűen ő!”

„Mért nem hercegnő, s miért csak
Közönséges polgári lény
Vagy ha már az, mért nem születtem
Közönséges polgárnak én!”

„Vagy ha már ily módon születünk,
Abogy születünk, ő meg én,
Mért láttam meg Alisz kisasszonyt
A Meteor földéjén!”

„Mért láttam meg Alisz kisasszonyt,
S ha már megláttam, mért csinos!
Mért olyan, mint a n. iló rózsza,
E kérdés nekem, ah, kinos.”

„Mért olyan, mint a nyiló rózsza,
Vagy ha már olyan, inemem,
Mért tetszenek nekem a szépek,
Mért tetszik úgy a gyöngye nem!”

„Mért tetszenek nekem a szépek!
Vagy ha már tetszenek, e nő
Mért nem hercegnő, s miért csak
Missz Alisz egyszerűen ő!”

„Mért nem hercegnő, s miért csak
Közönséges polgári lény,
Vagy ha már az, mért nem születtem
Közönséges polgárnak én?”

S a herceg itten észreverte,
Hogy honnan indult, oda ért,
Hogy cirkulus vicidzus
Mosolygott — és észre lért.

#

FŐVÁROS.

(*) **Az új miniszter első letrata.** Horánszky Nándor kereskedelemügyi miniszter ma leiratban tudatja a főváros hatóságával miniszterrel történt kineveztetését s a hivatalának átvételét. Főlkéri ebből az alkalomból a székes főváros hatóságát, hogy — mivel a közgazdasági és kulturális viszonyok egészséges fejlesztése érdekében a törvényhatóságok közreműködő és támogató tevékenységére van szüksége, — őt reá váró fontos és közérdekű feladatok megvalósítására irányuló törekvésében támogassa.

(*) **Iparosok a fővárososok.** A főváros több iparosa és vállalkozója méltányolást érdemlő kérést intézett a fővárosi tanáchoz. A nyilvános s a szűkebb körű érlejtés kizárásával több fővárosi épületben ugyanis a vízvezeték- és csatornázási munkálatok elkészítésével a tanács a vízvezeteki igazgatóságot bízta meg, miáltal az iparosok sok munkától estek el. Mivel pedig az új épületekben előforduló munkálatok

kat, melyeket a vízvezeteki igazgatóság a tanács megbízása alapján készít, legalább is oly jól és mindenestre olcsóbban készíttik el, az iparosok, arra kérték a tanácsot, hogy a jövőben készíttendő ily munkálatok kiadásánál a vízvezeteki igazgatóságot mellőzze, vagy velük együtt hívja föl az árlejtésekre.

A főváros közgyűlése.

— A *Budapesti Napló* tudósítójától. —

Budapest, március 12.

Csodálatos, hogy a főváros pénzügyi bajainak növekedésével sem csökken a városkészen az a szenvedély, amely új állások krefálásában talál kielégítést. Ez vetette föl azt az ideát is, hogy a népoktatás élére felügyelői állást szervezzenek, amelynek javadalmazása vagy nyolcezer koronával szaporitáná a kiadásokat. A „pompás” idea *Bárczy* István tanácsosé, aki a főváros mai közgyűlésén jobb ügyhöz méltó lelkesedéssel ajánlotta és védelmezte tervét.

A tárgyhöz először *Dezsényi* József szolt s ellenkezte a javaslat ellogadását, amely a célszerűség szempontjából sem volna helyes, de igen nagy pénzáldozatba is kerülne. Kivánja, hogy ezzel az ügyvel ne is joglalkozzanak addig, amíg a fővárosi törvény reviziója be nem következik, mert meglehet, hogy ellenkezőleg elébe vágnának a kormány terveiinek. (Hejyeslés.)

Göös József nagy zaj közben kezd szólni, mert többfelől azt kiáltottak felé, hogy mint iskolaigazgató érdekelttél s így nem beszélhet. *Göös* József erre azt válaszolja, hogy őt erre a tisztre polgártársainak bizalma választotta s így jogában van a felszólalás. Elfogadja a javaslatot, de az állás betöltéséhez csakis akkor járul hozzá, ha teljesen alkalmas embert találunk reá, mert különben ez az új intézmény a közoktatás átká lesz.

Tenczer Pál felhossa, hogy ő volt az első, aki ennek az állásnak az eszméjét fölvetette, mert jól tudja, hogy a kir. tanfelügyelő egymagában fizikailag sem képes az összes iskolákon elvégezni a felügyeletet. Ha a főváros milliákat ad ki az iskolákra, elvárhatja, hogy kellő legyen az ellenőrzés is. Hogy a leendő népoktatási felügyelő működése általánosabbá tétessék, nagyon kívánatos dolog s épp ezért kéri, adják vissza az ügyet a tanácsnak, hogy ilyen értelemben módosítsa a javaslatot.

Kozma Gyula is a mellett van, hogy az ügyet vegyék le a napirendről.

Veredy Károly kir. tanfelügyelő egyáltalában nem ellenzi, hogy ilyen állást szervezzenek, de az ügy keresztülvitele nem sürgős, várni lehet vele egy-két évig.

Rádóczy János nem tartja keresztülvihetőnek, hogy a főváros mai pénzügyi helyzetében ilyen nagy kiadásba kerülő állást szervezzenek, de másrészt tagadja, hogy a fővárosi iskolágye olyan rossz volna, hogy külön tanfelügyelőre lenne szükség.

Bárczy István tanácsos válaszolt a történet felszólalásokra s aztán szavazatra került a dolog. A közgyűlés a halasztó indítványokat nem fogadta el s aztán az állás szervezésére vonatkozó előterjesztést is 95 szavazattal 52 ellen elvetette.

A további tárgyak során hozzájárult a közgyűlés ahhoz, hogy a fővárosi jövedelmi díjak szedése jogának a bérletét annak a vállalkozónak adják ki, aki 388.888 koronával telt ajánlatot.

A sertiés-köztávóhid vendéglőjének a bérletére, amint már említettük, nyolcan pályáztak s a tanács azt a javaslatot teszi, hogy a bérletet *Horváth* Józsefnek adják, aki 16.064 korona 50 fillért ajánlott s így mellőzte a legtöbbet ígért *Kohn* Miksa és *Fantó* Henrik együttes ajánlatát, akik pedig 24.500 koronát ígértek.

A *malom-égszén* szerencséslen véget ért két tízötölt hátrahagyottairól a fővárosi törvényhatósága méltányos módon kíván gondoskodni s ezért ma a közgyűlés *Szmilko* József özvegyének, valamint *Herczeg* Mihály anyjának és a vele együtt élt *Winkler* Katalinnak összesen 3000 koronát szavazott meg.

A Magyar Gazdasszonyok Országos Egyesületének megszavazták 1200 korona segélyt. Megszavazták a költséget *Ráth* Károly volt főpolgármester, *Gerlóczy* Károly volt alpolgármester és *Heinrich* István volt fővárosi bizottsági tag mellszobraira és arcképeire, végül *Rényi* Dezső főügyező előterjesztése alapján fölbebezeseket és nyugdíjügyeket intéztek el.

Az ülés elején bejelentette az elnök, hogy az üresedésben levő tiszti orvosi állásra tíz pályázó jelentkezett. A választás a legközelebbi rendes közgyűlésen lesz amelyet a közeleld husvétii ünnepek miatt, nem mához kéthétre, hanem mához egyhétre fognak megtartani. Ugyanekkor lesz a VII. kerületi városbírói állás betöltése is.

Halmos János polgármester megfelelő *Buday* Józsefnek a multkori interpellációjára s kijelenti, hogy a mérnöki hivatal már megtette a szükséges intézkedéseket a budai Frummeleki ház lebontására. Hasonlóképp megnyugtató választ adott a polgármester Váronyinnak arra az interpellációjára, amelyben a *Lehel* tér és környéke rendezését sürgette meg.

Végre kijelentette a *Reményi* Antal multkori interpellációjára, hogy Bécsben nem tartóztatták le a magyarországi kereskedelemi utazókat s így megtorlásra nincs szükség.

Neuschloss Odön azt a kérelmet intézte a polgármesterhez, hogy — amennyire lehetséges — a bizottsági üléseket s az ajánlati tárgyalásokat is tétesse nagyobbára a délutáni órákra s különösen az ajánlati tárgyalásokat a déli 12 órára. A polgármester kijelentette, hogy amennyiben lehetséges lesz, a kívánságot teljesítik.

SZÍNHÁZ, ZENE

** **Arányi Dezső hangversenye.** A Royal-terem koncert-dobogóján ma este *Arányi* Dezső jelent meg, akit távozása óta az *Operaházban* sokszor nélkülöztünk. A műsor valóban egyik csoplat vesztette el ebben a jeles lírai tenoristában, aki mindig buzgó, szorgalmas és megbízható tagja volt műintézetünknek. A Mészáros-rezim történetének érthetetlen fejzete *Arányi* távozása és *Broulik* szerződötése, aki az ismert előzmények után három évre fölbonthatatlan szerződötést tudott kapni *Operaházunkban*, ahol — akkortájt — a magyar tagok csak egyéves szerződéshez szoktak jutni nagynehezen. — Örültünk a viszontlátásnak és mindenekelőtt konstátáljuk, hogy *Arányi* Dezső művészete a külföldi minták hatása alatt nemesebült, hangja pedig erősbült, határozottan javult, elvesztvén a középlekvés tremolját. Értjük, hogy a sazburgi Mozart-ünnepre *Lehmann* Lilli és *Némethon* legkiválóbb énekművészei melé őt hívták meg lírai tenoristának. Hatalmas műsorát a fizikai kiemerültség minden jele nélkül énekelte végig. Hangjának lírai olvadékonyságát és meleg tényét gyönyörűséggel élveztük a *Hunyady László*-áriában, finom koloratúráját a *Fekér nő* egy részletében, kifogástalan stílérzékét pedig *Mozart* tolmácsolásában. *Smetana*, *Schubert*, *Jensen*, a hazai szerzők közül pedig *Kern*, *Noszdá*, *Tarnay*, *Hubay*, *Aggházy* szerepelt izléssel és bőkezűen összeállított műsorán, amelynek minden egyes száma után lelkes tapsviharba tört ki a közönség. Az est nagyon sok élvezetbe nyujtott, mert ilyen finom énekművészetet, mezzavocet és pianót nem igen hallhatunk lírai tenoristáktól. Megelégedéssel vettük észre, hogy *Arányi* egy némely bántó modorosságáról leszokott. A hangversenyt *Máder* Raoul az intendáns megbízásából hivatalosan hallgatta végig; örvendenék, ha *Arányi* a Royal-terem koncert-dobogójáról egyenesen az *Operaház* szinpadára lépne. A művészt *Mayer* Gusztáv helyes diszkrecióval és stíluszerű illogással kísérte zongorán. — Az egyes énekszámok között *Roth* Ernesztin, az ismert zongoraművész *Bach*, *Chopin*, *Herzfeld*, *Schumann* egy-egy kompozícióját játszotta és bensőséges illogásával, briliáns technikájával nagy elismerésre ragadta a közönséget, amely régi barátja *Roth* Ernesztin kiváló művészetének.

** **Vigszínház.** A Vigszínházban ma volt a tegnap bemutatott három ujdonság második előadása. Ezuttal is megtelt a nézőtér és a nagyszámú közönség élénk érdeklődéssel hallgatta ugy *Vizvári* Mariska, mint *Géczy* István és *Hegedűs* Gyula darabjait. A drabok kedvező fogadtatásra találtak ma is és a szereplőkkel együtt a szerzőket is sokszor kitapsolták.

** **Magyar Színház.** *Lotti* *eredesei*, a *Magyar Színház* örökéletű bohózata ma, isten tudja hányadik előadása, *Szelestey* Elzával, a színház új akvizíciójával került színpad, *Lotti* szerepében. A fiatal művésznő ügyes, temperamentumos és szépen táncol, vagyis egészen beleillik a *Magyar Színház* miliójébe. Hangja nagyon kicske, de kellemes. A kis közönség, amely a kisasszony első debutejé iránt érdeklődött, sokat tapsolt az ifjú művésznőnek.

** **Március 15-ike a színházakban.** A *Vigszínház* a szabadság-ünnepét az idén ujdonság bemutatásával üli meg. *Fényes* Samunak magyar történelmi színművét, *Kurus Feja* *Davidot* mutatják be, amelytől nagy sikert várnak. A dráma színhelye *Kassa* városa, cselekménye pedig *Thököli* idején játszik.

Március 15-ikét a *Népszínház* szokás szerint ünnepi előadással üli meg Szombaton, március 15-ikén. Az előadást egy *Magyar nyitány*, *Barna* László karmester pályanyertes zeneműve nyitja meg. Ünnepi költeményül *Szirmai* Imre *Abrányi* Emilnek *Szép ünnepe újra itt vagy...* kezdetű ódáját szavalja el s aztán az *Egy görbe nap* című népszerű műsordarab előadása következik, a női főszerepben *Blaha* Lujza asszony nyúl.

A *Magyar Színház* is megünnepli március 15-ikét s ez alkalomból a szombati előadás előtt a zenekar elfajtsza *Donáth* Lajos *Magyar nyitányt*, *Szilágyi* Vilmos pedig szavajja *Abrányi* Emilnek ez alkalomra írt *Márciusi dal* című költeményét.

** **Műsorváltás a Vigszínházban.** *Góth* Sándor rekedtsége következtében a Vigszínházban a holnap, csütörtök délutánra hirdetett *Rontó* Pál előadása elmarad, helyette a *Balaton* rege kerül színpad.

vatalnokok ellen indítják. Egyszersmind bejelentette, hogy Tokod községet a belügyminiszter zárgondnokság alá helyezi megbízhatatlan gazdálkodás miatt. A főispán szigora általános elismerést kelt.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Eszkötétel a Kuria.** A Kuria ma délelőtt Szabó Miklós elnöklele alatt teljes ülést tartott, amelyen Sütő Rudolf, a Kuriához újonnan kinevezett tanácselnök, letette a hivatali esküt. Az új tanácselnököt szép beszéddel üdvözölte Szabó Miklós, a Kuria elnöke.

§§ **A bárókisasszony panaszsa.** Báró Majthényi Paula és báró Majthényi Natália nemrégiben eladták tibold-daróczi kőszénbányájukat Simon Eliz nevű pénzközvetítőnek. Az adás-vételi jogügyletből bűnpör keletkezett, mert a bárókisasszonyok megtudták, hogy Simon Eliz nincs abban a helyzetben, hogy kőszénbányát vehessen. Még a hónapos szobája árát is csak nagy nehezen tudta kifizetni. Mikor a bárókisasszonyok család bűntette miatt megtették Simon Eliz ellen a feljelentést, a rendőrség megidézte egy a tanácsokat, mint Simon Elizt. A főkapitánysági épület folyosóján találkozott Simon Eliz a feljelentővel s ez alkalommal mélyen sértő szavakkal illette őket. A két bárókisasszony panaszt emelt ezért ellene becsületesítés vétségéért. A mai tárgyaláson beigazolást nyert, hogy Simon Eliz csakugyan használta az inkriminált kiejeléseket, mire a tárgyaló bíró dr. Zoller Béla ügyvéd védbeszédre után 80 korona pénzbüntetésre ítélte Simon Elizt. Egyben pedig megszüntette a további eljárást a becsületesítés vétsége címén Simon Eliz által emelt viszonvádra nézve.

§§ **A kistétényi bíró.** Osgyáni József kistétényi bíró és négy társa állott ma a pestvidéki törvényszék előtt. Azzal vádolják a bírót és társait, hogy Foit Lajost a bíró házában udvarán ütlegettek, rugdalták, megbilincseltek és egy fához kötötték. A panaszos sebei az orvosi látlelet szerint husz napnál hosszabb idő alatt gyógyultak. Bánd elnök kérdésére a vádolt községi bíró ártatlannak mondja magát és így beszéli el az esetet: A panaszos Foit Lajos neki meghalt felesége, Poldáni Anna révén rokona. Mikor a felesége meghalt, Foit azt írta levélben, hogy ő a boldogult feleségének törvénytelen fia s e révén részt követelt az örökségből. Osgyáni ezt zsarolásnak tekintette, s ügyvédhez fordult. Az ügyvéd megszerezte Foit keresztlevelét és be akarta pörölni megszerelésért. Foit később még egy levelet írt és azzal fenyegetőzött, hogy eljön a gyerekeivel és magát meg a gyerekeket ott lövi agyon a szeme láttára Osgyánának, ha nem hallgatja meg. 1900. július 23-án hallotta, hogy házatáján jár Foit. Félt, hogy az őt bántani akarja s azért lesbe állt Bársony Gyula és Demeter Pál napszámokkal és mikor Foit a kert felől bejött, megfogták, hogy megmotoszák, nines-e nála fegyver. Foit dulakodni kezdett, erre ő, mint bíró s a község egyetlen rendőre, bilincset hozott és sajátkezűleg megbilincselte. Megmotoszták, de semmi-éle fegyvert nem találtak nála. Erre ő elment a községházra, hogy a osendörékért küldjön, s míg odajárt, a megbilincselte embert egy fához kötötték.

Kihallgatták Demeter Pál és Bársony Gyula napszámokat, kik Foit megrendszabályozását épp úgy adják elő, mint a bíró. Egyik sem akarja elismerni, hogy üttötte volna Foitot.

— Egy ujjal sem nyultunk hozzá! mondották unisono.

Az elnök: Különös, hogy megkötötték, megbilincseltek, a nélkül, hogy egy ujjal hozzányultak. Mért kötötték a fához?

— Mert féltünk, hogy elszökik.

Szóval, beismerik a hőstettet. Csak arról nem akarnak semmit sem tudni, hogy üttötték. Foit Lajos egész másképp adja elő a dolgot. Elmondja, hogy szembe köpték, bottal üttötték és végül egy löstránggal a fához kötötték. Kéri a vádlottak szigorú megbüntetését. A törvényszék a védő előterjesztésére elnapolja a tárgyalást, mert Foit ellen ugyanokas a pestvidéki törvényszék előtt zsarolás miatt bűnpör folyik, mely összefüggésben áll a jelen bűnpörrel.

TÁVIRATOK.

Pétervári, március 12. **Pevsov** tábornok. Közép-Ázsia, Tibet és Mongolország kutatója meghalt.

Baroszló, március 12. A vasútépítésnél egy dinamitrobbanás 8 munkást megölt.

Belgrád, március 12. A **skupstina** határozatával ellentétben a szenátus a választói censust a falusi községekben 10 frankról 15-re emelte fel.

Róma, március 12. A pápa ma fogadta Vilmos szász-weimari herceget és nejét, Liechtenstein Ferenc

herceget és báró Rothenhan porosz követet, aki a hesseni és badeni nagyhercegek kéziratait nyújtotta át.

Loubet Péterváron.

Páris, március 12. A mai minisztertanácsban Loubet elnök bejelentette, hogy Miklós cártól levelet kapott, amelyben meghívja Oroszországba. Az elnök május második felében megy Oroszországba. — **Maréchal** altengernagyot a kelet-ázsiai hajóraj főparancsnokának nevezték ki. **Waldeck-Rousseau** miniszterelnök, aki még gyöngölgedik, nem volt jelen a tanácskozáson.

Páris, március 12. Egy ma délelőtt tartott minisztertanácsban elhatározták, hogy a **Güichen, Montcaim** és **Cassini** cirkálók és két torpedóromboló kísérje Loubet elnököt Oroszországba. A hajók Rouston tengernagy parancsnoksága alatt fognak állani.

Áruló orosz ezredes.

Lemberg, március 12. **Grimm** orosz ezredesnek halálra ítéléséről és a városi citadellában végbement kivégzéséről még a következő részleteket jelentik **Varsóból:** Egy tisztet, akinek felesége és két barátnője közvetítő szerepet játszott az orosz ezredes s a német katonák között, letartóztattak. Kiderült, hogy a három asszony sűrűn utazott Berlinbe és hogy Grimm 400.000 rubelt kapott. Szobájában a padló alatt kompromittáló iratokat találtak. Az orosz hadügyminiszter Varsóba érkezett, hogy személyesen vezesse a vizsgálatot. Az orosz ezredesnek állítólag több cinkostársa van.

Az irek mozgalma.

London, március 12. Hír szerint a mai minisztertanács az irországi helyzetet foglalkozik. **Wyndham,** Irország chief-secretary-je, aki nem tagja ugyan a kabinetnek, de azért résztvett a minisztertanácsban, *mérsékletre intette a kabinet tagjait.*

London, március 12. A miniszterek tanácsára a király tudatta Irország lórhadnagyát, hogy a felségek tervezett irországi látogatása ez évben nem történhetik meg.

Német képviselők napidíja.

Berlin, március 12. A szövetségtanács egy törvényjavaslattal foglalkozik, mely a vámtarifa-bizottság tagjainak adandó kárpótlásról szól. Mindenik tag részére 2400 márka átalmányt terveznek. A birodalomgyűlésen a baloldal e törvényjavaslat ellen fog állást foglalni, tekintettel arra, hogy a birodalomgyűlésnek a képviselői napidíjakról szóló tavalyi határozatát a szövetségtanács még mindig nem intézte el, valamint arra, hogy a birodalmi gyűlés többi bizottságainak tagjai sem kapnak díjazást.

A spanyol kormányválság.

Madrid, március 12. **Ursais** pénzügyminiszter ragaszkodik lemondásához. Azt hiszik, hogy **Sagasta** miniszterelnök holnap fogja átnyújtani az egész kabinet lemondását. Kormánypárti körökben lehetségesnek tartják, hogy új Moret-Canalejas-kabinet fog alakulni.

Madrid, március 12. A régens-királyné tegnap **Montero Rios** fogadta, ami parlamenti körökben élénk beszéd tárgya.

Madrid, március 12. A helyzet nagyon bonyolult. A legellentétesebb hírek vannak forgalomban. Azt hiszik, hogy sikerülni fog **Moret**-tel és **Canalejas**-sal új kabinetet alakítani. Kezdenek számot vetni azzal is, hogy a régens-királyné **Montero Rios** fogja megbízni, hogy **Canalejas, Weyler** és **Armijos** támogatásával kabinetet alakítson. **Montero Rios** már tanácskozott is a királynéval. Kormánypárti körökben azt mondják, hogy **Sagasta** rekonstruálhatná a kabinettet és pedig **Weyler** és **Romanos** kihagyásával. Ellenben **Romero Robledo** lehetetlennek tartja **Sagasta** megmaradását. **Tetuan** és **Armijos** a válság megoldását nagyon nehezének tartják. A **Correo** még lehetségesnek tartja, hogy a válság csupán **Ursais** pénzügyminiszterre fog szorítkozni.

Madrid, március 12. **Sagasta** miniszterelnök ma a régens-királynéval értekezett. Elhatározták, hogy a miniszterek holnap **Sagasta** elnöklele alatt egybegyűlnek, hogy **Ursais** pénzügyminiszter utódját kijelöljék és a belügyi tárcát is betöltsék.

A román parlament berekesztése.

Bukarest, március 12. A parlament ülészakát tegnap királyi úzenettel rekesztette be **Sturdza** miniszterelnök.

Az üzenet köszönetet mond a parlamentnek azért, hogy, felismerően a veszedelmet, amely az országot fenyegeti, azt idejekorán ehárította és a haza iránt való kötelelességeinek magasztára emelkedett, a mennyiben a pénzügyi helyzet és a hitelviszonyok orvoslásával olyan maradandó művet alkotott, amely teljesen helyreállította a Románia erejébe vetett bizalmat s amelynek jólétemű hatása még a távol jövőben is érezhető lesz. A királyi üzenet azután felsorolja az utolsó ülészakában

hozott törvényeket és konstata, hogy az új költségvetés megtartója a folyó költségvetés kereteit, noha ez főlétséget eredményezett. Ez azt bizonyítja, hogy a gazdasági erőgyűjtés politikáját, amelyet a tavaszszal inaguráltak, erélyesen folytattak.

Haró a tunguzokkal.

Pétervár, március 12. A **Ruszkij Ivalid** a mandnsországi tunguzokkal vívott harokról ad hírt. Dobronzanov ezredes január 20-án szétvert mintegy 1000 tunguzt Mukdentől északkeletre és körülbelül 600 tunguzt, akik **Khabinolt** északkeletre a **Jungari** folyó partján gyűltek össze. Ugyanazon a napon **Tuncsen** mellett is volt ütközet, amelyben a tunguzok mintegy 100 embert veszítettek. Mukdentől délnyugatra, a mongol határon szintén alakultak 400—1000 tunguzból álló bandák, amelyek rabolva és fosztogatva járták be a vidéket. **Misosenko** vezérőrnagy sikerült a tunguzokat elűzni és február 24-én elgolygolta azt az erődöt, amelyben a tunguzok meghúzódtak. A tunguzok 133 embert hagytak a csataterén ellenben orosz részről csak 13 ember esett el. A tunguzok üldözését folytatják.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, március 12. Az angol-osztrák bank az idén 14 korona oszlatékként fog fizetni szemben a tavalyi 15 koronás oszlatékkal.

New-York, március 12. **(Terményárfák.) (Zárulat.)**

Gyapot: New Yorkban helyben 9 1/2 (9 1/2), márciusra 8 9/7 (9.57). Juniusra 8.86 (8.75). New-Orleansban helyben 8 1/2 (8 1/2). — **Petroleum:** Stand white New Yorkban 7.20 (7.20). Stand white Philadelphianban 7.15 (7.15). Refined in Cases 8.30 (8.30). Credit Balances at Oil City 1.15 (1.15). — **Zsír:** Western steam 9.75 (9.70). Rohe és Brothers 9.90 (9.85). — **Tengeri irányzata szilárd.** — Májusra 67 1/2 (67 1/2), júliusra 66 1/2 (66 1/2). — **Szept-re** 65 1/2 (65 1/2). **Buza** irányzata állandó. — **Piros** szőlő helyben 86 1/2 (86 1/2). Májusra 82 1/2 (82 1/2), júliusra 82 1/2 (82 1/2). **Juliusra** 82 1/2 (82 1/2). **Szept-re** 81 1/2 (81 1/2). **Gabona** szállítási díja Liverpoolba 1 1/2 (1 1/2). — **Kávé:** fair Rio 7. sz. 5 1/2 (5 1/2). Májusra 5.65 (5.15). Juniusra 5.30 (5.40). — **Liszt:** Spring Wheat clears 2.85 (2.85). — **Cukor:** 2 1/2 (2 1/2). — **Őn:** 27.62 (27.62). — **Rész:** 12 1/2—12 1/2 (12 1/2—12 1/2). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, márc. 12. **(Terményárfák.) (Zárulat.)**

Buza irányzata állandó. — Májusra 76 1/2 (76 1/2), júliusra 76 1/2 (76 1/2). — **Tengeri irányzata szilárd.** — Máj-ra 62 1/2 (62 1/2). — **Zsír:** Májusra 9.30 (9.27). — Májusra 9.42 (9.40). — **Szalonna** short clear 8.65 (8.60). — **Serleshus:** Májusra 15.80 (15.15). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adnak vissza. —

Est. A. Budapest. Tizennegy napra bármikor fölmondhatja, időtve, hogy más egyezés közlök nincs, mely a fölmondást esetleg kizárná.

203.130. sz. előfeszít. **Szatmár.** Egyszer már megüzentük s most ismétlők, hogy a kereskedelmi miniszterhez kell folyamodnia.

20.132. sz. előfeszít. Mind a kettőnek végezni kell a műegyetemet.

Napirend.

Napló. Csütörtök, március 13. — Római katolikus: Nicefor vt. — Protestáns: Roderig. — Görög-orosz: (február 28.) Vazul. — Zsidó: Reader 4. Nap kél: 6 óra 2 percek. — Nyugszik 5 óra 44 percek. — Hold kél: 7 óra 33 percek reggel. — Nyugszik: 10 óra 8 percek este.

Királyi kihallgatás a budai királyi palota tróntermében délelőtt 10 órakor.

A miniszterelnök és belügyminiszter fogad d. u. 4 órakor. A közoktatási miniszter fogad délután 4 órakor. A honvédelmi miniszter fogad déli 12 órakor.

A igazságügyi miniszter fogad délután 1 órakor. A képviselők elnöke fogad délután 2 órakor.

Nemzeti Múzeum. Természettudomány nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig. — Többi tárai 1 korona belépődíjjal megtekinthetők.

Fényképfelállítás a Király-Bazárban (Ferenciek-tere 4. szám.) d. e. 10-12 este 8-ig. Belépődíj 1 korona.

Országos Képtár zárva. **Iparművészeti múzeum** délelőtt 9 órától d. u. 1-ig. **Technológiai iparmúzeum** délelőtt 9—1-ig.

Mezőgazdasági Múzeum (Kerepesi-ut 72.) délelőtt 9-12 l óráig.

A földtani intézet múzeuma (Stefánia-ut 14.) nyitva d. e. 10—1-ig. Belépődíj nincs.

Múzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9—1-ig. **Akadémiai könyvtár** nyitva délután 3 órától 7 óráig. **Egyetemi könyvtár** nyitva délelőtt 9 órától 12-ig és délután 3—8-ig.

Állatkerti a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakosztály és keleti mintáir: V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelemteremtési gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetés árszámítását is eszközöl) a városi ipariparcsarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A külügyi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) Váci-körút 32. szám alatt.

REGÉNY.

A MI LENGYELÜNK

TÖRTÉNELMI REGÉNY NÉGY SZAKASZBAN

IRTA: JÓKAI MÓR.

(9) — Aztán ma délre nem kapsz ám egyebet, mint három bibiotóst. Most szedtem a nádasban. A mátkád majd megfogja. Tudom, hogy az ő kezéből jobb szereted. Tudod-e, hogyan kell a bibiotóst megfogni, te parcellán-fruska? Szép lassan kanállal eresztet a forró vízbe s aztán elmondasz egy pápista misztánykot, az rövidebb s kisedded a vízből a szűrővel, hideg vízbe mártod. Meg kell ezt tanulni. A vadzsiba pecsenyéből nem kap a legényed; mert attól boszorkánymósmást kapna. Itókanak pedig se bor, se pálinka nem jár neki; hanem mandulatej. Majd azt is megmutatom neked, hogyan csinál — dinnyemagból. Abból íhatik, amennyit kíván.

Tanult hát már valamit Natália: bibiotóst főzni és mandulatejet csinálni dinnyemagból. Kezdet hálát érezni a mesternője iránt.

Amíg lekuporodott a forróvízes vaskondér mellé tojást főzni, odasöntörködött mellé a círmos kandur, odakuporodott az ölébe, széles buksi fejét a leány kezéhez dörzsölve nagy dorombállással. Pedig a sete éppen akkor boncolta a vadludat, s dobálta a földre a macskának való zsigerket. Az egyetlen háziállatnak jobban tetszett a leány kezének a cirógatása, mint a duk lakoma.

Nevetett is azon a sete nagy alattomosan. — Ozvegy kandur ám a círmos, mondá, a a liba nyakát nyiszálva, régen nem látott olyan szép cicát, mint te vagy hűgám.

No lám még hódított is Natália: egy kandurt, meg egy gányólegényt.

Mikor visszatért Tihamérhoz az elrendelt ebéddel, amihez még egy száraz peree járult, a javasasszony elkészült a sebekötözéssel s felültette a hárságyon a sebesűtet.

— No, edesém: hát nem tudsz valami asztaláldást evés előtt? „Aki ételt, italt adott, annak neve legyen áldott. Amen.“

— Hol az ital? kérdé a sebesűt.

— Meglesz mingyárt. Egy óráig evés után nem jó inni. Majd az italt frissen készítjük el a mátkáddal tüstülést.

Az alatt, amíg a vénasszony Natáliát elvitte magával a távoleső kuruzsoló-konyhájába, az urikisasszony egészen belelellet a parasztasszony hivatásába. Amíg a mozsárban törté a dinnyemagot, azon agóskodott, hogy hát vacsorára mi lesz a kedvesének, ha addig a Katka nem kerül elő a tanyáról?

— Vacsorára majd kap manndt.

— Mannát? — kérdé kételkedő tekintettel Natália.

— Azt íhát. Csak tanultál talán bibliát? No hát tudod, hogy a Jehova nem hagyta éhen veszni a maga népet a pusztában; adott neki manndt. Hát majd nekünk is ád. Majd naplement után, ha a harmat lesik. Majd meglátod.

Ez alatt a férfiak is elkészültek a lakomával.

A lengyel, meg a sete megsütötték a vadludat nyáron, szalonnával kengetve; külön a májat serpenyőben. Márton gazda pedig elkészítette a puliszkát. Ott volt a forróvíz a rézkondérban. Az nem baj, hogy már egy libát leforráztak benne. A kukoricadarát turó-zsacskóba töltik, ugyereszik a forróvízbe, jól beköttve: tiszta munka az; mikor aztán jól megfőtt, kitöltik a fatálra, cinkánállal kiszakgatják dödöllének, turót hintenek rá, annak a hegyébe öntik a libazsirt, a feldarabolt libamájjal, olyan édes lesz abból, „hogy a császár is megeheti.“ (Ez Márton gazda mondása.)

Mikor a gazdasasszony Natáliával előkerül, s ők ketten a sebesűtet ellátják itallal, akkor lehet feltálni. Négy zombokot szögbe raknak, ötödik középre, ez az asztal, arra teszik a nagy csörpét, s minden ember szed a tálból a bioskájával, kanálával. A sete félre az uritársaságtól falja a maradékot. Ő a legnagyobb ur, mert hason fekvészik. Natália kinyilatkoztatá, hogy ennél pompásabb lakomában soha sem volt része. A mellett a kandurjéről sem feledkezett meg. A legkedvesebb falatját annak adta. Meg is könnyezte ezt a hűtelenséget. Eszébe jutott, hogy ez a Tihamérnak is kedve elalja: a liba zuzája, s ő ezt nem neki dugta el, hanem a hízogó macskának. De hát a javasasszony komolyan megtiltá. Majd kap estére manndt.

Majdan a lakoma után Márton gazda egy eszobolyát hozott elő, s nyomtatóval szolgált a vendégség után. Azt mondta, hogy ez „bor.“ Izlett is mindenkinek: úgy itatta magát. Pedig hát azt a bort nem szőlőtöke termé, hanem nyírfaferék: azt cspolják meg fúróval: az eszorgatja ennek a mustját. Nagyon jó az, kivált ha egy kicsit hagyják állni a mézes sonkólyon. De azért

Tihamérnak nem adtak belőle: még fölhevülne tőle. Mérges is volt nagyon, s keservesen vádolta a gyilkosait, hogy őt éhen-szomjan akarják elöltni. Aztán csak elaludt szépen: a javasasszony olyan okos volt, hogy egy kis mákfejet is tört a mandulatej közé.

Most már csak a manndára volt kíváncsi Natália, amivel a javasasszony felbitatta.

Pedig hát ez nem bibliai legenda. Meg van ez az istenküldte népeltető növény egész Európában, Ázsiában. Kalásztermő főfajta. A tudósok hívják glyceriának, manna-csenkesznek, a parasztkok harmatkásának. Önyi magas a szára. arasznyi a kalásza; a levelei vízben usznak. Vízben él, olyan vízben, mely lassan folydogál. Nem kell neki miveles, se szántás, se vetés, magától guvad fel a mocsárfenékéből. A magja zöld és hosszukás, jóízben, tápláló-erőben fölül minden kalászos növényt és szágót. Kedvesebb ízű a rizsnél, mely szintén vízben diszlik.

A javasasszony elvezette Natáliát a manntelephez. Olyan az, mint egy sűrű nádas, aranyzöld bugáival, amik tele vannak a mannkásával. Az egész esinesépart szélesen terítve van ezzel a tündérvetéssel. Ha az a tündér (a Gea) urak számára találta volna ki ezt a növényt, gazdaggá tehetné vele valakit. De hát a föld istennője szegény emberek számára teremtette ezt a világra. Ezt nem lehet leartatni, kisépelni, mint a buzát, egyszerre, mikor az érési ideje eljött, a manna-csenkesz kalásza nem adja ki egészben a termését: ez naponként csak két három szemet hullat el. A kalászos bugán ami mag nappal megérett, annak este a harmathulláskor szétnyílik a toklása, a kásaszem magától kihull; a többi magtok zárva marad, éretlen magja aszu lesz, halevágják, hasznavehetetlen.

A szegény embernek tehát mindennap el kell jönni azért az egy pár szem magért, a vetés a mizsnáját beszédni. Kitar az késő őszig. A manna el nem fogy soha, csakhogy mindennap ide kell érte jönni, szépen kérni, megköszönni. Itt mindennap szüret van, folytonos a takaródás. Csakhogy ennek nem lehet parancsolni, koldulni kell érte.

Hogy miként takarítják be a mára megérett manndt, azt a javasasszony nagy hirtelen megmutatta gyakorlatilag Natáliának.

Ledobta a papuesát a lábáról, s aztán begázolt a tocsogóba, ahol a harmatkása bozítja kezdődik. A víz tédren fölül ér, a kalászos liget embermagasságnyi. Az asszony felemeli a két kezével a ruhát egész a válláig, s aztán elkezd a kalászos bozótban táncot járni. A megrázott növénynek minden kalásza odahullat a szétnyílt korszorvátából néhány megérett magot a kiterjesztett szoknyájába. Így táncol előre-hátra a magtermő vetés közt. Mikor visszatér, magával hozza a mai nap aratását a felemelt ruhájában, azt beletöltik egy szitába, hogy a port kiszitálják a mag közül. Így szüretelik be a harmatkását. Inyeneség az, (delikatesz) csakhogy szegény asszonyok kellene a beszerzéséhez.

Natália csak nézte-nézte egy darabig, hogy mit csinál a javasasszony, aztán maga is kedvet kapott hozzá, segíteni akart neki. Megértette már a manna-szüretelés módját. Így csinálták ezt a bibliai asszonyok is. Levettette a cipőt, lehuzta a harisnyáját s a manna-bozót másik oldalán ő is begázolt a térdigérő vízbe. S aztán ő is úgy tett, mint a javasasszony, felemelte a ruhát két kézzel a válláig szétterjesztve s elkezdett a manna-bozótban táncolni. Jária a keringőt, ropta a csárdást, akár egy bában. Micsoda tünemény volt! Akár egy seilő, a vizek istennője, hóhéber teste bearanyozva az alkonyégtől, a folyondárok belékapaszkodtak, a kalászos csökölgatták, a vizi-körsöcskák csintalankodtak vele. Micsoda kép volna ez! Egy tündéralak a sötétzöld bozótban. A tajtékából születtet Anadomene. De hát nem látja senki, csak a nagy zöldfejű békák, azok mondogatják rá: „ühüm, ühüm.“ És ő táncolt vigan előre-hátra, mint egy szilaj tündér és kacagott hozzá, hogy a kedvesének táplálékot gyűjt-sön. Ki csinálja ezt utána?

A partra kiszállva, találkoztott a javasasszonnyal. Itt már le lehetett eresztetni a ruhát s megnézni a szüretet, ki mennyit gyűjtött? Mára elég volt. Sok is. A harmatkása, ha megfőzik, nagyon feldagad.

— Jaj, ha valaki meglátott volna így mostan! — szólt szemérmes nevetéssel Natália, amint a manndt a szitába öntve, a térdeit betakarhatta a ruhával.

— Az a valaki bizony agyoncsapja a vőlegényedet! — mondá a vénasszony.

Aztán kiszitálta a nyert magból a port, kidobálta a szita közepén összegyűlt töreket, míg a manna tiszta lett. De közbe csak dűnnyögött.

— Biz én nem is tudom, miért kell ennek megélni? Micsoda nyámmivila ember! En a szájaról itélek meg minden embert. Akinek ilyen kifurdult ajka van, az mindig azt kívánja, ami nem szabad. Ezzel a legénnyel neked sok keserűség lesz az életben.

— Szépen kérem, édes nénémasszony, ne mondjon rosszat a vőlegényemről: az nekem fáj.

— Jól van no. Egy szót sem szóltam róla.

De csak amondó vagyok, hogy ez a másik kü-lönb legyen, az a szakállas. Nem vagyok boszorkány, jóvendőmondó: de azt mondom, hogy az neked több szivdobogást fog okozni, mint a vőlegényed.

— Soha! Soha! Soha! — kiabált a leány, akinek a szivét sértette ez a jóslás.

Ez alatt felhuzta a harisnyát, a cipőit s felugrott a pázsitról. Duzzogott.

Az öregasszony tovább okoskodott.

— Hát én nem látok se a szivekbe, se a vesékbe: csak azt látom, hogy ez a nagy mahu-meg ember, ez a szakállas, aki maga megehetne kilenc kozákok, mit lebszel itten, mikor még az iskolás diákok is fegyvert fognak, mit strázzál ezen a nyavalyás legényen? Hiszen nem is tud rajta segíteni. Biz a te két bogár-szemed tartja eztet itten.

Natáliát nagyon meglepte a vénasszony okoskodása. Az ő lelkeben is támadt ilyen homályos sejtelen. Mije neki ez a lengyel?

Nagybátyja, a püspök adott neki erről valami felvilágosítást az utolsó órában, mielőtt utra-keltek. Tudatta az unokahugával, hogy ez az orosz pópának öltözés arra való, hogy Negrotin a magyar vezérek parancsával az orosz táboron keresztülhatolhasson; a sebesült Tihamér magával vivése csak ürügy Negrotin számára, hogy szabadon utra bosszússák. Azt is tudatta Natáliával, hogy végeolja ez utnak Komárom vára, oda kell eljutniok. Erősen lelkére kötötte, hogy mindenben Negrotin intézkedéseit kövesse, sorsa annak a kezébe van letéve.

Ez felfogható volt addig, amíg az orosz álköntöst viselték s a püspök hintáján utaztak; de amint e maskarából kibújnak s felvették a magyar paraszt-köntöst, mi kötötte tovább Negrotint a sebesült Tihamérhoz, hogy azt még számárhordta ágyon szállítsa tovább magával? Hogy elrejtse magát vele együtt egy világból kiesett pusztába? Elbujni a dalának! Hogy nem futott ő is tovább a guerrillákka? Elment velük, de visszajött. Pedig puszkája is volt.

Egy magyarázatot talált a rejtélyhez. Tihamér most már nemcsak sebesült volt, hanem üldözött is, kinek fejére vérdíj van kítűzve s Negrotin küldetése el van áruvra a hirlapban. Ebből a kelepceből csak együtt szabadulhatnak ki. Neki a barátját meg kell menteni magával együtt.

Barátját? Hát olyan aransulyu indulat az a barátság, hogy az még a dicsovágnak, a nemesi bosszúnak acél-, ólomulyát is lenyomja? Nem terhel-e azt a serpenyőt valami nehezebb csoda-ézés, ami a csillagot lehellásra bírja az égből?

— Menjünk a tanyára, babám, mondá a vénasszony, készítsük el a vacsorát. Megfőzzük a manndt tejben.

Natália iparkodott kiverni a fejéből azt a nyomasztó töprengést.

Este volt már, mire a putrihoz visszakerültek.

Negrotin Tihamérral együtt jött eléjük az uton. A sebesült nem akart már fekvé maradni; barátja vállára támaszkodva sétált a jó puha homokban. Kérkedett, hogy nem fáj már a sebe. Ellenben rettenetes éhes. Alig lehetett visszatartani, hogy gyenge kukoricát ne törjön: az volna jó sülvé!

— No majd mingyá elkészül a vacsorád — biztatá az öreg nenne. — Csak sétáld ki addig magadat. — Azzal ment a fűző-kunyhóba.

— Nem jött még vissza a Katka a szekérel? — kérdé Natália Negrotintól, miután vőlegényét átvette tőle, fülébe sugva: „Hogy vagy, édes?“

— Nem került elő.

Tihamér gondolkodott rajta, hogy mit válaszoljon a mátkája gyöngéd kérdésére? Azt-e, hogy „mint a kutya a kulban.“ Hát inkább csak azt mondta: hogy „jól.“

— Ezóta kétszer is megjárhatták volna az utat, mondá Negrotin. Valami bajuknak kellett történni. Legjobban sajnálnám a szekeret. Hej csak én az én Pluto lovamtól meg ne váltam volna!

Ebben a keserves felsőhájtásban annyi minden el volt mondva, ami ennek az embernek a lelkeben forrong. Lovát, kardját elhagyta. Kiért? Miért?

Este lett, a hold feljött az égre. Tihamérnak még mindig kedve volt künn sétálni a szabadban mátkája karján, Negrotin messziről kísérte őket. Az éj alja egyet-egyet villant. Mi volt az? Távoli villámlás, vagy ágyulövés? Negrotin lefeküdt a földre, fülét a földre téve: fel tudta ismerni, mennyi dörgés-e az, vagy ágyudörgés? Csak mennydörgés volt.

Az öreg nenne megfőzte a vacsorát; ki is hozta a vasalóból. Az egy szita mannkása, tejbe főzve, egész bográcot töltött meg, még tul is duzzadt a szélén. Folyúl megrágyázzák metélt hagymával: az neveli a zamátját.

— Tessék, egyék, nem lesz egyéb.

(Folytatása következik.)

KÜLÖNFELEK

Anyeginből.

— *Bérczy Károly fordítása.* —

Tavaszi te szerelmé idénye.
Jöttöd mily bánatos nekem!
Mily felhullámzó érzeménybe,
Szorul el szívem kebelém.
Arcomra lebbenő fuvalmad
Előzi tőlem a nyugalmat,
És, mintha fenyegetne vész,
Kedélyem, szívem oly nehéz!
Talán, hogy nekem letörpva
Az élv már és körökörül
Minden mi élt, vigad, örül,
Engem csak utat, s a mogorva
Lélek homályos tükörbe
Mindent sötétnek látok én.

Vagy tán az őszel hullni látott
Lomb, ha tavasszal visszatér,
Nekünk a vesztett boldogságot
Suttogja s lelkünk bura kél?
Vagy a természet ébredése
Talán csak emlékeztetés-e,
Hogy róánk elszállt a tavasz
S többé ki nem virulhat a?
Talán emlékeinknek álma
Feldévezn a multakat
Egy régi, szép tavaszt mutat
S egy ismert, mesze tájra szállva:
Szívünknek fáj a régi kéj,
A holdas, enyhe, boldog éj.

Fuskin.

— **Ami Falguière — nem alkotott.** Toulouse szülőltje Falguière a híres szobrász szülővárosának költségén került Párisba, hogy ott művészetében kiképezze magát és otthonát előre megjósolt diosóságának részesévé tegye. A jó toulouseiak nagyreményű földjüik számára készségeseen szavazták meg a tartásdíjat, de nagyon elkedvelenedtek annak a hírnök hallatára, hogy a szép reményekre jogosító zseniális fiatalember Párisban nem a szobrászotlat tanulmányozza hanem a — kávéházakat, a mulatóhelyeket és a világváros éjszakai életének rejtelmeit. De nem kevésbé döbönt meg maga Falguière az áruló hír bazeérkezését követő hónap elején, mikor a megállapított tartásdíj helyett egy prédikációs levelet kézbesített neki a posta s ebben azt az értesítést, hogy mindaddig, amíg Falguière szobrász tehetségének valamelyes tárgyi bizonyítékát nem mutatja fel, mindaddig szünetelni fog az apánál. A bohém fiatal ember, aki így egészen váratlanul a legnagyobb pénzzavarba jutott, a következő családfüggőséggel segített magán. Vagyónának utolsó romjain egy gipszszünetelt vásárolta meg a mili Vénusznak. A kontár utánzatot vízbe helyezte s az így engedékenyebbé tett anyagból levakart egyet-mást, amit elválogatandónak tartott s miután belevajta a talapzatba a nevét, szépen becsomagolta a rossz mutációt és elküldte Toulousebe, mint a saját műremekét. A toulouseiak el voltak ragadtatva Falguière munkájától és rögtön folyósították számára a havi pénzét. Falguière pedig okult a kellemetlenség és azontul nem a kávéházaknak, hanem a művészetének élt.

— **Osodagyermek jövedelme.** Egy nyugalomba vonult impresszárió utólagosan kifecségi a hivatalos titkait s elmondja, hogy a sok reklám, különösen az ugynevezett osodagyermek címén megnyitott jövedelmek:

A koncerteket annyira fölkarolta a divat, hogy a kimagasló zenészek számára sokszor megés összegeket harcolhattam össze. De azért a férfikorban levő művészek, vagy a teljesen kifejtett kora művészek még sem vonzótlak a közönséget annyira, mint a kuriozumok, vagyis a tehetséges művészyermek. Az a furcsaság, hogy egy ily gyerekművészlépő a dobogóra, hogy tehát nemcsak művészi nívón álló produkcióban lesz része a közönségnek, hanem egyáltalán egy urcsaságnak is tanuja lesz, es mindig megkönnyítette nekem a saját feladatomat: a közönség becsodítását. A kis spanyol zongoraművész Pepito Rodrigue például roppantul felkötötte az érdeklődést mindenfelé az által, amit felőle hírek bocsátottam. Eismérem, hogy valami kis tulzás volt mindig az ilyen híresztelésben, de csakis tulzás volt benne és nem hazugság. Pepito Rodrigueról azt állítottam, hogy három éves korában minden csakis egyszer hallott dallamot képes volt eldudolni. A tulzás az, hogy három éves korába helyeztem vissza ezt a képességét, holott igazság szerint négy és fél éves korában mu alkotott benne ez a csodálatos tehetség. Ez a osodagyermek Párisban esténként 1000, néha 2000 korona jövedelmet szerzett. Most, hogy az Egyesült-Államokba indul s ötvenkét előadást fog tartani, még busásabb tiszteletdíj van a számára biz-

tosítva; esténként háromezer korona. Egész vagyont fog gyűjteni magának — az iskolai szünetideje alatt. — De még horribilisabb jövedelemhez jutott a tízéves Hofmann József, Rubinsteinnek ez a kintinó tanítványa. Hofmann egy-egy évben hatvanezer koronát muzsikált össze európai körútjában. Ez a nagy jövedelem még mindig nem elégitette ki Hofmann pénzszerzési vágyát s így ő is ellátogatott Amerikába s onnan 240 000 koronával tért vissza. Ekkor azután visszavonult és a teljes kiképzetésnek szentelte minden idejét. — Hegner Ottó még nem volt huszéves, mikor hangversenyeit beszüntette és hatszázezer korona vagyonnal lélelvonult.

— **Hajszüret.** Mivelhogy ugyszólván minden, így tehát igen természetesen a haj is kereskedelmi áruelk. Ennek az árucikknek beszerzése végett nagyon sok ügynök járja be a mi monarchiánkat, Német- és Franciaországot, Olaszont, Helvéciát, Oroszországot, Kínát. A kereskedelmi utazók egyik iajtájának sincs annyi rábeszélő képességre szüksége, mint éppen ezeknek. Bizonyos, hogy a kapacitáció sokszor igen nagy feladat s nem ritkán hiába pazarolja az ügynök az idejét, mert az utolsó pillanat előtt gyakran visszaváltotatja akárhány fausi nimfa a megegyezését és a nagynevezte kicsikart igenből végre is nem lesz. Bizonyos, hogy a hajszüret akkor és ott következik be, ahol és amikor a szegénység ránehozul a lakosságra: A nyomor azután hatásonban kapacitálja a szegény lányokat és asszonyokat arra, hogy a természetes diszkrét eladják pénzért. Amit az ügynökök így összevásárolgatnak, az valóságos vásárcsarnokra talál Londonban. Az angol főváros hajpiaca a legjelentékenyebb s az árak is innen alakulnak ki más nagy városokban. Mentül nagyobb az egyes vidékeken a szegénység, annál olcsóbb a haj és mentül kevésbé szorulnak rá a parasztlók erre az áldozatra, annál drágábbak az előkelő urnok hamis copjái. Ugy a szőke, mint a barna hajnak rendszeren egyforma az ára, legdrágább a galambiehr. Természetesen. Hiszen az galambosz paraszmatruónaknak utolsó áldozata, utolsó lemondása...

— **Drama a drámában.** Nantesben szomorú akkorddal végződött a Hugo Viktor ünnepély a színházi díszelőadás alkalmával. Az ünnepelt költő darabját Hernanit adták s a város legkedveltebb színésze Dulap elragadta játékaival a közönséget. A nagy tapsvihár lépten-nyomon megújult és a színész érezvén, hogy játszik közönsége érzelmurjain, rendkívül belemelegedett és beleélté magát a szerepébe. Mikor azután a törődés jelenete következett, akkor a szegény Dulan már annyira extázisban volt, hogy nemcsak markirozta a törődést, hanem valósággal végre is hajította. A tör s zive táján vagy két-három centiméternyire hatott be s a sebből rögtön patakban ömlött a vér. A színész néhány lépést tett a színpal felé, de még mielőtt eltűnhetett volna a közönség szeme elől, elbukott és elvesztette eszméletét. A sebesült lakására szállították s életben maradáshoz nem sok reményt tűznek.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

— **As Angol Osztrák-Bank** lótanácsa ma állapította meg az 1901. évről szóló mérlegét, amelynek főbb adatai a következők:

Mérlegszámla. Aktíva: Pénztár 4,022,455-31 korona (a tavalyi eredményhez képest + 1,853,277-87 korona), váltótárca 49,510,848-82 kor., (+ 1,696,111-88 kor.), értékpapírok 12,914,358-24 kor., (+ 1,286,044-35 korona) előleg értékpapírokra és árura 3,989,094-98 korona, (+ 81,800-68 korona), ingatlanok: Banképület Bécsben és Brünni ház 2,025,371-11 K., (+ 25,871-11 korona), leltár 149,603-50 korona, (- 1,813-02 korona), raktárpülletek 193,765-78 korona, (- 6,116-62 kor.), jelzálogkölcsonök 752,336-47 K., (- 125,079-95 kor.) Adósk 170,802,182-94 K., (+ 5,762,223-05 K.) Összesen 243,920,045-10 korona (+ 24,884,819-36 korona). **Passziva:** Részvénytőke 480,000,000 korona, tartalékalap 8,803,352-40 korona (+ 200,000 korona), pénztárilegyek és pénzbetétek 3,372,249-07 korona (+ 414,912-39 K.), ellógodványok és utalványok Bécsben 39,416,715-01 korona (- 837,723-94 korona), Londonban 28,770,164-84 korona (+ 4,659,992-24 korona), 4/4%-os záloglevelek (- 684,000 korona), kisorsolt, de be nem váltott 4/4%-os záloglevelek 82,600 korona (+ 75,800 korona), visszamaradt osztalék 6798 korona (+ 630 korona), visszamaradt záloglevél-szelvény 2645 korona (+ 1012-50 korona), hitelleők 117,168,249-08 korona (+ 21,472,024-88 korona), nyereségégyenleg 3,297,275-10 korona (+ 387,629-51 korona). Összesen 243,920,045-10 korona (+ 24,884,819-36 korona).

Veszteség- és nyereség-számla. Nyereség: Nyereség-áthozat 390,164-42 korona (- 37,338-27 korona), kamatok 2,909,848-89 korona (- 172,420-42 korona), nyereségértékpapírokon és váltókon 73,622-05 korona (- 216,490-84 korona) provízió és különféle nyereségek 1,008,394-70 korona (- 72,560-81 korona), a fiókok

tiszta nyeresége 995,257-88 korona (+ 96,762-80 korona), fel nem vett osztalék 8-8 korona (- 180 korona), összesen 5,368,115-94 korona (- 401,227-54 korona). **Teher.** Fizetések Bécsben 792,239-64 korona (+ 4,537-50 korona), Londonban 160,518-09 korona (+ 8,184-60 korona) költségek Bécsben 261,173-96 korona (+ 9,969-90 korona), Londonban 109,848-94 korona (+ 8,034-64 korona) adók és illetékek 644,472-92 korona (- 97,411-01 korona), a nyugdíjalap javadalmozása 61,306-45 korona (+ 2,539-29 korona), vesztésök követeléseken 33,035-83 korona (+ 30,337-93 korona), leírás a leltárból 8,695-46 korona (+ 203-03 korona), összesen 2,070,540-84 korona (- 38,598-03 korona). **Tiszta nyereség** 3,297,275-10 korona (- 387,629-51 korona).

— **Es adatok szerent az elmúlt esztendő brutto-nyeresége** 6,368,115-94 fillér. A költségek és kiadások, valamint a nyugdíjalap részére való alapszabálysterü levonások után fennmaradó tiszta nyereség 3,297,275-10 korona. Az április 4-ikére egybehivandó közgyűlésnek azt a javaslatot teszik, hogy a lótanács alapszabálysterü taitémeinek levonása után fennmaradó 3,245,564-04 koronából részvényenkint 14 korona osztalékot fizessenek ami 2,800,000 koronát tesz. 200,000 koronát a tartalékalapok dotálására használnak fel és a fennmaradó 245,564-04 fillért új számlákra vigykék át.

— **A Magyar Agrár és Járulékbank Részvénytársaság** igazgatósága megállapította az intézet 1901. évi mérlegét.

— **A nyereség- és veszteségszámla** 1901. év végével 1,421,218-53 K. tiszta nyereséggel zárul. E tiszta nyereségből az igazgatóságnak a közgyűlés elé terjesztendő javaslata szerint kifizetendő — mint a mult évben — osztalék fejében részvényenkint 20 korona, azaz összesen 1,200,000—K., ami a részvénytőke 5%-os kamatozásának felel meg. Az osztalékösszegeknek és a mut évről áthozott nyereségnek levonása után még fennmaradó 70,848-40 K.-ből a tartaléknak alapszabálysterü maximális 20%-os dotálására felhasználandó 14,169-68 K. és az igazgatóság jutalékára (alapszabályok 33. és 52. §§.) 7084-84 K. A nyereségnek ezután még fennmaradó 199,964-01 K.-nyi összegéből 50,000—K., a külön tartalékalaphoz utalandó, a többségképp mutatkozó 149,964-01 K. pedig a jövő üzletévre viendő át. A kitüntetett nyereségben bennfoglalatik a konzorcialis üzleteknek 1901. év végéig észmolt nyeresége. A kamatjövdelem a mut évről szemben 23,084-97 K.-val kisebb, a jutalékok és különféle nyereségek címén elért eredmény ellenben 147,082-83 K.-val emelkedett, a költségek és adók pedig 28,084-69 K.-val magasabb összeggel szerepelnek. A jelzálogkölcsonök a zárszámadásban 28,633,188-83 K.-val vannak kimutatva, az előző évi 25,223,772—K.-val szemben, es szerint tehát 3,409,416-83 K. gyarapodást mutatnak. A szőlőkölcsonök összege 1901. év végén 21,535,604-44 K. volt, szemben az előző évi 20,385,964-46 K.-val, ami 1,151,639-98 K. emelkedést mutat. A banknak 1901. december 31-én a szőlő-és jelzálogkölcsonökről 8147 számlája állott lemn.

— **A Pesti Hengermalom-Társaság** ma tartotta rendes évi közgyűlését. Az előterjesztett igazgatósági jelentésből kiemeljük a következőket: Az 1901. év a hazai malomiparra, különösen a fővárosi malomokra nézve a legkedvezőtlenebb időszakok közé tartozik, mert őrési haszon az év elejétől végéig általában alig volt. A malomok nagy finomliszt-készleteket hoztak át má: a megelőző üzletéből. E miatt az első felévben többnyire megszorított üzemmelt dolgoztak, de kivált Ausztriában a finom lisztek elhelyezése körüli kifejtett kényszereladásszerű versenyük helyrohozhatatlanul megrontotta az árakat. Az őrési forgalomnak illetőleg valamely a vám-külföldi liszt-kivitel előmozdítására szükséges más intézkedésnek hiányában a malomok nem találtak biztos alapot a munkára, ami káros következményeivel a gazdaközönséget is sújtotta. Csak októberben kezdett az áraakulás körül érvényesülni az a szomorú körülmény, hogy a buzatermésünk még a már nagyon leszállított becséleknél is gyengébbnek bizonyult. Ennek következtében az árak az év végéig lassankint emelkedtek, de ezzel csak annál áthidalhatatlanabb lett az ür az itteni és a világpiacon érvényes árak között. A malomok így lépersől lépésre kénytelenek visszavonulni az immár elviselhetetlen áldozatokkal járó vámkülföldi liszt-kivitelől, ami a jövőre messze kihat, nagyon aggasztó jelenség. A multévi közgyűlésen bejelentett és 1901. évi március 16-ikától egészen június 8-ikáig részben az üzem folytatása mellett fogantatott nagy átalakítás által malomunk ismét a legkorszerűbb berendezést nyerte. A malom az új berendezéssel üzembe helyeztetvén, mindjárt és azóta is tolyton minden akadály nélkül működött. Ezzel az átalakítással egyszerűsített malomunk őröképességét is lényegesen és pedig napi 3000 métermázsára emeltük. Malomunknak ez az átalakítása 297,724-16 koronába került, a mely összeg a törlesztési-számlára van beállítva. A malomtechnika mai színvonalá szerint a tökéletesség legmagasabb fokára emelt új berendezésünkkel elértük a várt eredményt; nemcsak lisztünknek már előbb is vita nélkül elsőnek elismert minőségét tehettük vele még valamivel jobbá, hanem már az idén különösen azért is nagy hasznunkra volt az, mert a nem rendszeren beérett és aratás után legnagyobbért megazott 1901. évi termésű búzát csakis ily tökéletes berendezéssel lehetett elég jól kiaknázni. Remélhetjük tehát, hogy vállalatunk a részvényesek jogosult igényeit kielégítő anyagi eredményeket fog elérhetti, mihelyt csak némileg kedvezőbb, azaz rendes, üzleti viszonyok fognak bekövetkezni. Erre azonban — ismétéljük — csak akkor lesz kilátás, ha a túltermelés elhárítására, igazabban a vámkülföldi liszt-kivitel lóndentésére hathatos intézkedések tételnek. Az első felévben a malomátalakítás és az e miatt hat élelőn tartott teljes üzemszünettel járt, természetesen tetemes többletköltség következtében nem dolgoztunk haszonnal. Csak gyártmányaink kö-

vetkezésem fenntartott kiváló minősége által szerzett kitűnő hírnevünknek és nagy rendszer évfordulóinknek köszönhetjük, hogy a lehető leggondosabb takarékoskossággal mellett az üzembeli és szorgos körültekintéssel a buzavásárlásnak és az őrlémények eladásának beosztásában sikerült mégis a második fél-évben a következőkben bemutatott a nagy forgalomhoz, az avval járó nagy munkához, valamint a vállalatunkba fektetett tekintélyes tőkéhez mérten bizony nagyon is szerénynek mondható eredményt elérni. A közgyűlés által elfogadott mérleg szerint az 1901. év után a nyereség és veszteségszáma: 72.748-21 K. tiszta nyereséget mutat. Ebből 2.182-45 K. tartalék-alapra, 16.000 K. az igazgatóság jutalékára, vagyis összesen 18.182-45 K. vonatolt le, míg megmaradt 54.555 76 K.-hoz az 1900. évről áthozott nyereség-maradék 18.792-15 K. hozzáadotván, 73.357-91 K.-ból 84.000 K.-nak mint 4%-os osztaléknak kifizetését, és 9.857-91 K.-nak új számlára való átvitelét határozták el. Ezek szerint az egész részvények 41. számú szelvénye 32 koronával és a tizedrészvények 3 korona 20 fillérrel fognak beváltani folyó évi április 1-jétől kezdve a Magyar Általános Hitelbank pénztáránál Budapesten. A közgyűlés ajánlattal vette tudomásul ezután, hogy a társaság egykori számvizsgálója, utóbb felügyelő-bizottságának tagja, Imendörffer Ágoston meghalt és az elhunytunk emlékét jegyzőkönyvében megörökítette. Végül Neuschloss Ödön póttag a felügyelő-bizottságba rendes tagul lépve be, a közgyűlés a felügyelő-bizottság részére kétféle tartamra póttagoknak Görgey Vincét és dr. Kollár Lajost választotta meg. A közgyűlés az igazgatóságnak és a felügyelő-bizottságnak a felmentést az 1901. évre minden irányban megadta.

A Fővárosi Kereskedők Egyesülete ma tette közzé a 16-ikára összehívott rendes közgyűlés célterjesztendő évi jelentését, amely a múlt évnek közgazdasági állapotát ismerteti és felsorolja azokat az okokat, amelyekre a budapesti kereskedelmi piacnak válságos helyzete visszavehető. Külön tárgyalja a jelentés azt, hogy az önálló vámtarúlet esetleges életbe lépésétől mit várhatunk és íveti azt a kérdést is, hogy mit remélhetnek a kereskedők a testületi rendszernek több oldalról kívánt meghonosításától. A megrendelések gyűjtését szabályozó törvény életbe lépése óta kiváló buzgalmat lejt ki az egyesület oly irányban, hogy a külföldieknek az egyesülettel megközelítő a közismeretes, hogy az visszaélést érdemlő tudható be, hogy az osztrák szabók és divatkereskedők újabb időben némileg felhagytak tolakodó ajánlataikkal. Az egyesület terjedelmesei leirhatva kimutatta azokat a fogásokat, amelyekkel a külföldiek az utazási törvényt kijáratászásk minnek következtében Hegedűs volt kereskedelmi miniszter szigorú rendelet bocsátott ki e tárgyban. Buzgókkodott az egyesület a honi iparparatolás terén, egy idegen forga mi egyesület létesítését és mindenütt, ahol a kereskedők érdekeiket előmozdításáról szó lehet. A tagok száma immár 500.

A szombathelyi Mayer E. fia gépgyári cég állami támogatással részvénytársasággá alakult. A 800.000 korona részvénytőke már jegyezve van. Az alakulógyűlés e hó 13-án lesz Szombathelyen.

A londoni gyapjaukók. Mint Londonból táviratilag jelentik, a gyapjaukók mai megnyitását a tartós köd miatt egyelőre elhalasztották.

Fizetésektelemeségek. A bécsi *Creutoren-Verein* a következő fizetésektelemeségeket jelenti: Waldmann Bernát ruhakereskedő Bécs, Grünwald Károly kávé Bécs, Bayer Lipót kereskedő *Zombolya Erdemmann* Testvérek Weisz Manó utódai cég *Székeshelyvár, Szeszarak.* A kontingens nyersszesz ára *Budapest*en pénzben 39,— korona, áruban 39.50 korona. *Bécsben* az irányzat szilárdabb. A nyersszesz ára 33.20 korona pénzben, 38.60 korona áruban. **Budapesti sertés-konzumvásár.** A ferenfvárosi petrónum-akadonál lévő székeshelyvárosi sertés-konzumvásár árjegyzése 1902. évi március 12-én. Készlet 184 darab. Erkezett 481 darab. Összesen 665 darab. Eladatott 448 darab. Maradt 217 darab. Napj árai: 120—180 kilogramm sulyban 100—106 koronáig, 220—280 kilogramm sulyban 100—108 koronáig, 320—380 kilgr. sulyban 98—106 K.-ig Oreg nehéz páronkint 400—500 kilós 92—100 koronáig. Malac —76 korona. Az irányzat lanya volt.

A budapesti gabonátözsde.

Budapest, március 12.

Vételkedv hiányában csak 7600 métermázsza buza került a forgalomba 5 fillérrel alacsonyabb árakon.

Rozsot változatlanul jegyezték.
Eladatott:
Buza, Tiszavideki: 100 mm. 79 k. 9 K. 75 f., 100 mm. 78 k. 9 K. 65 f., 100 mm. 77-6 k. 9 K. 67 1/2 f.
Oroszházai: 2000 mm. 77-5 k. 9 K. 62 1/2 f.
Bihari: 450 mm. 75 k. 9 K. 40 f.
Bács-Földvári: 2800 mm. 74-5 k. 9 K. 20 f.
 Mind három hónapra.
Rozs: 100 mm. 7 K. 60 f., 600 mm. 7 K. 50 fillér.
Arpa: 1000 mm. 6 K. 72 1/2 f.
Zab: 200 mm. 7 K. 80 f.
Tengeri: 100 mm. 5 K. 12 1/2 f.
 Képszékesítés mellett.
 Tegnap délután eladatott:
Kulái: 2000 mm. 75-8 k. 9 K. 47 1/2 f., három hónapra.
 A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru-és értéktözsde szokásai szerint készpénzben 50

Kilogrammonkint. — A minőség hektoliterenkint és kilogrammonkint.

B u z a	Kiló	Kilogramm ára		Kiló	Kilogramm ára	
		K.-tól	K.-ig		K.-tól	K.-ig
Tiszavideki új	76	9,35	9,45	80	9,00	9,25
"	77	9,36	9,46	81	"	"
"	78	9,40	9,50	82	"	"
"	79	9,60	9,70	83	"	"
Fehérmegyei	76	9,20	9,30	80	9,55	9,65
"	77	9,30	9,40	81	"	"
"	78	9,35	9,45	82	"	"
"	79	9,45	9,55	83	"	"
Pestvidéki	76	9,25	9,35	80	9,55	9,65
"	77	9,30	9,40	81	0,—	0,—
"	78	9,35	9,45	82	"	"
"	79	9,45	9,55	83	"	"
Bánági	76	9,20	9,30	80	0,—	0,—
"	77	9,25	9,35	81	0,—	0,—
"	78	9,30	9,40	82	"	"
"	79	9,40	9,50	83	"	"
Bácsnai	76	9,20	9,30	80	0,—	0,—
"	77	9,25	9,35	81	"	"
"	78	0,—	0,—	82	"	"
"	79	0,—	0,—	83	"	"

Egyéb gabonafélék	Kiló	Kilogramm ára	
		K.-tól	K.-ig
Rozs új elsőrendű	70—72	7,45	7,55
" másodikrendű	60—62	7,25	7,45
Arpa takarmány	60—62	6,15	6,30
" égetni való	62—64	6,75	6,—
" sörfőzésre való	64—66	0,—	0,—
Zab	59—61	6,65	6,75
Tengeri	"	0,—	0,—
Répe új	"	0,—	0,—
Köles	"	4,50	5,—

A határidőszület folyamán a következők kötések történtek:

Áprilisi buza 1902.	9,20—9,28—9,29
Májusi buza 1902.	9,30—9,31—9,29
Októberi buza 1902.	8,23—8,22—8,23
Áprilisi rozs 1902.	7,52—7,53
Áprilisi zab 1902.	7,54—7,55
Májusi tengeri 1902.	5,21—5,23

Déli egy óraok a következők záróárakat állapították meg hivatalosan a következők:

Áprilisi buza 1902.	9,29	pénz	9,30	áru
Májusi buza 1902.	9,29	"	9,31	"
Októberi buza 1902.	8,22	"	8,23	"
Áprilisi rozs 1902.	7,52	"	7,53	"
Áprilisi zab 1902.	7,54	"	7,56	"
Májusi tengeri 1902.	5,23	"	5,24	"
Augusztusi répe 1902.	12,40	"	12,50	"

Délután fel 5 óraok zárul:

Buza áprilisi 1902.	9,33—9,34
Buza májusra 1902.	9,34—9,35
Buza októberre 1902.	8,24—8,25
Áprilisi rozs 1902.	7,55—7,56
Áprilisi zab 1902.	7,60—7,61
Májusi tengeri 1902.	5,23—5,24
Augusztusi répe 1902.	12,40—12,50

A budapesti értéktözsde.

Hivatalos értesítések, hogy a konverziós üzetlek kedvező elintézését nyertek, általános szilárdságot idéztek elő. Zárlat nyugodt.

Előződsde. Osztrák hitelrészvény 698.—701.—. Magyar hitelrészvény 719.—722.—. Rimamurányi részvény 503.—504.—. Államvasuti részvény 678.—679.—. Közúti Vaspalya részvény 653.—654.—. Koronajáradék 79,70—97,50 korona.
A déli tőzsdén a következők értékekben volt forgalom: Bankgyesületi részvény 104.—. Magyar Hitelbank részvény 720.—721,75. Je zálogbank részvény 433,50—434.—. Osztrák hitelrészvény 699,25—701.—. Kereskedelmi bank részvény 2,25.—. Magyar Asztali részvény 160.—. Felsőmagyar bányá-és kohó-részvény 361,50—262.—. Salsótarjáni kőszénbányá-részvény 518.—519.—. Rimamurányi vasmű részvény 505.—507,50. Közúti vaspalya-részvény 655,25—656,20. Államvasút-részvény 680.—681,50. Egyesült tővárosi takarékpénztár 2100,—korona.
Utóződsde. A 4 órai záratok maradt: Osztrák hitelrészvény 697,75. Magyar hitelrészvény 716,50. Leszámlító 447.—. Rimamurányi vasmű-részvény 499,50. Osztrák-Magyar államvasút részvény 678 50 korona.

A budapesti terménytözsde.

A terményüzletben a szezonszerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzések: Heremag; luocerna magyar 45.—58.— korona, vörös aprószemű 42.—46.— korona, vörös erdélyi ——— korona, vörös bánágsági ——— korona, középszemű 47.—49.— korona, nagyszemű 50.—56.— korona. Disznózsír: budapesti 55,50—58.— korona, vidéki ——— korona. Táblaszalonna: légszáritott vidéki ——— korona, városi 41.—48.— korona, 3 darabos 50.—51.— korona. Iűstölt ——— korona. Szilva: boszniai; szokás szerinti minőség 14,25—14,50 korona 120 darabos ——— korona, 100 darabos 16,75—17.— korona, 85 darabos 19,75—20,25 korona, szonnaliszállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 13,50—14.— korona, 100 darabos 16,50—17.— korona, 85 darabos 19,50—20.— korona. Szilvaiz: slávoniai 19.—19,50 korona, szerbiai 17,50—17,75 korona, szonnali való szállításra.

A bécsi gabonátözsde.

Bécs, március 12. (A *Budapesti Napló* telefonjelentése.) New-York és Páris gyengébb árfolyamokat

jelentettek, Liverpool azonban szilárdabb volt s így a külföld nem mutatott direktívát. A forgalom életellen nyugodtan indult meg s az üzletelenség nyomorító hatása alatt az árfolyamok elaprózódtak. A budapesti értéktözsde kedvezőtlen magatartása következtében vásárlási kedv keletkezett. Zárlatok buza 5—6 fillért vesztett, rozs folyó határidőre 1—2, május—júniusra 5—6 fillérrel esett. Takarmányárak szilárdabbak voltak, zab a ma előfordult 4000 métermázsánál felmondás következtében 3—4 fillérrel javult, de tengeri csak egy árnyalattal volt szilárdabb. Kötötték: Buza tavaszra 9,42—9,87, buza május—júniusra 9,42—9,33, rozs tavaszra 7,75, rozs május—júniusra 7,67, zab tavaszra 7,77—7,83, tengeri májusra 5,50—5,51 korona. Jegyeztek: Zab május—júniusra 7,84—7,85, répe augusztus—szeptemberre 12,85—12,13 korona. Zárlatok maradtak: Zab tavaszra 7,80—7,90, zab május—júniusra 7,91—7,92, buza tavaszra 9,38, rozs május—júniusra 7,70—7,73, tengeri május—júniusra 5,52—5,53 korona.

A bécsi értéktözsde.

Az előződszén a magyar konverzió tárgyalásainak betegezése következtében a hangulat barátságos volt. A külföldről is barátságos iránzatot jelentettek. Nagyobb érdeklődés mutatkozott a járadékok iránt és így ezekben az értékpapirokban némi javulás állott be. Élénkbb forgalom mellett az árak emelkedtek.

A déli tőzsdén az előződsze hatása alatt szintén jó hangulat uralkodott. A kulissz-papírok tartottak voltak. Berlinre esőndes. 1 óra 30 percor: esőndes. 2 óra 30 percor: szilárd. Államvasuti részvényekre jobb volt az iránzat. Berlinre esőndes. Londonra a bányarészvényekre szilárdabb.

Bécs, március 12. (Magyar értékek sárlata.) 4%-os aranyjáradék 120,10. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 161.—. Magyar vasút kölcsön ezüstben 108,80. Magyar keleti vasúti állami kötvény 120,20. Magyar leszámlító-és pénzváltóbank ———. Rimamurányi vasműrészvény 506.—. Magyar koronajáradék 97,65. 4%-os Magyar földtörzsm. kötvény 97.—. Magyar hitelbank részvény 719.—. Magyar nyeresémi kölcsön sorsjegy 196.—. Kassa-oderbergi vasúti részvény 373.—. Magyar keresek bank ———. Magyar cukoripar 1470.—.

Bécs, március 12. (Osztrák értékek sárlata.) 4 2/10-os papírjáradék 101,65. 4%-os osztr. aranyjáradék 120,90. 1800-os sorsjegy 155.—. Osztrák hitelorszárjegy 433.—. Angol-osztrák bank ———. Bécsi bankgyesület 464.—. Osztrák-magyar bank 1635.—. Déli vasút 68.—. Dunagőzhajózási részvény 378.—. Dohányrészvény 237.—. Császári és királyi arany 11,36. Német bankváltók 117,77. 4 2/10-os ezüst járadék 101,40. Osztrák koronajáradék 99,30. 1864-iki sorsjegy 244.—. Osztrák hitelintézeti részvény 699,50. Unionbank 569.—. Osztrák Länderbank 429,50. Osztrák-magyar államvasút 682,25. Elbavölgyi vasút 472.—. Alpeisi bányarészvény 395.—. 20 frank arany 19,39. Londoni váltóór 240,10. Bécsi tramway Litt B. 283,25. Bécsi Tramway Litt A. 237,25. Lipóci kőbánya ———. Az irányzat szilárd.

Bécs, március 12. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 698,50. Magyar hitelrészvény 718,50. Angol-Osztrák bank 465.—. Bécsi bankgyesület 560,50. Union bank 430.—. Länderbank 681,50. Osztrák-magyar államvasút részvény ———. Déli vasút 68,50. Elbavölgyi vasút 472.—. Eszaknyugati vasút részvény 466,75. Dohányrészvény 507.—. Rimamurányi vasúti 393,50. Alpeisi bányarészvény ———. Májusi járadék 101,65 Magyar korona járadék 97,60. Török sorsjegyek 110.—. Német birodalmi mára 117,33—36.—. Napoleon'or 19,09.

Külföldi értéktözsde.

Berlin; március 12. (Tőzsdéi tudósítás.) Biztató jelenések hiányában a mai tőzsdéforgalom nagyon esőndes volt és az árfolyamok tegnapéhoz képest nem igen változtak. Bankértékekben bizonyos szilárdság mutatkozott. Járadékok esőndesek. Magánkatálb 19 1/10.

Berlin, március 12. (Zárlat.) 4 2/10-os papírjáradék ———. 4 1/10-os osztrák aranyjáradék 103.—. Elbavölgyi vasút ———. Magyar koronajáradék 98,30. Osztrák-magyar államvasút 146,75. Kassa-oderbergi vasút ———. Bécsi váltóór 85,15. Magyar vasúti beruházási kölcsön 101,40. Alpeisi bányarészvény ———. Disconto-Commandit 199,40. Általános villamossági Edison 194.—. Gelsenkircheni 167,25. Laura-kohó 201,20. 4 2/10-os ezüstjáradék 101,60. 4%-os magyar aranyjáradék ———. Osztrák hitelrészvény 220.—. Déli vasút 18,90. Károlyi Lajos vasút ———. Orosz bankjegyek 216,60. 4%-os új orosz kölcsön ———. Török dohányrészvény ———. Olasz járadék 100,80. Magyar hitelbank ———. Dynamit Trust 175.—. Harpeni 166.—. Az irányzat esőndes.

Berlin, március 12. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) *Leis forgalom.* 4%-os magyar aranyjáradék 101,25. Magyar koronajáradék 98,30. Osztrák hitelrészvény 220,25. Osztrák-magyar államvasút 146,25. Déli vasút 18,90. Eszaknyugati vasút ———. Elbavölgyi vasút ———. Orosz bankjegyek készpénz ———. Buschtiehradi ———. Orosz bankjegyek 216,60. (Ultimo.) Lombard ———.

Páris, március 12. (Zárlat.) Osztrák-magyar államvasút ———. 4%-os osztrák aranyjáradék 103,90. Osztrák Länderbank ———. 3%-os francia járadék 101,40. Ottomanbank 664.—. 3 1/2%-os francia járadék 101,95. Alpeisi bányarészvény ———. Déli vasút ———. 4%-os magyar aranyjáradék 101,85. Párisi bankrészvény 1010.—. Olasz járadék 100,20. Francia törleszt. járadék ———. Osztrák földhitelintézeti részvény 1310.—. Török dohányrészvény 322.—. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, március 12. (Zárlat.) 4 2/10-os papírjáradék 101,60. 4%-os osztrák aranyjáradék 103.—. Magyar koronajáradék 99,35. Osztrák-magyar bank 117,50. Déli vasút 18,80. Elbavölgyi vasút ———. Londoni váltóór 240,65. Bécsi bankgyesület 118,70. Villamos részvény 117.—. 3%-os magyar aranykölcsön 85,60. 4 2/10-os ezüstjáradék 101,60. 4%-os magyar aranyjáradék 101,10. Osztrák hitelrészvény 220,70. Osztrák-magyar államvasút 146,50. Eszaknyugati vasút ———. Bécsi váltóór 851,33. Párisi váltóór 813,67. Unio bank ———. Alpeisi bányarészvény 200.—. Az irányzat szilárd.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Csütörtök, 1902. március hó 13-án.
Szojer Ilonka kisasszony vendégféléptével.

A denevér.

Operett 3 felv. Egy francia vígjáték után írják Hafner és Gené. Fordította Evva Lajos, Zenejét szerzette Strauss János.

Személyek:

Misenstein	Gábor	Adél	Szojer I.
Rosalinda	W. Krammer	Ida	Palcsóczy
Frank	Kornai	Melanie	Wlasek
Orlowszky	Kacér	Frosch	Hegedüs
Airéd	Kertész	Blind	Dalnoki
Falko	Mihályi		

Kézde 7 óraker.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1902. március hó 13-án.

Másodszor:

Pogány Gábor.

Dráma 4 felvonásban. Irta Ferenczy Ferenc.

Személyek:

Özv. Pogány	Rákosi	Lindner Berta	Maróthy
Pogány Gábor	Császár	Kovács	Mihályi
Pogány H.	Helvey	Hollay	Körösmezői
Pogány Anna	Török I.	Hollayné	Boér
Pogány Péter	Horváth	Pataki	Gál
Pogány Póterné	Györgyné	Ügyvéd	Hetőnyi

Kézde 7 1/2 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1902. március hó 13-án.

Lotti ezredesi.

Énekes bohózat 2 felvonásban. Irta Rudvard Stone. Fordította Faragó Ödön. A dalok verszővegét írta Mérei Adolf.

Személyek:

Ton Dawentry	Sziklai	Barley	Szilygyi
Harriet	Sziklai	Mister Morvay	Iványi
Jean Dickson	Boross	Mister Bibb	Kalocsay
Kitty	Almási I.	Miss Kate	Sellő
Ramajannah	Ráthonyi	Esmeralda	Iványiné
Lotti	Szelestey	Elsie	Almási L.

Kézde 7 1/2 óraker.

Színházjegyek, az Opera, Nemzeti-és Magyar színház összes előadásaira kaphatók és előjegyezhetőek: **Bárd Ferenc és Testvé.** zeneműkereskedésében Kossuth Lajos-u. 4. (Telefon 656) és Andrássy-ut 2. (Telefon 25-13) sz. a.

VIGSZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1902. március hó 13-án.

Délután 3 óraker mérsékelt helyárakkal:

Rontó Pál.

Regényes életkép 4 szakaszban, énekekkel és táncokkal. Irta Follinus Aurél. Zenejét részben írta, részben összeállította: Kun László.

Személyek:

Rontó Dávid	Rónaszéki	Bertuska	Bálint R.
Judith	Hunyadi	Huszárkaplár	Hegedüs
Pali	Góth	Hadik András	Kazalicsky
Mubi Jónás	Mátrai	Erzsébet	Halász II.
Antal	Tapolczai	Gvadányi	Péchy
Tómasszony	Nikó L.	Benyovszky	Fenyvesi

Este:

T. Vizvári Mariska vendégféléptével.

Szalmaláng.

Dramolett 1 felvonásban. Irta T. Vizvári M.

Személyek:

Favrolles	Bihari	Bourridon	Nikó
Pimpolette	Vizvári		

Utána:

Az erősebb.

Parasztdráma 1 felvonásban. Irta Géczy István.

Személyek:

András	Hegedüs	Sándor	Góth
Borca	Haraszthy	Mihály	Rónaszéki

Végül:

A házi orvos.

Színmű 2 felvonásban. Irta Hegedüs Gyula.

Személyek:

Kápolnai	Pethes	Forrat Klára	Szerény G.
Sarolta	Lenkei	Balogh	Cserny
Dr. Mihályi	Fenyvesi	Iván	Bárdi

Kézde 7 1/2 óraker.

NÉPSZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1902. március hó 13-án.

Az aranyos.

Operett 3 felvonásban. Irta Harry B. Smith. Zenejét szerzette Engländer L. Fordította Heltai Jenő.

Személyek:

Pilsen pász	Németh	Laura	Küry
Mrs. Rocks	Siposné	Fromage	Szordahelyi
Roxy Rocks	Harmath	Potage	Ujvári
Lotia Rocks	Sárvári	Dolly	Kápolnai
J. Offenbach	Kovács M.	Spencer	Hortobágyi
Percy	Hegyí	Freddi	Dezsőfi

Kézde 7 óraker.

URANIA SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1902. március hó 13-án.

A hadsereg.

Kézde 7 1/2 óraker.

VÁRSZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1902. március hó 13-án.

A jó falusiak.

Színmű 4 felvonásban. Irta Victorien Sardou.

Személyek:

Vilpreux	Gyenes	Téillard	Gabányi
Morisson	Ujházi	Pauline	Alszeji
Henri	Dezső	Margit	Ligóti
Floppin	Náday	Buisson anyó	Györgyné
Grinchu	Vizvári	Mariotte	Moszlényi

Kézde 7 óraker.

FŐVÁROSI ORFEUM

Nagymező-utca 17.

Minden este:

La Dante

és a nagy márciusi műsor.

A holnapi, pénteki előadás

Jövedelmét a Somossy-nokok kapják.

A Milkerben reggel 5 óráig Vörös Elek cigányzenekara hangversenye.

Petánovits

METROPOLE-SZÁLLÓJA

A télikertben ma

Pongrácz Lajos Kolozsvárról kitünő zenekara játszik.

Jobb és megbízhatóbb

magvakat olcsóbban sehol sem kapni, mint

FÁBIÁN BÉLA

megkereskedésében

Budapest, IX. ker., Üllői-ut 73. szám.

Árjegyzéket kérjünk.

Első budapesti szücs és szörmeáru raktár

Budapest, Dohány-utca 2.

Ajánlja dús választékban, Collier- és boist 2 forinttól feljebb.

Valódi szonksobols 15 forinttól feljebb.

Ugyanott molykár elleni megóvó intézet

Schlinger Ferenc, szücsmester.

Jóth Kálmán

Összes Költeményei

A nagy költő díszes új kiadása.

Életrajzt bevezetéssel ellátta:

Endrődi Sándor.

Két remek diszkibetűs kötet, nagy 8° alak, a költő dombornyomású arcképével.

Rendkívül alkalmas ajándéknak.

Ára 16 korona.

Megrendelhető

LAMPÉL ROBERT-féle

(Wodianer F. és Fiai)

csész. és kir. udvari könyvkereskedésben

Budapest, VI., Andrássy-út 21.

Gyermek-ruhák, iskolaöltöny nagyság szerint 4 frttól, Matrózöltöny 5 frt, felöltő 6 frt, havelok 5 frt (minden tisztá gyaipj) Rothberger Jakabnál, cs. és kir. udvari szállító, Budapest, Váci-utca 6.

Fagyapotot

toljás, gyümölcs és egyéb cikkek csomagolására jutnyos áron szállít ruhó-fagyapotyarából

Klein Zsigmond, Máramaros-Sziget.

Megállj!

Senki se mulassza el, hogy az óriási cipő-áruházban lábbeli árut ne vegyon. Megparancsoltam alkal-mozottaimnak, hogy előállítsák áron adják el lábbelimet, hogy tömördek sok munkásaimnak foglalko-zást adjak

Női cipő:

- Zergebőr, cugos vagy fűzős --- 3.-
- Zergebőr keztűbőr-aszárral, gombos --- 3.30
- Sovró, lakk-, keztűbőr, fűzős... --- 3.60
- Zergebőr, fekete vagy szines, keresztossal --- 2.20
- Lastin, szivalaku, selyemcugos... --- 2.60

Férfi-cipő:

- Borjúbőr, sima vagy betétes --- 3.-
- Vix, calb, fűzős vagy betétes --- 3.20
- Föltött elegáns box calb --- 3.50
- Tiszti cipő, vix calb, elegáns --- 3.80
- Pincz-cipő, alacsony sarok --- 1.20
- Szegényeknek és munkásoknak férfi borjúbőr --- 2.80

női zerge...

Gyár saját háromemeletes házamban, 80 lakóval, a női több 100 munkást foglalkoztatok. Konkurencia ki van zárva. Vidéki megrendelésnél olyant küldök, mintha az illető kiválasztotta volna. Árjegyzék több 100 divaton ábrával bérmentve és ingyen. Nem tet-szes évetem a cipőt kiserélem v. a pénzt vissza adom.

Agulár Dávid

Budapest, VII., Erzsébet-körut 6/b.

Gröling A. és Estlander J. Bécsben, 14624. számú „Desztilláló eljárás és készülék petróleum-maradékoknak folytonos újból való elbontására és a bomlási gőzöknek egyidejű tisztítására” című 1898. október 24-ről kelt magy. szabadalmukra

vevők vagy engedélyesek kerestetnek.

Szíves ajánlatok „W. W. 1685” alatt Mosse Rudolfhoz Bécs, I. Seilerstätte 2. intézendők.

Angol-Osztrák-Bank.

Az angol-osztrák bank részvényeseinek

38-ik rendes közgyűlése

1902. évi április hó 4-én 6 1/2 óraker este

az osztrák mérnök- és építész-egyesület termében (L. Eschenbachgasse 9. szám) Bécsben fog megtartani.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgató-tanács évi jelentése.
2. A számvizsgálók jelentése az 1901. évi zárszámadásról és a fölötti határozathozatal.
3. Határozathozatal az 1901. évi mérleg szerint elért tiszta nyeresémi hovatfordítása tárgyában.
4. Hat igazgató tanácsosnak megválasztása a megbízás lejártá következtében.

Az alapszabályok 30-ik szakasza értelmében 25 részvény egy szava-zatra jogosít.

A szavazatra jogosított részvényesek kéretnek, hogy részvényeiket, a még nem esedékes szelvényeikkel együtt, folyó évi március hó 27-ig bezárólag Bécsben, az angol-osztrák bank lezártított osztagyánál, Londonban, az Anglo-Austrian-Banknál, Aussig, Brünn, Budapest, Prága, Telpitz, Trautenau és Triestben, a bankok fiókjainál letétbe helyezték. Az alapsza-bályok 27-ik szakasza szerint meghatalmazás csak szavazatra jogosult részvényeseknek adható.

Bécs, 1902. március hó 12-én.

(Utányomás nem díjaztatik.)

Színházak heti műsora.

	M. Kir. Operaház	Nemzeti színház	Vigaszínház	Népszínház	Magyar színház
Péntek	Tristan és Izolda	Pogány Gábor	Balatoní rego	Ádám és Éva	Svnhákok
Szombat	Bánk bán	II. Rákóczy Ferenc fogsága	Kuruc Féja Dávid	Egy görbe nap	Lotti ezredesei
d. u. Vasárnap este	—	Karácsonyi álom	Balatoní rego	A szököt katona	Svnhákok
		Pogány Gábor	Kuruc Féja Dávid	Az aranyos	Lotti ezredesei

Egy gazdátlan csónak története. REGÉNY Irta: MOLNAR FERENC. KAPHATÓ A „BUDAPESTI NAPLÓ” kiadóhivatalában. Ára 2 korona.

